
Στρατηγική mentorNET

Συγγραφείς:

Rafał Raczyński, Arkadiusz Modrzejewski
(Research Institute for European Policy)

σε συνεργασία με

Jon Moon (European Management Education &
Learning (e-mel) LLP)

Suzie Moon (European Management Education &
Learning (e-mel) LLP)

Tiziana Tartari (JANUS S.R.L.)

Martin Kilgus (IFA AKADEMIE GGMBH)

Irene Kamba - Maltezosoulou (SYNTHESIS Centre for Research and Education Ltd)

Συντάκτες: Jon Moon, Suzie Moon (European Management Education &
Learning (e-mel) LLP)

Αποτελέσματα του έργου

*mentorNET - Καθοδήγηση μέσα από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων,
πραγματοποιήθηκε από την κοινοπραξία του έργου mentorNET:*

E-mel (λογότυπο) **Janus s.r.l.** (λογότυπο) **RIEP** (λογότυπο) **ifa Akademie** (λογότυπο)
Synthesis (λογότυπο)

Έργο Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης KA2 2019-1-UK01-KA204-061657

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτού του κειμένου δεν σημαίνει έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των δημιουργών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό."

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	33
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	55
1.1. Στόχοι του έργου mentorNet	55
1.2. Εταίροι έργου mentorNet	66
1.2.1. Συντονιστικός εταίρος.....	66
1.2.2. Μέλη κοινοπραξίας.....	66
1.3. Εκροές και παραδοτέα έργων.....	88
1.3.1. Επισκόπηση του MOOC	88
1.3.2. Στόχοι της στρατηγικής mentorNET.....	99
2. ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.....	1111
2.1. Τι είναι ένα δίκτυο;	1111
2.2. Πώς λειτουργούν τα δίκτυα; .12.....	12
2.3. Σε τί χρησιμεύουν τα δίκτυα;	1414
2.4. Δικτύωση.....	1616
2.5. Το δίκτυο mentorNET	1919
2.5.1. Χαρακτηριστικά του mentorNET.....	1919
2.5.2. Στόχοι του mentorNET.....	2020
2.5.3. Ιδιότητα μέλους mentorNET	2020
3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ MENTORNET	2222
3.1. Τι είναι το mentorNET;	2222
3.2. Πώς να δημιουργήσετε ένα αξιόπιστο δίκτυο;	2424
3.3. Ηλεκτρονική ταυτότητα	2626
3.4. Ευθύνες του Μετα-Μέντορα	2727
3.5. Συνοψίζοντας τις παρατηρήσεις.....	2828
4. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ MENTORNET	3030
4.1. Η εφαρμογή ως σύγχρονο εργαλείο εκπαίδευσης και διαπροσωπικής επικοινωνίας	3030
4.2. Αναζητώντας έμπνευση – Kimolia Art Café.....	3333
4.3. Εφαρμογή MentorNET – ένα καινοτόμο εργαλείο για ένα δίκτυο καθοδήγησης.....	3435
4.3.1. Οι χρήστες της εφαρμογής mentorNET	3535
4.3.2. Λειτουργίες εφαρμογής mentorNET	3636
4.4. Περίληψη.....	3636
5. ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ	3737
5.1. Παράγοντες που επηρεάζουν την ετοιμότητα συμμετοχής και χρήσης του mentorNET.....	3838
5.2. Δυνητικοί χρήστες του δικτύου mentorNET.....	3939

5.3. Πιθανοί τρόποι προσέγγισης των δυνητικών χρηστών του mentorNET.....	4141
6. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	45
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	4646
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ	4646
7.1. Ηνωμένο Βασίλειο	4646
7.2. Ιταλία.....	5252
7.3. Πολωνία	7879
7.4. Γερμανία.....	8788
7.5. Κύπρος	9395
8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	9597

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το έργο που παρουσιάζεται είναι κυρίως ένα εγχειρίδιο για το πώς να δημιουργήσετε, να οργανώσετε, να διατηρήσετε και να προωθήσετε ένα αυτοσυντηρούμενο δίκτυο μεντόρων για τους μετανάστες. Παρέχει επίσης βασικές πληροφορίες σχετικά με ένα εργαλείο που παρέχει δικτύωση, δηλαδή την εφαρμογή mentorNET. Είναι το αποτέλεσμα του καινοτόμου έργου *mentorNET - Καθοδήγηση από εκτεταμένα δίκτυα* για την οργάνωση εθελοντικών πόρων που πραγματοποιούνται από μια διεθνή κοινοπραξία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus Plus. Ωστόσο, δεν θέλαμε αυτή η στρατηγική να είναι μόνο μια απλή οδηγία για το πώς να δημιουργήσετε ένα δίκτυο ή ένα εργαλείο διασύνδεσης. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο του δώσαμε μια μορφή μικρο-ακαδημαϊκής μονογραφίας ενσωματώνοντας τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο θεωρητικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης αυτής της ίδιας, καθώς και της δικτύωσης και της καθοδήγησης. Ο αναγνώστης που δεν ενδιαφέρεται για ακαδημαϊκή διατριβή δεν χρειάζεται να απορρίψει την ανάγνωση του έργου. Το θεωρητικό περιεχόμενο είναι ένα υπόβαθρο, το οποίο είναι σημαντικό επειδή ενισχύει την καλύτερη κατανόηση των θεμάτων που παρουσιάζονται, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί ένα υπόβαθρο. Δεν είναι φιλοδοξία μας να διεξάγουμε έρευνες ή θεωρητικές εκτιμήσεις σύμφωνα με τα κλασική έρευνας στα κοινωνικά δίκτυα, π.χ. τον πιο αναγνωρισμένο Manuel Castells (2005), στον οποίο αναγκαστικά αναφερόμαστε, ακόμη και αν όχι άμεσα.

Η ουσία της Στρατηγικής εκφράζεται στις πρακτικές της αξίες, το καλύτερο παράδειγμα της οποίας είναι η περιγραφή του εργαλείου δικτύωσης που δημιουργήθηκε από την ομάδα που συμμετέχει στην υλοποίηση του έργου, δηλαδή την εφαρμογή mentorNET, ή πρακτικές συμβουλές για τον τρόπο δημιουργίας και προώθησης δικτύων. Στο παράρτημα, το οποίο απαριθμεί τις οργανώσεις και τα δίκτυα που εμπλέκονται στην υποστήριξη των μεταναστών, είναι επίσης πρακτικής χρήσης. Χάρη σε αυτό, είναι εύκολο να βρείτε έναν οργανισμό με τον οποίο να έρθετε σε επαφή.

Η Στρατηγική, καθώς και το όλο εγχείρημα, είναι η αντίδρασή μας σε σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται με τη μετανάστευση και την ένταξη των μεταναστών. Ο αναμενόμενος αντίκτυπος του έργου συνιστά στη διευκόλυνση της διαδικασίας ένταξης των μεταναστών και στην ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία της χώρας υποδοχής. Η ένταξη, μετά το Bosswick and Heckmann (2006) νοείται ως η «διαδικασία ένταξης των μεταναστών στους θεσμούς και τις σχέσεις της κοινωνίας που τους υποδέχεται». Κατά τη γνώμη μας, η διαδικασία ένταξης των μεταναστών είναι πάντα ατομική και πραγματοποιείται κυρίως σε τοπικό επίπεδο. Μελέτες αποδεικνύουν ότι οι μετανάστες αναπτύσσουν την αίσθηση ότι ανήκουν, πρωτίστως, στην τοπική κοινότητα, στην πόλη ή στην περιοχή (Raczyński, 2019). Η καθοδήγηση που εγγυάται αυτή την ατομική προσέγγιση είναι ένας από τους καλύτερους μηχανισμούς που υποστηρίζει τις διαδικασίες ενσωμάτωσης. Η συμμετοχή σε ένα ενεργό και υποστηρικτικό δίκτυο προσφέρει έναν τρόπο υποστήριξης των μεντόρων στο έργο τους προς όφελος των μεταναστών.

Η Στρατηγική δεν θα είχε δημιουργηθεί αν δεν ήταν η διεθνής ομάδα που συμμετέχει στην υλοποίηση του έργου *mentorNET - Καθοδήγηση από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων*. Όλα τα κεφάλαια επανελημμένα ήταν αποτέλεσμα διαβούλευσης και συζήτησης στο πλαίσιο της συνεργασίας. Οι μεμονωμένοι φορείς υλοποίησης του έργου παρείχαν επίσης τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τους οργανισμούς και τα δίκτυα που ασχολούνται με τους μετανάστες στις χώρες τους, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο παράρτημα, το οποίο περιέχει βασικά δεδομένα σχετικά με αυτές τις οντότητες.

Rafał Raczyński & Arkadiusz Modrzejewski

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Στόχοι του έργου mentorNet

MentorNET - Η καθοδήγηση από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων είναι ένα έργο που ξεκίνησε την 1η Οκτωβρίου 2019, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των χωρών εταίρων του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιταλίας, της Πολωνίας, της Γερμανίας και της Κύπρου για την παροχή των πόρων και της στρατηγικής για την υποστήριξη της δημιουργίας ενός επιτυχημένου δικτύου καθοδήγησης των μεταναστών.

Για να επιτευχθεί αυτό, το έργο mentorNet περιλαμβάνει:

- Δημιουργία εκπαιδευτικού μαθήματος καθοδήγησης και η διάθεσή του ως MOOC που είναι προσβάσιμο σε όλο τον κόσμο, προσεγγμένο στις ξεχωριστές ανάγκες της χώρας πρώτης επαφής για τους μετανάστες και της χώρα στην οποία τελικά εγκαθίστανται.
- Δημιουργία της εφαρμογής mentorNET ως πρακτικού εργαλείου για την υποστήριξη της «Στρατηγικής δικτύωσης» mentorNET. Η εφαρμογή θα παρέχει διάφορα "δωμάτια" για τους μέντορες να συνομιλούν και να υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον.
- Έρευνα ορθών πρακτικών καθοδήγησης και οργανισμών καθοδήγησης.
- Εργασία πέρα από τις χώρες των οργανισμών εταίρων για την υποστήριξη της δημιουργίας ενός δικτύου οργανώσεων μεταναστών και τους καθοδηγητές που υποστηρίζουν και παρέχουν τα τεχνολογικά μέσα για να επικοινωνούν μεταξύ τους για να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές, ιστορίες επιτυχίας και αποτυχίες.
- Δημιουργία μιας γενικής και αυτοσυντηρούμενης δομής για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων καθοδήγησης και της ανάπτυξης των ορθών πρακτικών που εντοπίζονται, μαθαίνοντας ο ένας από τις επιτυχίες και τις αποτυχίες του άλλου.
- Το έργο πρέπει να υλοποιηθεί διακρατικά για να επιτευχθεί ένα καλό αποτέλεσμα και να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των στόχων του έργου. Οι οργανώσεις μεταναστών και οι εθελοντές τους εργάζονται στις τοπικές κοινότητες που υπηρετούν, αλλά η μετανάστευση είναι ένα διακρατικό ζήτημα και υπάρχει θετικό όφελος για αυτές τις οργανώσεις και τους εθελοντές από την ανταλλαγή της μάθησης από οργανώσεις μεταναστών και εθελοντών σε όλη την Ευρώπη. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να εξαπλωθούν ορθές πρακτικές και να δημιουργηθεί μια αποτελεσματική και ενδυναμωμένη διεθνής κοινότητα εθελοντών μεταναστών. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι τα δίκτυα μπορούν να λειτουργούν σε τρία βασικά επίπεδα: τοπικά, εθνικά και διακρατικά. Τουλάχιστον στην περίπτωση των χωρών εταίρων του έργου, οι λύσεις που υιοθετούνται στο έργο επιτρέπουν στο δίκτυο mentorNET να λειτουργεί ομαλά σε όλα τα επίπεδα που αναφέρονται παραπάνω. Στα δύο πρώτα επίπεδα αυτό είναι δυνατό επειδή όλα τα αποτελέσματα του έργου (ειδικά το mentorNET App που είναι ο κύριος διάυλος επικοινωνίας στο δίκτυο mentorNET)

αναπτύχθηκαν στις εθνικές γλώσσες των εταίρων του έργου. Ταυτόχρονα, συνιστούμε το διακρατικό δίκτυο mentorNET να λειτουργεί με βάση την αγγλική έκδοση της εφαρμογής mentorNET, καθώς τα αγγλικά είναι επί του παρόντος η *lingua franca*.

1.2. Εταίροι του έργου mentorNet

Το δίκτυο του έργου mentorNet διαχειρίζεται ο Βρετανός συντονιστής E-mel μαζί με μέλη της κοινοπραξίας στην Ιταλία, την Πολωνία, τη Γερμανία και την Κύπρο.

1.2.1. Συντονιστικός εταίρος

Η European Management Education & Learning (e-mel) LLP είναι ένας οργανισμός επαγγελματικών υπηρεσιών που ειδικεύεται στην έρευνα και στην συμβουλευτική εξυπηρέτηση. Αποτελεί μέρος ενός παγκόσμιου δικτύου ερευνητικών και συμβουλευτικών οργανισμών σε περισσότερες από 40 χώρες, συμπεριλαμβανομένων των χωρών της ΕΕ, των ΗΠΑ, της Αυστραλίας, της Νότιας Αφρικής, της Ινδίας, των ΗΑΕ και της Ιαπωνίας. Επιπλέον, ο οργανισμός συνεργάζεται με πολλούς επιχειρηματικούς οργανισμούς με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, συμπεριλαμβανομένων των Εμπορικών Επιμελητηρίων και της FSB. Η εταιρεία προσφέρει μια σειρά υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας σε εταιρείες που επιθυμούν να εξάγουν ή να εισάγουν Αγαθά και Υπηρεσίες σε νέες αγορές, βρίσκοντας πιθανούς πελάτες και προμηθευτές, διανομείς και αντιπροσώπους για τα προϊόντα τους: www.e-mel.co.uk

1.2.2. Μέλη κοινοπραξίας

Οι εταίροι του έργου είναι:

- **JANUS S.R.L.**

Η JANUS s.r.l. είναι μια ιταλική ιδιωτική εταιρεία που δημιουργεί και αναπτύσσει καινοτόμες εφαρμογές λογισμικού για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, για τον πολιτισμό, την κατάρτιση και την εκπαίδευση καθώς και για επιχειρηματικά πεδία. Το JANUS εξασφαλίζει τη συμβατότητα των εκροών του με οποιοδήποτε είδος δικτύου (Διαδίκτυο, intranet ή/και extranet). Οι υπηρεσίες που παρέχονται από την εταιρεία περιλαμβάνουν επίσης γραφιστική και παραγωγή ψηφιακών/πολυμέσων. Όλες οι υπηρεσίες JANUS υποστηρίζονται με βοήθεια, τεχνικά εγχειρίδια και εκπαίδευση. Μεταξύ των επιτυχημένων παραγωγών του JANUS, είναι το "AmaMusei" και το "Amacittà", που αποτελούνται από ολοκληρωμένα πλατφόρμα και εφαρμογές που βασίζονται στον έλεγχο πρόσβασης BAC – Beacon Access Control. Και τα δύο προϊόντα χρησιμοποιούνται ευρέως από μεγάλο αριθμό Μουσείων και Δήμων στην Ιταλία: www.janus.it

- **RESEARCH INSTITUTE FOR EUROPEAN POLICY (RIEP)**

Research Institute for European Policy (RIEP) είναι μια επιστημονική και μη κερδοσκοπική ένωση, οι στόχοι της οποίας είναι η προώθηση της ανάπτυξης της έρευνας για την Ευρωπαϊκή Πολιτική, η υποστήριξη της επιστημονικής κοινότητας, η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των επιστημονικών κοινοτήτων, η προώθηση των ιδεών ενός δημοκρατικού κράτους δικαίου, της κοινωνίας των πολιτών και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ιδρύθηκε στην Πολωνία το 2015 και έκτοτε η RIEP συμμετέχει στην υλοποίηση πολλών διεθνών και τοπικών εργασιών και έργων σε συνεργασία με Πολωνούς και ξένους εταίρους. Το RIEP είναι εκδότης ακαδημαϊκών βιβλίων και συν-εκδότης της " European Journal of Transformation Studies". Το περιοδικό έχει καταχωρηθεί σε ορισμένες παγκόσμιες βάσεις δεδομένων, μεταξύ των οποίων στο ERIH PLUS και τις Emerging Sources of Citation Index που αποτελούν μέρος του Web of Science, η πιο σημαντική απόδειξη της ποιότητας της επιστημονικής μας δραστηριότητας. Το RIEP είναι επίσης διοργανωτής διεθνών συνεδρίων και σεμιναρίων καθώς και τοπικών δημόσιων συζητήσεων: www.riep.org

- **IFA AKADEMIE GGMBH**

Η ifa Akademie είναι μέρος του Ifa, Ινστιτούτου Εξωτερικών Σχέσεων, με έδρα τη Στουτγάρδη (Γερμανία). Η Ifa χρηματοδοτείται από το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών. Η ifa Akademie είναι το κέντρο κατάρτισης και εκπαίδευσης της Ifa. Η ifa Akademie προσφέρει μαθήματα στα γερμανικά, σεμινάρια και μαθήματα κατάρτισης στον τομέα των εξωτερικών πολιτιστικών σχέσεων, της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, της ένταξης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης καθώς και της ένταξης στην αγορά εργασίας. Ως ακαδημία που απευθύνεται σε διεθνείς μαθητές, φοιτητές μετανάστευσης και νέους πρόσφυγες με ικανότητες, η Ifa Akademie ανέκαθεν συνεργαζόταν σε ένα ευρύ πολυδιάστατο και πολυπολιτισμικό πλαίσιο. Η ifa Akademie διοργανώνει δραστηριότητες καθοδήγησης για μετανάστες και πρόσφυγες και συνεργάζεται στενά με τοπικούς εταίρους στους τομείς της κοινωνικής ενδυνάμωσης, της ενεργού συμμετοχής των πολιτών και της συμμετοχής των μεταναστών στην πολιτική: www.ifa-akademie.de

- **SYNTHESIS CENTRE FOR RESEARCH AND EDUCATION LIMITED**

Το SYNTHESIS Centre for Research and Education Ltd (Κύπρος) είναι ένας πρωτοποριακός οργανισμός που προωθεί και υλοποιεί έργα θετικής κοινωνικής αλλαγής στους τομείς της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης, της ενεργού συμμετοχής στα κοινά, της ένταξης των μεταναστών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Η SYNTHESIS είναι επίσης ηγέτης στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας στην Κύπρο. Ως πάροχος ΕΕΚ, επικεντρώνεται στην ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των νέων NEET, των

μεταναστών, των ατόμων με αναπηρίες ή των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες. Επιπλέον, η SYNTHESIS αναλαμβάνει την έρευνα και την ανάπτυξη πολιτικής και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κυβερνητικά, μη κυβερνητικά και ιδιωτικά ιδρύματα. Οι εταίροι του SYNTHESIS περιλαμβάνουν πανεπιστήμια, ΜΚΟ, ενώσεις μεταναστών και ευρωπαϊκά δίκτυα: www.synthesis-center.org

1.3. Αποτελέσματα και παραδοτέα έργων

Με βάση τα θεμέλια ενός προηγούμενου προγράμματος Erasmus+, του MAV (2017-1-1-202- KA204-004284, της δημιουργίας μιας μικτής εκπαιδευτικής «εργαλειοθήκης μάθησης» για την κατάρτιση εθελοντών ως μέντορες των νεοαφιχθέντων μεταναστών και την παροχή βοήθειας για την ένταξή τους στην κοινωνία και τον χώρο εργασίας), το έργο mentorNET έχει ως στόχο να δημιουργήσει:

- Βέλτιστες πρακτικές σχετικά με βιώσιμες οργανωτικές δομές δικτύων.
- Ένα MOOC καθοδήγησης που βοηθά τους ανθρώπους που επιθυμούν να γίνουν εθελοντές μέντορες στους μετανάστες.
- Μια στρατηγική που επικεντρώνεται στο πώς να οικοδομήσουμε ένα δυναμικό διεθνές δίκτυο ενηλίκων εθελοντών οι οποίοι, έχοντας ολοκληρώσει με επιτυχία το MOOC καθοδήγησης, μπορούν να λειτουργήσουν ως μέντορες για τους μετανάστες.
- Μια εφαρμογή που θα υποστηρίζει μέντορες που έχουν ολοκληρώσει το MOOC και το δίκτυο.
- Μια διαδικασία καθοδήγησης που είναι ευαίσθητη στις διαφορετικές ανάγκες των μεταναστών από το πρώτο σημείο επαφής τους σε μια νέα χώρα και όταν βρουν μια χώρα για να εγκατασταθούν μόνιμα.

1.3.1. Επισκόπηση του MOOC

Το mentorNET MOOC στοχεύει στην εκπαίδευση επίδοξων μεντόρων για μετανάστες. Το διαδικτυακό μάθημα διάρκειας περίπου 20 ωρών ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν την προσωπική τους εμπειρία και τις γνώσεις τους για να αλληλεπιδράσουν με το υλικό (το οποίο περιλαμβάνει συμβολή από έμπειρους μέντορες) και άλλους εκπαιδευόμενους. Χωρίζεται σε δύο Ενότητες: Η Ενότητα 1 είναι ένα γενικό εκπαιδευτικό μάθημα για την καθοδήγηση. Η ενότητα 2 είναι ένα μάθημα που αφορά ειδικά την καθοδήγηση των μεταναστών. Θα είναι διαθέσιμο στις πέντε γλώσσες εταίρους, αγγλικά, ιταλικά, πολωνικά, γερμανικά και ελληνικά. Το μάθημα συνδέεται επίσης με τη στρατηγική mentorNET για τη δημιουργία δικτύων αυτοσυντήρησης και την εφαρμογή mentorNET, η οποία έχει σχεδιαστεί για την υποστήριξη αυτών των δικτύων.

1.3.2. Στόχοι της στρατηγικής mentorNET

Η στρατηγική mentorNET είναι ένα από τα τρία σημαντικότερα προϊόντα του έργου "mentorNET: Καθοδήγηση από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων" (τα άλλα δύο είναι το μάθημα MOOC και η εφαρμογή mentorNET).

Το μάθημα MOOC αποτελεί πηγή πρακτικών γνώσεων σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής επιτυχημένης καθοδήγησης για τους μετανάστες και η εφαρμογή mentorNET είναι ένα πρακτικό εργαλείο που επιτρέπει την εύκολη δικτύωση μεταξύ των μέντορων που εργάζονται προς όφελος των μεταναστών. Εν τω μεταξύ, ο βασικός στόχος της στρατηγικής mentorNET συνίσταται στην εξοικείωση με την ιδέα της δικτύωσης και στην επίδειξη του τρόπου με τον οποίο το δίκτυο mentorNET μπορεί να λειτουργήσει στην πράξη, χάρη στην αυτάρκη και αποτελεσματική δομή του. Η στρατηγική αυτή παρέχει πληροφορίες, ορθές πρακτικές και συστάσεις για τη δημιουργία και υποστήριξη της επιτυχούς λειτουργίας του δικτύου mentorNET, συνδεόντας άτομα που εργάζονται στον τομέα της καθοδήγησης των μεταναστών ή ενδιαφέρονται για το θέμα αυτό. Η παρούσα έκδοση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εγχειρίδιο ή χάρτης πορείας που παρέχει με προσιτό τρόπο ακριβείς γνώσεις σχετικά με το τι είναι τα δίκτυα, πώς λειτουργούν, πώς να δικτυωθείς, τι είναι το mentorNET, πώς να γίνει μέλος, ποια είναι τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση του κ.λπ.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι χάρη σε μια τέτοια προσέγγιση, όλες οι εκφοές του έργου γίνονται συμπληρωματικές.

Οι ειδικοί στόχοι της στρατηγικής είναι:

- παροχή πρακτικών γνώσεων σχετικά με τη λειτουργία και τα οφέλη των βιώσιμων δικτύων·
- αποδεικνύοντας ότι τα βιώσιμα δίκτυα είναι ο καλύτερος τρόπος για την υποστήριξη ομάδων καθοδηγητών με την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, καθώς και με τη συνεργασία και την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών·
- συλλογή πληροφοριών σχετικά με την οργάνωση και τα δίκτυα (τόσο επίσημα όσο και άτυπα) που χρησιμοποιούνται προς όφελος των μεταναστών στις χώρες εταίρους του έργου, οι οποίοι είναι δυνητικοί αποδέκτες των προϊόντων του έργου και οι οποίοι ενδέχεται να ενδιαφέρονται ιδιαίτερα να ενταχθούν στο δίκτυο mentorNET·
- παρουσίαση δραστηριοτήτων με στόχο τη δημιουργία ενός επιτυχημένου δικτύου mentorNET στις χώρες εταίρους του έργου, μεταξύ των οποίων η επιδίωξη της δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με οργανώσεις που ήδη δρουν προς όφελος των μεταναστών·
- ανταλλαγή γνώσεων, ορθών πρακτικών και κανόνων που θα επέτρεπαν τη σταθερή και αυτάρκη οργάνωση του δικτύου mentorNET σε βάθος χρόνου·
- παρουσιάζοντας την εφαρμογή mentorNET και τις λειτουργίες της ως βασικό εργαλείο που επιτρέπει στο δίκτυο mentorNET να λειτουργεί αποτελεσματικά, παρέχοντας χώρο όπου

μπορούν να δημιουργηθούν επαφές, να δημιουργηθούν σχέσεις, να μοιραστούν εμπειρίες και να ξεκινήσει συνεργασία μεταξύ μεντόρων·

- παρουσιάζοντας τις μεθόδους προώθησης του δικτύου mentorNET τόσο στο δημόσιο χώρο όσο και μεταξύ των τεσσάρων βασικών ομάδων του έργου (π.χ. ενδιαφερόμενοι, μέντορες, άνθρωποι που επιθυμούν να γίνουν μέντορες και μετανάστες).

2. ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

2.1. Τι είναι ένα δίκτυο;

Τα τελευταία χρόνια, το «δίκτυο» έχει γίνει μια από τις πιο αποτελεσματικές, αποδοτικές και πρακτικές μορφές οργάνωσης, ιδιαίτερα όταν αναλαμβάνονται ή αναπτύσσονται λαϊκές κοινωνικές πρωτοβουλίες. Ο όρος «δίκτυο» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην επιστημονική βιβλιογραφία πιθανότατα στο κείμενο του 1940 από τον Radcliffe-Brown, όπου οι κοινωνιολόγοι εκείνης της εποχής αναγνώρισαν το νόημά του στις πτυχές της κοινωνικής ζωής (Gilchrist, 2004, σ. 85). Τον τελευταίο καιρό, αυτή η έννοια έχει γίνει δημοφιλής ιδιαίτερα χάρη στις τεχνολογίες πληροφορικής, οι οποίες τη χρησιμοποιούν για να περιγράψουν την κατάσταση όπου δύο ή περισσότερες συσκευές υπολογιστών συνδέονται μεταξύ τους για την κοινή χρήση δεδομένων. Ωστόσο, σε αυτό το κεφάλαιο, θα θέλαμε να επικεντρωθούμε στην εξήγηση αυτής της ιδέας στο πλαίσιο των κοινωνικών σχέσεων και αντιδράσεων, δηλαδή θα παρουσιάσουμε βασικές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των **κοινωνικών δικτύων**, οι οποίες φαίνονται ιδιαίτερα χρήσιμες για την οργάνωση της καθοδήγησης για τους μετανάστες.

Για να το θέσουμε απλά, **ένα δίκτυο μπορεί να οριστεί «ως συλλογή συνδέσμων μεταξύ στοιχείων μιας μονάδας»** (van Dijk, 2006, σ. 24). Έτσι, ένα δίκτυο είναι ένα είδος σύνθετου συστήματος ή μιας ομάδας διασυνδεδεμένων στοιχείων (ανθρώπων ή αντικειμένων) (Hawker & Cowley, 1996, σ. 336) καθώς και συνδέσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους. Στο κοινωνικό μας πλαίσιο, θα κατανοήσουμε το κοινωνικό δίκτυο ως **«ένα δίκτυο κοινωνικών συνδέσεων και προσωπικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων»** (Oxford University Press, 2020). Ωστόσο, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι εντός των δομών του δικτύου ενδέχεται να υπάρχουν τόσο μεμονωμένα πρόσωπα όσο και διάφοροι οργανισμοί και ιδρύματα, δηλαδή συλλογικοί φορείς που συνδέουν οντότητες. Εν τω μεταξύ, στην επαγγελματική διάσταση, το δίκτυο μπορεί να οριστεί ως **«μια ομάδα ομοϊδεατών ανθρώπων που δημιουργούν ευκαιρίες και αναλαμβάνουν δράση»** (KVINFO, 2014, σ. 8).

Αν και ο ίδιος ο όρος "κοινωνικό δίκτυο" έχει γίνει δημοφιλής μόλις πρόσφατα, αυτές οι δομές, όπως παρατηρεί ο Jan van Dijk **"είναι τόσο παλιές όσο και η ανθρωπότητα"** (van Dijk, 2006, σ. 24). Γιατί ο άνθρωπος πάντα προσπαθούσε να διατηρεί σχέσεις και να επικοινωνεί με άλλους ανθρώπους, πρώτα απ' όλα - από το άμεσο περιβάλλον του. Σύμφωνα με τους ιστορικούς J.R. και W. McNeill, η διαμόρφωση αυτών των σχέσεων ξεκίνησε τουλάχιστον όταν ο άνθρωπος έμαθε να μιλάει. Σε αυτό το πλαίσιο, τονίζουν ότι οι μακρινοί πρόγονοί μας δημιούργησαν κοινωνική αλληλεγγύη μέσα σε μικρές ομάδες, μιλώντας μαζί και ανταλλάσσοντας πληροφορίες και αγαθά (McNeill & McNeill, 2003, σ. 4). Μελέτες αφιερωμένες στον άνθρωπο δείχνουν ότι η έμφυτη κοινωνικότητα, η βιολογική ορμή, η τάση να συναντιόμαστε και να συνεργαζόμαστε, καθώς και η ικανότητα συντονισμού των δραστηριοτήτων με άτομα εκτός της πλησιέστερης οικογένειάς μας αποτελούσαν στοιχεία που καθόρισαν την εξελικτική μας ανωτερότητα ως είδος (Gilchrist, 2004, σ. 27). **Σήμερα, η ανάπτυξη σύγχρονων**

τεχνολογιών επικοινωνίας έχει διευκολύνει σημαντικά τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων, καθώς και έχει αυξήσει ριζικά το εύρος και τον αντίκτυπό τους.

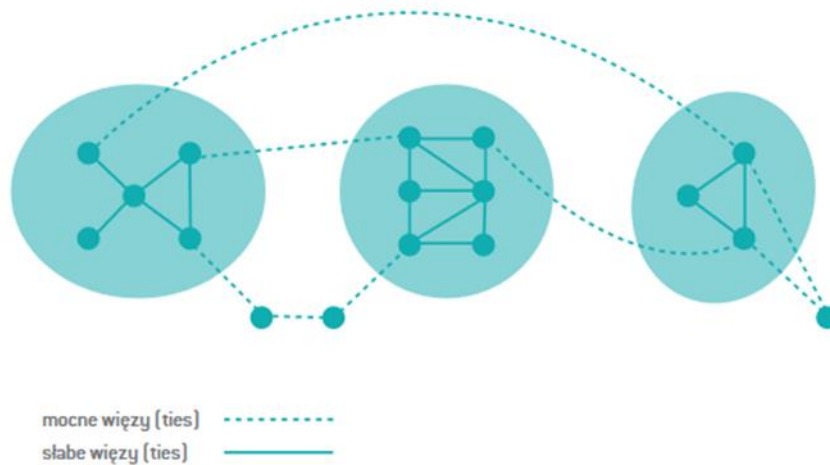
2.2. Πώς λειτουργούν τα δίκτυα;

Τα κοινωνικά δίκτυα είναι μορφές οργάνωσης που χαρακτηρίζονται από εθελοντική, αμοιβαία και οριζόντια επικοινωνία και ανταλλαγή, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την ανάληψη κοινών δραστηριοτήτων για την επίτευξη καθορισμένων κοινωνικών στόχων. Στο πλαίσιο ενός δικτύου, τα άτομα, οι ομάδες και οι οργανισμοί ενώνουν τις δυνάμεις τους και ανταλλάσσουν εμπειρίες προκειμένου να υλοποιήσουν κοινά έργα και να υποστηρίξουν το ένα το άλλο χωρίς να χρειάζεται να συμμετάσχουν σε επίσημες θεσμικές δομές ή χωρίς «φυσική παρουσία». Οι δομές δικτύου δεν έχουν "κέντρο ελέγχου". Αντίθετα, έχουν τους λεγόμενους **κόμβους**, δηλαδή άτομα, οργανισμούς ή λύσεις πληροφορικής, όπου επικεντρώνεται η ροή των πληροφοριών (Poriuk-Rysińska, 2006, σ. 100).

Τα δίκτυα δεν είναι ούτε οργανισμοί ούτε ομάδες. Αποτελούνται από:

- σύνολο κόμβων (όπου πραγματοποιούνται διασυνδέσεις τόσο από άτομα όσο και από οργανωτικές μονάδες)
- συνδέσεις μεταξύ τους (Gilchrist, 2004, σ. 86).

Εικ. 1 ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΔΙΚΤΥΟΥ

ισχυροί δεσμοί
αδύναμοι δεσμοί

Πηγή: Gilchrist, 2004, σ. 86.

Τα κοινωνικά δίκτυα παρέχουν ένα δυναμικό σύστημα επικοινωνίας, συνεργασίας και διασύνδεσης μεταξύ των χρηστών τους. Αποτελούν **συλλογή συνδεδεμένων σχέσεων (ανταλλαγές)** (Dumała, 2007, σ. 209). Ο τρόπος οργάνωσης ενός δικτύου (δηλαδή η δομή του) μπορεί να περιγραφεί ως «πολυκεντρικά και δυναμικά σχήματα αμοιβαίων αλληλεπιδράσεων, τα οποία δεν είναι ούτε τυχαία

ούτε διοικούνται άμεσα». Οι δομές των δικτύων **λειτουργούν, σε μεγάλο βαθμό βασισμένες σε ανεπίσημες σχέσεις** και όχι σε καθορισμένους επίσημους ρόλους. Η χρήση ενός δικτύου είναι εθελοντική και έχει ως στόχο τη συμμετοχή. Η συνεργασία μεταξύ των χρηστών συνίσταται σε «πειστικό» και «κανόνα αμοιβαιότητας» και όχι σε άσκηση πίεσης, εξαναγκασμό ή υπογραφή συμβάσεων. Αυτό που είναι σημαντικό, **τα δίκτυα συχνά δεν προβλέπουν σαφείς μηχανισμούς συμμετοχής και δεν υπάρχουν επίσημοι κανόνες συμμετοχής**. Τα μέλη μιας οργάνωσης, όπως ένα δίκτυο, συνδέονται χαλαρά μεταξύ τους μέσω επίσημων και ανεπίσημων δεσμών, οι οποίοι τους επιτρέπουν να ανταλλάσσουν γνώσεις και πληροφορίες. Η ιδιότητα μέλους μπορεί να είναι "ρευστή" και εξαρτάται από το επίπεδο συμμετοχής των ατόμων που σχετίζονται με αυτές τις δομές. **Το κατά πόσον το δίκτυο είναι αποτελεσματικό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εμπιστοσύνη, την αφοσίωση, την αμοιβαιότητα, τη φιλικότητα και την κοινωνικότητα των μελών του** (Gilchrist, 2004, σ. 87-95).

Τα δίκτυα συχνά ταυτίζονται με οργανισμούς. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει βασικές διαφορές μεταξύ αυτών των δομών.

Εικ. 2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

	Δίκτυα	Οργανώσεις
Τύπος συνδέσεων	Σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων	Επίσημες διαδικασίες και όρια ευθύνης
Μέλη	Ασαφής κατηγορία ανάλογα με τις τρέχουσες αλληλεπιδράσεις και την ιδιότητα μέλους	Σαφώς καθορίζεται από τη σχέση, τις συνδρομές, την απασχόληση
Κόμβοι	Ιδιωτικές / οργανωτικές μονάδες	Ρόλοι / θέσεις / τμήματα / μονάδες
Τύπος δομών	Αποκεντρωμένο δίκτυο συνδέσεων	Συνήθως γραφειοκρατικές διατάξεις, που ελέγχονται από τις αρχές
Όρια	Ασαφείς, υποθετικά, πολλές συνδέσεις που ξεπερνούν τα τμήματα	Ορίζεται και διατηρείται, συχνά μέσω πράξεων ή γραπτών πρωτοκόλλων
Τύπος αλληλεπίδρασης	Με βάση τα έθιμα, τις προσωπικές εμπειρίες και τους αμοιβαίους συνασπισμούς	Κανόνες και διατάξεις
Βάση για κοινή χρήση	Εμπιστοσύνη και χάρες	Συμβάσεις και οδηγίες
Κοινή δεσμός	Κοινές αξίες και ενδιαφέροντα	Καθορισμένοι στόχοι και εργασίες

Πηγή: Gilchrist, 2004, σ. 94.

Συνοψίζοντας, η λειτουργία ενός οργανισμού που είναι δίκτυο μπορεί να περιγραφεί ως δομή, η οποία είναι (Dumała, 2007, σ. 210):

- a) **αυτο-οργανωμένη:** ένα δίκτυο βασίζεται σε βασικές σχέσεις δυναμικού χαρακτήρα·
- b) **βασίζεται στην συνεργασία:** κυριαρχείται από συναλλαγές και ροές προσανατολισμένες στους χρήστες του δικτύου, οι οποίες απαιτούν κάποια αμοιβαία δέσμευση και υπηρεσίες·
- c) **μη ιεραρχική:** οι δεσμοί μεταξύ των χρηστών είναι αμφίδρομοι και οριζόντιοι, επιτρέπουν τον ίδιο αντίκτυπο στις κοινές αποφάσεις του δικτύου για όλους τους χρήστες του, δεν υπάρχει ανωτερότητα και υποταγή·
- d) **ευέλικτη:** τόσο όσον αφορά τις καθιερωμένες οργανωτικές δομές (οι οποίες δεν είναι σταθερές και μπορούν να τροποποιηθούν) καθώς και τη διαφάνεια, πράγμα που σημαίνει ότι μπορείτε να εγκαταλείψετε το δίκτυο και να ενταχθούν νέοι εταίροι σε αυτό·
- e) **τοπολογική:** επιτρέπει τη δημιουργία δεσμών μεταξύ ανθρώπων και οντοτήτων, οι οποίοι δεν είχαν καμία επαφή μεταξύ τους πριν ή που ήταν ακόμη απομονωμένοι.

Εν τω μεταξύ, η Alison Gilchrist (2004) κατονομάζει τα ακόλουθα βασικά **χαρακτηριστικά ενός δικτύου:** ισχυρές διαπροσωπικές σχέσεις, «υπέρβαση των ορίων», ανταλλαγή πόρων, εμπιστοσύνη, συνεργασία και κοινό όραμα.

2.3. Σε τί χρησιμεύουν τα δίκτυα;

Στο πλαίσιο που αναφέρεται στην παρούσα έκδοση, τα δίκτυα μπορούν να θεωρηθούν ως **πολύπλοκο σύστημα αποθήκευσης, επεξεργασίας και διάδοσης πληροφοριών** (Gilchrist, 2004, σ. 87). Σύμφωνα με τον Patrick Kenis και τον Leon Oerlemans (2008, σ. 303) τα δίκτυα μπορούν να θεωρηθούν ως "**συλλογικές πηγές γνώσης και πληροφόρησης**". Περιγράφονται επίσης ως ένα **περιβάλλον καθιέρωσης της επικοινωνίας** (Traynor, 2008, σ. 222).

Τα κοινωνικά δίκτυα δημιουργούνται από μη κυβερνητικές οργανώσεις, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ομάδες συμφερόντων και πίεσης, δημοτικές αρχές καθώς και ιδιώτες, **πρωτίστως για την ανταλλαγή γνώσεων, πληροφοριών και εμπειριών, καθώς και για την ανάπτυξη συνεργασίας και την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών**. Οι λειτουργίες που εκτελούνται από τα δίκτυα μπορούν να χωριστούν σε λειτουργίες που απευθύνονται **εσωτερικά, δηλαδή στους χρήστες του δικτύου (κυρίως ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών) και εξωτερικά, δηλαδή σε άτομα, οργανισμούς και ιδρύματα εκτός του δικτύου (στην περίπτωση αυτή αφορά κυρίως την άσκηση πίεσης και την προώθηση)** (Dumała, 2007, σ. 16).

Τα δίκτυα είναι σημαντικά επειδή (Gilchrist, 2004, σ. 103):

- εξασφαλίζουν σταθερούς και διευρυσμένους διαύλους επικοινωνίας·
- υποστηρίζουν την αφοσίωση των χρηστών·
- παρέχουν ευκαιρίες για ανάλυση και επιστήμη·

- επιτρέπουν συλλογικές δράσεις·
- προωθούν την κοινωνική ενότητα·
- αποτελούν τη βάση για σύνθετες και διαφοροποιημένες εταιρικές σχέσεις.

Οι εργασίες του δικτύου δεν περιορίζονται μόνο στη διάδοση πληροφοριών. Οι δομές αυτές **διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην παροχή πρακτικής υποστήριξης και στην οικοδόμηση μιας αίσθησης του ανήκειν.** Τα δίκτυα αυξάνουν την ικανότητα αντιμετώπισης προβλημάτων και προκλήσεων, προσφέρουν πρακτική βοήθεια, αποτελούν ένα είδος δωρεάν καθοδήγησης, επιτρέπουν τον συντονισμό διαφόρων καθηκόντων και την ανταλλαγή ιδεών. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά την εδραίωση και την οικοδόμηση κοινωνικού κεφαλαίου, το οποίο θα συζητηθεί αργότερα. Σύμφωνα με τον Lin (2002), το κοινωνικό κεφάλαιο μπορεί να οριστεί ως συλλογικός πόρος που τοποθετείται και απελευθερώνεται από άτυπα δίκτυα.

Εικ. 3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ

Μερικά από τα οφέλη των δικτύων περιλαμβάνουν:

- καλύτερος *συντονισμός* της παροχής υπηρεσιών — συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της συνστέγασης, της διαχείρισης υποθέσεων, της κοινής εμπειρογνομοσύνης και γνώσης·
- ευρύτερη *κοινωνική* διασύνδεση για κάθε μέλος του δικτύου — το καθένα θα έχει διαφορετικά μέλη και θα μπορούσε να επεκτείνει τη γεωγραφική του εμβέλεια μέσω εταιρικών σχέσεων ή συντονισμένης προσέγγισης σε περιφερειακές/αγροτικές περιοχές·
- *κοινές δεξιότητες και πηγές* — ενίσχυση της οργανωτικής αξιοπιστίας και προσέγγιση ατόμων με κοινά συμφέροντα·
- ευκαιρίες για ανάπτυξη *σχέσεων μεταξύ πολλών οργανισμών* και την μετατροπή τους σε δυναμικές πηγές χρηματοδότησης που απαιτούν τέτοια συνεργασία·
- ανάπτυξη *συνεχιζόμενων σχέσεων* που προωθούν μια πιο συμπληρωματική προσέγγιση στην παροχή υπηρεσιών για την *αντιμετώπιση των κενών και την ανάπτυξη διαφορετικών δυνατών σημείων*·
- *βελτίωση της διάδοσης πληροφοριών* σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα σε ευρύτερο φάσμα ενδιαφερόμενων μερών εκτός οποιασδήποτε ομάδας.

Ορισμένες από τις προκλήσεις που μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο των ρυθμίσεων ενός δικτύου, εάν δεν υπάρχει ήδη τρόπος επίλυσης τους, περιλαμβάνουν:

- *βραδύτερη υλοποίηση* υπηρεσιών/έργων λόγω της συμμετοχής περισσότερων ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την παράδοση και τη λήψη αποφάσεων·
- *έλλειψη σαφήνειας* σχετικά με τους οργανωτικούς και ατομικούς ρόλους, τις προσδοκίες και τις προτεραιότητες·
- *εσωτερική πολιτική* μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών·
- *αποτυχίες στην επικοινωνία*·
- *διαφορετικούς βαθμούς δέσμευσης* προς το δίκτυο·
- *ποικίλες και συχνά αποκλίνουσες οργανωτικές φιλοσοφίες*·
- *ιστορικές εντάσεις* μεταξύ ατόμων, ομάδων και οργανώσεων·
- *λειτουργία σε ανταγωνιστικό περιβάλλον* χρηματοδότησης·
- *έλλειψη χρόνου και πόρων*.

Ήródlo: Kenny, Morley, Higgins, 2015: 7.

2.4. Δικτύωση

Το να είσαι μέλος των κοινωνικών δικτύων είναι μια από τις σημαντικότερες μορφές δικτύωσης. Αυτή η έννοια έχει κερδίσει μεγάλη δημοτικότητα τα τελευταία χρόνια. Δικτύωση σημαίνει **"τη δράση ή τη διαδικασία αλληλεπίδρασης με άλλους για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ανάπτυξη επαγγελματικών ή κοινωνικών επαφών"**(Lexico, 2020). Σύμφωνα με Suzanne C. de Janasz και Monica L. Forret (2008, σ. 630) **«η δικτύωση αντιπροσωπεύει τις πρόωρες προσπάθειες των ατόμων για να αναπτύξουν και να διατηρήσουν τις προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις με άλλους με σκοπό το αμοιβαίο όφελος στην εργασία ή την σταδιοδρομία τους»**. Η Alison Gilchrist (2004, σ. 129), στην οποία έχουμε αναφερθεί πολλές φορές εδώ τονίζει ότι δικτύωση σημαίνει **δημιουργία, συντήρηση και χρήση δεσμών και σχέσεων μεταξύ ατόμων ή/και οργανισμών**.

Θα πρέπει να παρατηρήσουμε εδώ ότι η δικτύωση είναι μια φυσική διαδικασία. Γιατί στην καθημερινότητά μας όλοι, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, δημιουργούμε, διαμορφώνουμε και αναπτύσσουμε επαφές και σχέσεις με άλλους ανθρώπους που συναντάμε στην επαγγελματική και ιδιωτική μας ζωή. **Οι σχέσεις μας με άλλους αποτελούν έναν «πόρο»** που είναι ή μπορεί να είναι μια ζωτική πηγή νέων ιδεών, τρέχουσων πληροφοριών, επιρροών, κοινωνικής υποστήριξης ή π.χ. προσφορών εργασίας. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο, τηλέφωνα, παραδοσιακό ταχυδρομείο ή σύγχρονα κανάλια επικοινωνίας (όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης) επιδιώκοντας επαφές με άλλους ανθρώπους, οι οποίοι θα μπορούσαν να τους παρέχουν πληροφορίες που χρειάζονται ή να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες.

Εικ. 4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ

Ευγένεια	Ζεστό, συμπαθητικό, ενσυναίσθηση, κοινωνικό, ευέλικτο, φροντίδα
Ακεραιότητα	Αυτοσυνείδητο, αξιόπιστο, λογικό, ρεαλιστικό, ειλικρινή, ανοιχτό σε επαφές με άλλους ανθρώπους, σεβόμενο την εμπιστευτικότητα
Θάρρος	Διάθεση για αλλαγές και καινοτομίες, ετοιμότητα να πολεμήσει με τις αρχές, προθυμία να πάρει ένα ρίσκο και να σπάσει τους κανόνες
Προσαρμογή	Ανοχή της διαφορετικότητας, απολαμβάνοντας την πολιτιστική πολυμορφία, ευέλικτο, μη επικριτικό, ανοιχτό στην κριτική
Επιμονή	Υπομονετικό, επίμονο, ανθεκτικό στο στρες και την αβεβαιότητα

Πηγή: Gilchrist, 2004, σ. 135.

Η οικοδόμηση σχέσεων μέσω της δικτύωσης βασίζεται, πρωτίστως, στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, η οποία αναπτύσσεται όταν οι άνθρωποι που ασχολούνται με τη δικτύωση δημιουργούν θετικές αλληλεπιδράσεις και υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον. Η οικοδόμηση σχέσεων που βασίζεται στην εμπιστοσύνη αυξάνει την πιθανότητα ότι οι άνθρωποι θα βοηθήσουν ο ένας τον άλλον και μειώνει τον κίνδυνο χρήσης των ανεπτυγμένων σχέσεων για να αποκομίζουν ιδιωτικά οφέλη εις βάρος των άλλων (de Janasz & Forret, 2008, σ. 631). Σε αυτό το πλαίσιο, ο Gilchrist (2004, σ. 140) γράφει: «Μια κρίσιμη αλλά μερικές φορές παραμελημένη πτυχή της δικτύωσης είναι η ανάγκη διατήρησης της αμοιβαιότητας στις σχέσεις. Αυτό δεν σημαίνει ότι σε κάθε συναλλαγή πρέπει να υπάρχει ίση ισορροπία δούνα και λαβείν, καθώς αυτό δεν είναι πάντα δυνατό. Αντίθετα, πρόκειται περισσότερο για τη διατήρηση μιας συνολικής αντίληψης (εντός του δικτύου) ότι κανείς δεν είναι υπεύθυνος και ότι κανείς δεν φορτώνεται ελεύθερα ευθύνες. Οι εθελοντικές σχέσεις τείνουν να διατηρούνται εάν βασίζονται σε δίκαια και ισοδύναμα επίπεδα ανταλλαγής». Με βάση τις μελέτες της, η συγγραφέας ονομάζει **προσωπικά χαρακτηριστικά, τα οποία διευκολύνουν τη δικτύωση**. Αυτά τα χαρακτηριστικά παρουσιάζονται στον πιο πάνω πίνακα.

Η δικτύωση είναι στενά συνδεδεμένη με το κοινωνικό κεφάλαιο. **Η δικτύωση μπορεί να αυξήσει το κοινωνικό κεφάλαιο διαφόρων ατόμων που επηρεάζουν:**

- a) το μέγεθος των κοινωνικών δικτύων τους·
- b) τη δύναμη των σχέσεων τους μέσα σε ένα κοινωνικό δίκτυο·
- c) μοντέλα των σχέσεων εντός του κοινωνικού τους δικτύου·
- d) πηγές μέσα στο κοινωνικό τους δίκτυο.

Το μέγεθος αναφέρεται απευθείας στον αριθμό των μελών που λειτουργούν μέσα σε ένα κοινωνικό δίκτυο. Με τη δημιουργία δομών δικτύου, τα άτομα έχουν την ευκαιρία να επεκτείνουν σημαντικά την κλίμακα των σχέσεων τους. Μπορούμε να ονομάσουμε τουλάχιστον πέντε τύπους συμπεριφορών που βοηθούν στην επέκταση και διατήρηση του μεγέθους των κοινωνικών δικτύων, δηλαδή: αύξηση της εσωτερικής προβολής (π.χ. με συμμετοχή σε διάφορες ομάδες), συμμετοχή σε επαγγελματικές δραστηριότητες, συμμετοχή σε κοινωνικές συναντήσεις, συμμετοχή σε κοινωνικές εκδηλώσεις και διατήρηση επαφών με άλλους μέσω σύγχρονων διαύλων επικοινωνίας (π.χ. e-mail, μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Η ισχύς των σχέσεων σε ένα κοινωνικό δίκτυο αναφέρεται στο επίπεδο εγγύτητας που χαρακτηρίζει τις διάφορες σχέσεις. Μπορεί να αξιολογηθεί με βάση τη συχνότητα των επαφών, τον βαθμό οικειότητας ή τη συναισθηματική εμπλοκή. Οι σχέσεις δικτύου συνήθως θεωρούνται αδύναμοι δεσμοί, οι οποίοι (παρά την έλλειψη σημαντικού συναισθηματικού φόρτου) αποτελούν καλή πηγή πληροφοριών και βοήθειας. Ωστόσο, μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε ισχυρότερους δεσμούς

(ακόμη και σε μια σχέση καθοδήγησης), εάν οι επαφές μεταξύ των χρηστών του δικτύου γίνουν πιο συχνές και η σχέση χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη οικειότητα.

Τα μοντέλα των σχέσεων επικεντρώνονται στο αν τα μέλη ενός κοινωνικού δικτύου συνδέονται μεταξύ τους. Εάν δύο μέλη ενός δικτύου δεν είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους, εμφανίζεται η λεγόμενη δομική τρύπα. Θα πρέπει να τονιστεί εδώ ότι χάρη στη χρήση σύγχρονων διαύλων επικοινωνίας (συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης) ο αριθμός τέτοιων τρυπών μπορεί εύκολα να περιοριστεί.

Οι πόροι του κοινωνικού δικτύου αναφέρονται στα πιθανά οφέλη που προκύπτουν από την ένταξη στα δίκτυα, τα οποία έχουν ήδη συζητηθεί σε προηγούμενες υποτομές (de Janasz & Forret, 2008, σ. 631-633).

Εικ. 5 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΟΥ

- μακροζωία (όσο μεγαλύτερη είναι η γνωριμία, τόσο πιο στέρεο έδαφος για επαφές)
- κανονικότητα (η διατήρηση της γνωριμίας είναι πιο σημαντική από την καθιέρωσή της)
- εμπιστοσύνη (κανείς δεν θα συστήσει ή δεν θα βοηθήσει κάποιον που δεν εμπιστεύεται)
- αμοιβαιότητα (ο πιο σημαντικός τρόπος για να πάρετε είναι να δώσετε)
- επεξεργασία (το δίκτυο δημιουργείται συνεχώς, δεν είναι σταθερό και αμετάβλητο - ως εκ τούτου απαιτεί συνεχείς ενέργειες).

Πηγή: Τράπεζα δεδομένων μηχανικών, 2020: 3.

Εικ. 6 Τί δεν είναι δικτύωση;

- δεν προσελκύει, παρενοχλεί άλλους·
- δεν βασίζεται σε σύντομες, γρήγορες, ρηχές συνεδριάσεις·
- δεν συνίσταται μόνο σε εικονικές δραστηριότητες·
- δεν συνίσταται για αναζήτηση εργασίας ή στην πραγματοποίηση άμεσων προσπαθειών για τη λειτουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με κάποιον·
- δεν είναι μια επαφή με αγνώστους.
- δεν είναι ένας διαγωνισμός "ποιος έχει περισσότερες επαφές".
- δεν χρησιμοποιείται για να χειραγωγεί τους άλλους.

Πηγή: Τράπεζα δεδομένων μηχανικών, 2020: 3.

2.5. Το δίκτυο mentorNET

Τα κοινωνικά δίκτυα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ένταξη των μεταναστών και στην εγκατάστασή τους στις τοπικές κοινότητες. Αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών για τους νεοεισερχόμενους σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας τους στο νέο περιβάλλον. Μελέτες αποδεικνύουν ότι η ανάπτυξη ποικίλων και ανθεκτικών δικτύων θεωρείται επίσης από τους μετανάστες ως ζωτικό στοιχείο και των δύο, της ίδιας της ιδέας καθώς και της διαδικασίας ένταξης (το ίδιο σημαντικό όπως η εκμάθηση γλωσσών, τα συστήματα κατανόησης, η απασχόληση, η συμβολή και η κατανόηση του πολιτισμού του κράτους υποδοχής) (Phillimore, Humphris, Khan, 2014, σ. 8).

Ωστόσο, από τη δική μας οπτική γωνία, οργανισμοί όπως τα δίκτυα αποτελούν, πρωτίστως, μια θετική μορφή συνεργασίας κατά τη διάρκεια της υλοποίησης και του συντονισμού των δραστηριοτήτων που διευκολύνουν την ένταξη των μεταναστών, τις οποίες αναλαμβάνουν και από άτομα με εμπειρίες που σχετίζονται με τη μετανάστευση, καθώς και άτομα, οργανώσεις και ιδρύματα που ενεργούν προς όφελος της ένταξης των μεταναστών, ιδίως στον τομέα της καθοδήγησης.

2.5.1. Χαρακτηριστικά του mentorNET

Λαμβάνοντας υπόψη διάφορες τυπολογίες των κοινωνικών δικτύων (Dumała, 2007, σ. 211-219) το δίκτυο mentorNET μπορεί να περιγραφεί ως:

a) θεματικό (εξειδικευμένο) δίκτυο

Τα θεματικά δίκτυα είναι δίκτυα των οποίων οι δραστηριότητες επικεντρώνονται σε μία έννοια, επομένως η συνεργασία μεταξύ των μελών μιας δεδομένης δομής δικτύου περιορίζεται σε ένα θέμα, το οποίο είναι ενδιαφέρον για όλα τα μέλη. **Στην περίπτωση του mentorNET θα είναι το θέμα της καθοδήγησης των μεταναστών.**

b) δίκτυο ανταλλαγής

Τα δίκτυα ανταλλαγής είναι δίκτυα των οποίων ο θεμελιώδης στόχος συνίσταται στην ανταλλαγή ευρέως καθορισμένων πληροφοριών, με τη μορφή γνώσεων, εμπειριών, ορθών πρακτικών κ.λπ. Οι χρήστες του δικτύου μοιράζονται πληροφορίες για επιτυχημένα έργα, δυσκολίες που αντιμετώπισαν, αποδεδειγμένες λύσεις κοινών προβλημάτων. **Σε περίπτωση ανταλλαγής υλικού mentorNET θα καλύπτει πρακτικές πληροφορίες που σχετίζονται με την παροχή καθοδήγησης στους μετανάστες.**

c) ανοικτό δίκτυο

Τα ανοικτά δίκτυα είναι δίκτυα που χαρακτηρίζονται από την ελευθερία συμμετοχής στο δίκτυο από άτομα, οργανισμούς και ιδρύματα που ενδιαφέρονται για τους στόχους του δικτύου. Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι στο πλαίσιο τέτοιων δομών τους οποίους πρέπει να πληροί κανείς για να γίνει δεκτός στο δίκτυο. **Το δίκτυο mentorNET είναι διαθέσιμο για όλα τα ενδιαφερόμενα άτομα, οργανισμούς και ιδρύματα που παρέχουν ή θα ήθελαν να παρέχουν καθοδήγηση στους μετανάστες.**

d) δίκτυο συνέργειας

Τα δίκτυα συνέργειας είναι δίκτυα που δημιουργούνται από χρήστες παρόμοιους μεταξύ τους, οι οποίοι έχουν παρόμοια ενδιαφέροντα, στόχους και επιχειρήσεις. **Στην περίπτωση του mentorNET τα μέλη συνδέονται μεταξύ τους πάνω στην ιδέα της ένταξης των μεταναστών και την επιθυμία να διευκολυνθεί αυτή η διαδικασία προσφέροντας υπηρεσίες καθοδήγησης για τους μετανάστες.**

2.5.2. στόχοι mentorNET

Οι άμεσοι στόχοι του mentorNET είναι:

- προώθηση της ιδέας της καθοδήγησης των μεταναστών ως αποτελεσματικών και εξατομικευμένων δραστηριοτήτων που διευκολύνουν τη διαδικασία ένταξης·
- προώθηση και συμμετοχή άλλων στη χρήση (στην πράξη) εργαλείων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου (π.χ. το μάθημα MOOC και η εφαρμογή mentorNET)·
- παροχή προϋποθέσεων για τη στήριξη της δημιουργίας δικτύου που θα συσχετίζει τα άτομα που ενδιαφέρονται για την ιδέα της καθοδήγησης των μεταναστών, διευκολύνοντας την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μέσα σε αυτό το πλαίσιο·
- διευκόλυνση της δημιουργίας επαφών και διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ προσώπων και οντοτήτων που ασκούν δραστηριότητες καθοδήγησης για τους μετανάστες ή ενδιαφέρονται να αναλάβουν τέτοιες δραστηριότητες·
- παροχή προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας κοινότητας ανθρώπων, οργανώσεων και ιδρυμάτων που ασχολούνται με την παροχή καθοδήγησης στους μετανάστες, οι οποίες θα είναι σε θέση να διασφαλίζουν την υπεράσπιση των συμφερόντων· ενσωμάτωση κύκλων που ενεργούν προς όφελος της ένταξης των μεταναστών και χρησιμοποιούν καθοδήγηση για τον σκοπό αυτό.

2.5.3. ιδιότητα μέλους mentorNET

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το δίκτυο mentorNET είναι ανοιχτό σε όλα τα άτομα, οργανισμούς και ιδρύματα που ενδιαφέρονται για τους στόχους του. Δύο κατηγορίες ατόμων μπορούν να γίνουν μέλη της και ως εκ τούτου χρήστες της εφαρμογής mentorNET.

- a) άτομα που επιθυμούν να γίνουν μέντορες για τους μετανάστες (οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει το μάθημα MOOC)·
- b) μέντορες για τους μετανάστες (άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει το μάθημα MOOC, αλλά έχουν επαρκή εμπειρία στην εκτέλεση δραστηριοτήτων καθοδήγησης για τους μετανάστες ή έχουν κάνει άλλα μαθήματα κατάρτισης μέντορα¹) ή έμπειρους μέντορες που μπορούν να υποστηρίξουν μέντορες μεταναστών χωρίς απαραίτητα να είναι μέντορες των ίδιων των μεταναστών.¹ Για να γίνεις μέλος στο mentorNET δεν είναι απαραίτητο να ολοκληρώσετε το μάθημα. Αλλά, για να υπάρχει κοινή προσέγγιση στην καθοδήγηση μεταναστών μεταξύ των χρηστών του δικτύου, προτείνουμε να εξοικειωθείτε με το υλικό του μαθήματος.

Το μάθημα MOOC τελειώνει με συνδέσμους προς τη στρατηγική mentorNET και την εφαρμογή mentorNET. Ως εκ τούτου, οι άνθρωποι που το ολοκληρώνουν αποκτούν εύκολη πρόσβαση στα εργαλεία που δημιουργούνται μέσα στο έργο. Το μόνο που έχει να κάνει κανείς είναι να εγκαταστήσει το mentorNET App, να ρυθμίσει έναν λογαριασμό και να τον χρησιμοποιήσει σύμφωνα με τους κανόνες και τους όρους που ισχύουν εκεί.

Η εφαρμογή mentorNET είναι καίριας σημασίας για τη λειτουργία του δικτύου mentorNET. Η εφαρμογή παρέχει χώρο όπου μπορούν να δημιουργηθούν επαφές, να δημιουργηθούν σχέσεις, να μοιραστούν εμπειρίες και να ξεκινήσει η συνεργασία. Είναι μια δομή που λειτουργεί ως σύνολο κόμβων, όπου συγκεντρώνεται η ροή πληροφοριών μεταξύ των χρηστών του δικτύου. Χάρη στη χρήση της εφαρμογής, το φράγμα της απόστασης δεν υφίσταται και η συμμετοχή στο δίκτυο mentorNET είναι διαθέσιμη ουσιαστικά σε όλους όσους έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Το mentorNET App είναι μια εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης (εφαρμογή κοινωνικών μέσων) που καλύπτει "μια μεγάλη ποικιλία πηγών που βασίζονται στο διαδίκτυο και κοινή χρήση περιεχομένου μεταξύ των χρηστών". Μέσα σε αυτές τις δομές "οι πληροφορίες δημιουργούνται κυρίως από τους χρήστες και μπορούν αυτές να μοιραστούν ανοιχτά ή μέσα σε επιλεγμένες ομάδες". Έχουμε επιλέξει αυτή τη λύση, γιατί, όπως τονίζουν οι ειδικοί, "τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν γίνει πλέον μια προτιμώμενη μέθοδος επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών" (Pillow, Bond, Hopson, & Cabrera, 2014, σ. 26-27).

Εικ. 7 ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

- Όλοι οι χρήστες είναι ενδεχομένως τόσο παραγωγοί όσο και καταναλωτές περιεχομένου.
- Πολυδιάστατες επικοινωνίες αντί για μονόδρομες.
- Η διαχείριση των διασυνδέσεων γίνεται από τα άτομα μέσω προσκλήσεων και μοιράζοντας τις προσωπικές τους διασυνδέσεις.
- Δημόσιο (περισσότερο ανοιχτό στην ανταλλαγή των όσων θεωρούνταν «ιδιωτικές πληροφορίες» (ιδιωτικές απόψεις, σκέψεις, προτάσεις), συμπεριλαμβανομένης μιας προκατάληψης σχετικά με συζητήσεις στη «δημόσια πλατεία»).
- Οι αυτοεπιλεγέντες κοινότητες (οι άνθρωποι συσπειρώνονται γύρω από θέματα ενδιαφέροντος και εξάγουν τον δικό τους λόγο του να είσαι κοινότητα).
- Εθελοντικά (οι άνθρωποι επιλέγουν ποιες πληροφορίες και πόσα να μοιραστούν).
- Λιγότερος έλεγχος (η διακυβέρνηση γίνεται με διαφάνεια – όλοι παρακολουθούν).

Πηγή: Hardison *etal.*, 2010, σ. 3-4.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή mentorNET παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 4.

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ MENTORNET

Σε αυτό το κεφάλαιο, θα θέλαμε να παρουσιάσουμε την αρχική μας ιδέα για ένα δίκτυο αφιερωμένο στους μέντορες των μεταναστών. Η δημιουργία ενός δικτύου για μέντορες και υποψηφίους για μέντορες μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των μεταναστών που είναι ή θέλουν να γίνουν μέντορες για άλλους μετανάστες, μπορεί να διευκολυνθεί από τα καινοτόμα εργαλεία που προτείναμε στο έργο μας, δηλαδή το MOOC (παράγραφος 1.3.1.) και την εφαρμογή mentorNET (βλέπε κεφάλαιο 5.). Επιτρέπουν, ιδίως, τη δικτύωση των ατόμων που ασχολούνται ή επιθυμούν να συμμετέχουν στην καθοδήγηση των μεταναστών. Όλο και πιο συχνά, το διαδίκτυο γίνεται τόπος κοινωνικής αλληλεπίδρασης και οικοδόμησης κοινωνικών δικτύων, των λεγόμενων *διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων* ή *διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων*, καθώς και κοινωνικών δικτύων που *υποστηρίζονται από υπολογιστές ή απλά εικονικών κοινοτήτων* (Musiał, Kazienko 2013: 33). Το mentorNET είναι ένα έργο που, εκτός από την εκπαίδευση, περιλαμβάνει και την ηλεκτρονική δικτύωση των μεντόρων των μεταναστών. Η *Στρατηγική* τεκμηριώνει επίσης κατάλογο ιδρυμάτων και οργανισμών που δραστηριοποιούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, την Κύπρο, την Πολωνία και την Ιταλία στον τομέα της υποστήριξης και καθοδήγησης των μεταναστών. Αυτές οι οντότητες μπορεί να ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν τη δημιουργία ενός δικτύου καθοδήγησης. Τα σχόλιά μας σε αυτό το κεφάλαιο βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις ορθές πρακτικές καθοδήγησης των μεταναστών, καθώς και στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία που είναι αφιερωμένη στη δικτύωση.

3.1. Τι είναι το mentorNET;

Υπάρχουν τρία βασικά κριτήρια βάσει των οποίων μπορούν να διακριθούν συγκεκριμένοι τύποι δικτύων (Rego 2011: 85). Αυτά είναι:

- το γεωγραφικό κριτήριο (σύμφωνα με αυτό το κριτήριο διαιρούμε τα δίκτυα σε παγκόσμια, περιφερειακά, εθνικά ή υποεθνικά)
- το κριτήριο του θέματος (υπάρχουν δίκτυα ενός θέματος και πολλαπλών θεμάτων)
- το κριτήριο του είδους της ιδιότητας του μέλους (το δίκτυο μπορεί να είναι ανοικτό ή κλειστό και να απευθύνεται σε συγκεκριμένη κοινωνική ή επαγγελματική ομάδα).

Το σχέδιό μας είναι επί του παρόντος περιφερειακό, καλύπτει τέσσερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα δίκτυα που θα κατασκευαστούν μέσω των εργαλείων που θα παρέχει το έργο μας θα είναι μονοθεματικά δίκτυα αφιερωμένα μόνο σε μέντορες μεταναστών. Η έρευνα καλής πρακτικής δείχνει ότι τα καλά δίκτυα επικεντρώνονται σε ένα ή δύο θέματα, όπως η παροχή βοήθειας στους μετανάστες για να βρουν εργασία ή η παροχή βοήθειας στην προσωπική τους ανάπτυξη. Από την άλλη, εξαιρούνται τα δίκτυα που δεν επικεντρώνονται σε κανένα θέμα (MentorNET Έκθεση Ορθής

Πρακτικής 2020:16). Η δικτύωση με βάση την επιλογή θεμάτων θα είναι δυνατή μέσω της εφαρμογής mentorNET, στην οποία οι μέντορες θα μπορούν να βρουν ο ένας τον άλλον και να συναντηθούν σε θεματικές αίθουσες συνομιλίας.

Αυτά θα είναι επίσης κλειστά δίκτυα και όσον αφορά τη διαθεσιμότητα στα καταστήματα Google και Apple θα λειτουργεί ως ιδιωτική εφαρμογή στην οποία θα έχει πρόσβαση κατόπιν πρόσκλησης από χορηγό οργανισμό ή κατόπιν πρόσκλησης μόλις το MOOC επισημανθεί ως ολοκληρωμένο. Η προϋπόθεση για την ένταξη στο δίκτυο θα είναι η συμμετοχή ή τουλάχιστον η βούληση συμμετοχής, στην καθοδήγηση των μεταναστών, καθώς και η σύσταση οργανώσεων και ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καθοδήγησης ή της υποστήριξης των μεταναστών. Οι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί και ιδρύματα μπορούν να συμμετέχουν στη δικτύωση ως νομικά πρόσωπα. Τα μέλη του δικτύου μπορεί επίσης να είναι άτομα χωρίς την κατάλληλη σύσταση που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το MOOC που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου μας.

Το βασικό ζήτημα εδώ είναι να καθοριστεί ο σκοπός της δημιουργίας ενός δικτύου μέντορα. Αυτοί μπορεί να είναι στόχοι που ορίζουμε ως εκπαιδευτικούς, π.χ. που σχετίζονται με την ανταλλαγή εμπειριών, ιδεών, τη μεταφορά ορθών πρακτικών ή στόχων προσανατολισμένων σε εργασίες που αποσκοπούν στην υλοποίηση κοινών έργων και καθηκόντων. Όπως κάθε δίκτυο, επίσης στην περίπτωση ενός δικτύου μεντόρων μεταναστών, το θέμα είναι να συνδεθούν ομοϊδέατες που δημιουργούν ευκαιρίες και αναλαμβάνουν κοινές δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αυτών των δραστηριοτήτων, καθώς και ότι αφορά την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των μελών του δικτύου. Στο εμπνευσμένο έργο του δικτύου καθοδήγησης που δημιουργήθηκε από το Δανικό Κέντρο Πληροφόρησης για το Φύλο, την Ισότητα και τη Διαφορετικότητα (KVINFO) καθορίστηκαν δύο στόχοι: (1) ανταλλαγή πληροφοριών και (2) η δυνατότητα δράσης και ευκαιριών (*Creating Mentor Network* 2014: 5). Στο αναφερόμενο έργο, το δίκτυο καθοδήγησης συνδέει τις μετανάστριες γυναίκες, ώστε να μπορούν να μοιράζονται γνώσεις και να δημιουργούν επαφές που θα τις βοηθήσουν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής περιορίζεται στη Δανία. Το σχέδιό μας είναι τόσο για γυναίκες όσο και για άνδρες και περιλαμβάνει εταίρους από πέντε χώρες. Ωστόσο, οι στόχοι της δημιουργίας του δικτύου είναι παρόμοιοι. Στόχος του δικτύου καθοδήγησης είναι επίσης η ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία περιλαμβάνει επίσης την εκπαίδευση των μεντόρων και των μελλοντικών μεντόρων, τη μάθηση μέσω ορθών πρακτικών, την πρόσβαση σε εξειδικευμένες δημοσιεύσεις κ.λπ., διότι αυτοί είναι οι γενικοί στόχοι κάθε δικτύου καθοδήγησης (πρβλ. Dolan, Johnson 2009: 488), καθώς και η δημιουργία μιας πλατφόρμας για την αποτελεσματικότερη χρήση των δυνατοτήτων των καθοδηγητών μέσω της συνεργασίας ανθρώπων, ιδρυμάτων και οργανισμών που ασχολούνται με την καθοδήγηση των μεταναστών. Εν ολίγοις, δημιουργούμε ένα δίκτυο για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων καθοδήγησης, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων καθοδήγησης για την υποστήριξη της αποτελεσματικής καθοδήγησης των μεταναστών.

MentorNET είναι ένα δίκτυο που μπορεί να οριστεί ως ένα *διαδικτυακό κοινωνικό δίκτυο*. Σε μια μελέτη σχετικά με τα κοινωνικά δίκτυα στο διαδίκτυο Musiał και Kazienko (2013: 35) επισημαίνει τη διαφορά μεταξύ των *διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων* και των δικτύων που υπάρχουν στον πραγματικό κόσμο: (α) έλλειψη σωματικής, προσωπικής επαφής· η επαφή είναι εξ αποστάσεως, μερικές φορές πολύ μεγάλη απόσταση εάν εκφράζεται σε φυσική κλίμακα, β) δεν υπάρχει σαφής και πλήρως αξιόπιστη συσχέτιση μεταξύ της διαδικτυακής ταυτότητας και της πραγματικής ταυτότητας του προσώπου, γ) τη δυνατότητα επικοινωνίας μέσω πολυμέσων και της ταυτόχρονης επικοινωνίας με πολλαπλούς συμμετέχοντες· είναι επίσης δυνατή η εύκολη εναλλαγή μεταξύ διαφορετικών διαύλων επικοινωνίας, μεταξύ άλλων, διαδικτυακών και εκτός διαδικτύου· δ) απλουστευμένη μορφή διακοπής ή αναστολής επαφών· ε) σχετικά εύκολος τρόπος συλλογής δεδομένων με την επικοινωνία, την κοινή δραστηριότητα και την περαιτέρω επεξεργασία τους· στ) δυνητικά χαμηλότερη αξιοπιστία των δεδομένων των χρηστών που διατίθενται στο διαδίκτυο· ψευδή δεδομένα που παρέχονται από χρήστες υπηρεσιών διαδικτύου δεν είναι κάτι ασυνήθιστο. Όπως μπορούμε να δούμε, αυτές οι διαφορές δείχνουν τόσο τις θετικές πλευρές των διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων, π.χ. ευκολότερη επικοινωνία εξ αποστάσεως ή πιο αποτελεσματική συλλογή δεδομένων, όσο και των αδυναμιών τους σε σύγκριση με τα δίκτυα που υπάρχουν στον πραγματικό κόσμο, ειδικά εκείνα που σχετίζονται με την απόκρυψη ταυτότητας ή την ευκολία διακοπής της επαφής.

3.2. Πώς να δημιουργήσετε ένα αξιόπιστο δίκτυο;

Όπως ορθώς υποστηρίζει μια ομάδα Αυστραλών ειδικών στον τομέα της δημιουργίας τοπικών δικτύων, υπάρχουν διάφοροι κοινοί παράγοντες που είναι απαραίτητοι για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός δικτύου, ανεξάρτητα από την ιδιαιτερότητα και τη φύση του (Kenny, Morley, Higgins 2015: 8). Τα στοιχεία αυτά είναι:

- (1) επιτρέποντας χρόνο για την εδραίωση της εμπιστοσύνης και του σεβασμού. Μια τέτοια σχέση που βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό είναι πιο πιθανό να επιβιώσει. μπορεί να καθιερωθεί μέσω τακτικής και ανοικτής επικοινωνίας μεταξύ οντοτήτων. Η ουσία της δικτύωσης είναι στην πραγματικότητα η επικοινωνία των οντοτήτων που αποτελούν το δίκτυο, επομένως ο παράγοντας που αποτελεί τη διαδικασία δημιουργίας ενός δικτύου πρέπει να είναι η εμπιστοσύνη και ο σεβασμός ως βάση της καλής επικοινωνίας.
- (2) θέσπιση κοινών συμφερόντων και στόχων που επιτρέπουν στις οντότητες να επικοινωνούν σε παρόμοια γλώσσα (φυσικά, δεν αφορά την εθνική γλώσσα, αλλά τη συμβολική, σημασιολογική διάστασή της) και να κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση.
- (3) Σαφής και ξεκάθαρος καθορισμός του ρόλου κάθε οντότητας εντός του δικτύου, χάρη στον οποίον όλοι γνωρίζουν ποιο είναι το πεδίο των αρμοδιοτήτων και των δραστηριοτήτων τους, και αυτά τα πεδία εφαρμογής δεν πολλαπλασιάζονται και δεν υπάρχει πρόβλημα να συμπίπτουν αρμοδιότητες και καθήκοντα.

- (4) εντοπίζοντας τους κατάλληλους ανθρώπους για να υπερασπίζονται τις σχέσεις την κατάλληλη στιγμή. Το δίκτυο δεν θα πρέπει να βασίζεται σε ένα άτομο να είναι ο πρωταθλητής σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων του δικτύου. Αν ο ρόλος των ηρώων είναι σημαντικός, κάθε μέλος του δικτύου πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για την εκτέλεση των καθηκόντων του δικτύου.
- (5) σύναψη επίσημων συμφωνιών, οι οποίες θα διευκολύνουν τις εργασίες και θα διευκολύνουν την επίλυση πιθανών συγκρούσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του δικτύου.
- (6) καθορισμός πρωτοκόλλων συμπεριφοράς και στάσης στις συνεδριάσεις και μεταξύ των μεμονωμένων μελών του δικτύου. Αυτά είναι πλέον πρότυπα επαγγελματικής διαπροσωπικής επικοινωνίας που αποτρέπουν πιθανές συγκρούσεις και παρεξηγήσεις.
- (7) έχοντας επίγνωση των αμοιβαίων πλεονεκτημάτων και αδυναμιών, η οποία αποτρέπει τα κενά δεξιοτήτων και επιτρέπει στα μέλη του δικτύου να κατανοούν και να αναπτύσσουν τις υπάρχουσες δεξιότητες και γνώσεις τους.
- (8) είναι σαφής, διαφανής και υπόλογα για τυχόν αποφάσεις και συμφωνημένες δράσεις.

Εκτός από το συγκεκριμένο είδος στάσης που αναμένεται από τα μέλη του δικτύου, τα οποία γενικά αποκτώνται κατά τη διαδικασία της κοινωνικοποίησης (μαθαίνοντας την εταιρική κουλτούρα) και γνωρίζοντας ο ένας τον άλλον, το τυπικό στοιχείο είναι επίσης σημαντικό. Πρέπει να θυμόμαστε ότι το δίκτυο δεν είναι μόνο ένα κοινωνικό γεγονός, αλλά μάλλον μια μακροπρόθεσμη διαδικασία επικοινωνίας που απαιτεί δέσμευση και ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων. Και παρόλο που το δίκτυο βασίζεται σε διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις, είναι σημαντικό αυτές οι αλληλεπιδράσεις να επισημοποιηθούν με κάποιο τρόπο. Αυτό δεν ισχύει για όλους τους τύπους κοινωνικών δικτύων, καθώς πολλά από αυτά είναι φυσικά και σχετίζονται με τη συγγένεια (Lois 2016: 664). Φυσικά, τα δίκτυα που θα κατασκευαστούν ως μέρος του έργου mentorNET δεν ανήκουν σε αυτή την ομάδα. Ως εκ τούτου, το επίσημο πλαίσιο του δικτύου είναι απαραίτητο για τη διατήρησή του και για τη διασφάλιση της εφαρμογής των ιδεών. Με τον καθορισμό επίσημων προϋποθέσεων είναι επίσης δυνατή η εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των χρηστών της εφαρμογής που επιτρέπει τη δικτύωση και των συμμετεχόντων στο MOOC. Ωστόσο, η επισημοποίηση του δικτύου δεν θα πρέπει να είναι υπερβολική, καθώς η υπερβολική επισημοποίηση των σχέσεων δικτύου μπορεί απλώς να τις σκοτώσει. Ο ανθρώπινος παράγοντας, η βούληση συνεργασίας, η ανθρώπινη επιχειρηματικότητα θα πρέπει να είναι πρωταρχικής σημασίας στο δίκτυο. Το επίσημο πλαίσιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην εφαρμογή ιδεών και στην επίτευξη στόχων αντί να επιβάλλει περιττούς περιορισμούς και ελέγχους. Η συμμετοχή στο δίκτυο είναι μια εθελοντική πράξη ανθρώπων που παρακινούνται για έναν συγκεκριμένο τομέα της κοινωνικής ζωής, στην περίπτωσή μας για να καθοδηγήσουν τους μετανάστες (πρβλ. Aikins, White 2011: 68).

3.3. Ηλεκτρονική ταυτότητα

Στο mentorNET, μία από τις σημαντικότερες πράξεις που μπορούν να περιγραφούν ως επίσημες θα είναι η καθιέρωση της πραγματικής ταυτότητας των χρηστών της εφαρμογής, διευκολύνοντας τη δικτύωση των μεντόρων των μεταναστών. Η ταυτότητα στο διαδίκτυο είναι μια σύντομη ψηφιακή αναπαράσταση της φυσικής οντότητας (Musiał, Kazienko 2013:40). Η οικοδόμηση κοινωνικών δεσμών και ενός κλίματος εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας απαιτεί ειλικρίνεια και διαφάνεια. Οι συμμετέχοντες στο δίκτυο πρέπει να γνωρίζουν με ποιον αλληλεπιδρούν. Η επαλήθευση δεδομένων θα είναι μία από τις βασικές αρμοδιότητες του ιδρύματος/οργανισμού που διαχειρίζεται και συντονίζει το δίκτυο, το οποίο μπορούμε να ονομάσουμε (1) **Μετα-μέντορα**, όντας στην πραγματικότητα ο διαχειριστής της πλατφόρμας που επιτρέπει τη δικτύωση. Αυτή η οντότητα δεν χρειάζεται να συνάψει άμεσες σχέσεις με άλλες οντότητες, δηλαδή χρήστες εφαρμογών και μέλη δικτύου, αλλά να διαχειρίζεται την πλατφόρμα που επιτρέπει τη δικτύωση "από έξω". Η πρόσβαση στο δίκτυο θα παρέχεται σε: (2) ιδρύματα και οργανισμούς (νομικές οντότητες) και αναγνωρισμένες ομάδες ατόμων, που ασχολούνται με τη στήριξη των μεταναστών και την καθοδήγηση· (3) άτομα που συνιστώνται από τις εν λόγω οντότητες και αναγνωρισμένες ομάδες, με εμπειρία στην καθοδήγηση των μεταναστών· (4) άτομα που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το MOOC και θέλουν να συμμετάσχουν στην καθοδήγηση των μεταναστών. Ως εκ τούτου, τόσο οι συλλογικές οντότητες (οργανισμοί ή ιδρύματα) όσο και τα άτομα μπορούν να είναι μέλη του δικτύου.

Το προαναφερόμενο έργο του Musiał i Kazienko (2013: 40) επισημαίνει επτά βασικά χαρακτηριστικά των διαδικτυακών ταυτοτήτων:

- (a) λακωνικότητα
- (b) έλεγχος ταυτότητας
- (c) μοναδικότητα
- (d) αντοχή
- (e) ευαισθητοποίηση του χρήστη
- (f) αλληλογραφία με συγκεκριμένους ανθρώπους
- (g) δυνατότητα εξαγωγής από υπηρεσίες διαδικτύου.

Είναι επίσης σημαντικό η εγγραφή στον ιστότοπο να γίνεται συνειδητά. Μόνο ένα άτομο που εγγράφεται συνειδητά μπορεί να γίνει χρήστης της εφαρμογής που διευκολύνει τη δικτύωση και μέλος του δικτύου. Όπως τονίζουν οι Musiał και Kazienko, δεν είναι πάντα εύκολο να προσδιοριστεί εάν όλοι οι εγγεγραμμένοι λογαριασμοί χρηστών είναι έγκυροι και να πιστοποιηθούν οι ηλεκτρονικές τους ταυτότητες (2013: 41). Στην περίπτωση μας, η διάθεση της εφαρμογής σε μια καθορισμένη και ξεκάθαρη ομάδα χρηστών – η προϋπόθεση είναι είτε σύσταση είτε ολοκλήρωση του MOOC – που στην πραγματικότητα ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο ότι μεταξύ των μελών του δικτύου θα υπάρχουν άτομα με απροσδιόριστη ή ψευδή ταυτότητα.

Όπως επισημάναμε παραπάνω, η επικοινωνία αποτελεί βασικό ζήτημα στη λειτουργία των κοινωνικών δικτύων, κατ' ακρίβειαν είναι ένας παράγοντας δημιουργίας δικτύου. Είναι σημαντικός τόσο στην προπαρασκευαστική και οργανωτική φάση κατά την οποία δημιουργείται και οργανώνεται το δίκτυο, όσο και στη φάση λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου. Χωρίς τακτική επικοινωνία, το δίκτυο δεν μπορεί να επιβιώσει. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό για τη λειτουργία του να θεσπίσει κανόνες για τις αρχές, τον τρόπο και τη συχνότητα της επικοινωνίας (πρβλ. *Δημιουργία δικτύων καθοδήγησης* 2014: 7, Kenny, Morley, Higgins 2015: 8; Rego 2011: 85). Τα καθήκοντα και τα έργα που εκτελούνται από κοινού από τα μέλη του θα είναι επίσης σημαντικά για τη διατήρηση του δικτύου. Η καλή και τακτική επικοινωνία μεταξύ μεντόρων και σχέσεων βασισμένες στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, τον σεβασμό και την προθυμία συνεργασίας θα ενθαρρύνει τα μέλη του δικτύου να αναλάβουν νέες προκλήσεις. Οι ορθές πρακτικές έχουν δείξει ότι τα περισσότερα δίκτυα συναντώνται σε μηνιαία βάση (mentorNET Good Practice Report 2020: 16).

Η ανάπτυξη του δικτύου που δημιουργήθηκε στο mentorNET περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία μιας εικονικής οργανωτικής δομής. Δεν πρόκειται για άκαμπτη επισημοποίηση ή θεσμοθέτηση του δικτύου, αλλά για την ανάπτυξη και την εφαρμογή συντονιστικών μηχανισμών, όπως γραμματεία ή συμβούλιο (Rego 2011: 85). Αυτό θα καταστήσει τη λειτουργία του δικτύου πιο αποτελεσματική και αποδοτική. Είναι πολύ πιο εύκολο να επιτευχθούν οι καθιερωμένοι στόχοι όταν η ομαδική δραστηριότητα συντονίζεται, υπάρχει κάτι σαν ένα εικονικό ή πραγματικό "γραφείο", το οποίο επιβεβαιώνεται από την έρευνά μας σχετικά με τις ορθές πρακτικές (mentorNET Good Practice Report 2020: 22).

Το έγγραφο Ορθή Πρακτική του Έργου: «Έκθεση σχετικά με τις ορθές πρακτικές που εντοπίζονται σχετικά με την καθοδήγηση, τη δημιουργία ενός MOOC και την ανάπτυξη βιώσιμων δικτυωμένων οργανισμών: Ιούλιος 2020» είναι διαθέσιμο για λήψη από την ιστοσελίδα του έργου: <https://www.mentor-network.eu>. Αυτό το έγγραφο παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές δικτύωσης με βάση την αρχική έρευνα από τους εταίρους του έργου.

3.4. Ευθύνες του Μετα-Μέντορα

Η διαχείριση και λειτουργία της εφαρμογής μας που επιτρέπει τη δικτύωση των καθοδηγητών θα είναι καθήκον ενός αποκαλούμενου Μετα-μέντορα, δηλαδή ενός οργανισμού ή ιδρύματος που υποδεικνύεται από τον διαχειριστή της εφαρμογής ή τον διαχειριστή που ενεργεί ως μετα-μέντορας, ο οποίος θα είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση της εικονικής πλατφόρμας. Το όνομα δεν είναι τυχαίο εδώ. Είναι παρόμοιο με την έννοια όρων όπως μεταδεδωμένα ή μεταγνωσία, που σημαίνουν δεδομένα σχετικά με δεδομένα ή γνώση της γνώσης, ο Μετα-μέντορα μας θα είναι ένα είδος μέντορα μεντόρων, δηλαδή ενός οργανισμού καθοδήγησης ή/και δικτύωσης ή ιδρύματος που του έχει ανατεθεί η υποστήριξη των χρηστών εφαρμογών και μελών του δικτύου. Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Μετα-μέντορα θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- επαλήθευση της ταυτότητας των χρηστών της εφαρμογής
- έκδοση πρόσβασης στην εφαρμογή
- παροχή ουσιαστικής και τεχνικής βοήθειας στους χρήστες εφαρμογών
- θέσπιση κανόνων για τη χρήση της εφαρμογής
- παρακολούθηση συνομιλιών που πραγματοποιούνται στην εφαρμογή
- άρνηση πρόσβασης στην εφαρμογή σε άτομα που παραβιάζουν τους κανόνες χρήσης της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που μεταδίδουν ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο
- δικτύωση των προσώπων και των νομικών προσώπων.

3.5. Συνοπτικές παρατηρήσεις

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι φάσεις, οι συμμετέχοντες στην κατασκευή του δικτύου, καθώς και οι δραστηριότητες που ανατίθενται σε μια συγκεκριμένη φάση ανάπτυξης του δικτύου.

Εικ. 8 Πίνακας δραστηριοτήτων δικτύου mentorNET

	Phase 1: Recruitment	Phase 2: Organising	Phase 3: Sustaining
Who?	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Meta-mentor" – institution responsible for coordination 2. Recognised institutions and organisations 3. Recommended people 4. People who completed the MOOC 	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Meta-mentors" 2. Members (Nos 2,3, and 4 of Phase 1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Meta-mentors" 2. Members
Form of activity	<ol style="list-style-type: none"> 1. Establishing relationships 2. Building Trust 3. Definition of common objectives and goals 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formalisation of the network (eg agreement) 2. Implementation of virtual organisation 3. Determining the rules of communication and activities 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regular communication and planning 2. Realisation of projects and common tasks 3. Exchange of ideas and experiences 4. Development of common resources
Tools	<ol style="list-style-type: none"> 1. App 2. MOOC 	<ol style="list-style-type: none"> 1. App 	<ol style="list-style-type: none"> 1. App

Πηγή: mentorNET 2021.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι βασικά ζητήματα για τη δημιουργία, την οργάνωση και τη διατήρηση δικτύων που βασίζονται στο εργαλείο που παρέχει το έργο μας, δηλαδή η εφαρμογή mentorNET, είναι:

1. Αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των χρηστών της εφαρμογής για τη δημιουργία του δικτύου, η οποία αποτελεί προϋπόθεση χωρίς την οποία η γόνιμη και μακροπρόθεσμη συνεργασία είναι ανέφικτη. Χωρίς εμπιστοσύνη, είναι αδύνατο να οικοδομηθεί διαρκής κοινωνική σχέση.
2. Η δημιουργία του δικτύου βασίζεται σε κοινά ενδιαφέροντα και στόχους. Τα δίκτυα πρέπει να είναι θεματικά, σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα, π.χ. βοηθώντας τους μετανάστες να βρουν εργασία ή υποστήριξη στη διδασκαλία των μεταναστών στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Σε τελική ανάλυση, τα δίκτυα δεν είναι μόνο φόρουμ συζήτησης. Ένα καλό δίκτυο πρέπει να έχει σαφώς καθορισμένο σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε.
3. Στην περίπτωση της εφαρμογής μας, η δημιουργία σχέσεων που βασίζονται στην εμπιστοσύνη θα ρυθμιστεί επίσης. Η εφαρμογή δεν θα είναι εφαρμογή ανοιχτού τύπου. Η ομάδα-στόχος των χρηστών θα είναι τα άτομα που θα προτείνονται από συνεργάτες οργανισμούς και ιδρύματα, καθώς και από άτομα που ολοκλήρωσαν το MOOC. Έτσι, η ταυτότητα των χρηστών θα επαληθεύεται. Ο θεσμικός εγγυητής της ασφαλούς δικτύωσης και της χρήσης της εφαρμογής θα είναι επίσης καθήκον του Μετα-μέντορα που θα είναι υπεύθυνος για την επαλήθευση της ταυτότητας των χρηστών της εφαρμογής και των μελών του δικτύου, καθώς και για τη συμμόρφωση με τις υιοθετημένες αρχές συνεργασίας και επικοινωνίας στο πλαίσιο της εφαρμογής.
4. Η οργανωτική δομή του δικτύου. Δεν πρόκειται για μια υπερβολικά τυποποιημένη οργάνωση δικτύων, αλλά για την ανάπτυξη και τη δημιουργία μηχανισμών στοιχειώδους συνεργασίας, π.χ. τον καθορισμό των κανόνων επικοινωνίας μεταξύ των μελών, καθώς και, εάν είναι απαραίτητο, τη δημιουργία ενός αποκαλούμενου "γραφείου" και τον διορισμό ενός ηγέτη δικτύου.
5. Μια προϋπόθεση για τη διατήρηση του δικτύου είναι η καλή και τακτική επικοινωνία. Η εφαρμογή μας θα αποτελέσει εργαλείο διευκόλυνσης αυτής της επικοινωνίας σε διάφορους θεματικούς τομείς: η εφαρμογή θα επιτρέψει τη δημιουργία θεματικών αιθουσών συνομιλίας.

4. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ MENTORNET

4.1. Η εφαρμογή ως σύγχρονο εργαλείο εκπαίδευσης και διαπροσωπικής επικοινωνίας

Ο σύγχρονος κόσμος συχνά αποκαλείται παγκόσμιο χωριό. Αυτός ο όρος, τον οποίο οφείλουμε στον McLuhan, συνδέεται όχι μόνο με τον περιορισμό της απόστασης ή την ευκολία με την οποία μπορεί να διασχίσει φυσικά αυτή την απόσταση χρησιμοποιώντας σύγχρονα μέσα μεταφοράς, αλλά και με σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνίας που είναι σε θέση να διασχίσουν όλα τα φυσικά και εθνικά σύνορα, και όλο και περισσότερο γλωσσικά εμπόδια. Χάρη στην ανάπτυξη της τεχνολογίας τηλεπικοινωνιών, το κινητό τηλέφωνο έχει γίνει ένας φορητός υπολογιστής που διευκολύνει την εκτέλεση πολλών δραστηριοτήτων που μέχρι πρόσφατα προορίζονταν για υπολογιστές εξοπλισμένους με επαγγελματικό λογισμικό. Τα κινητά τηλέφωνα, μέσω της εγκατάστασης εφαρμογών, επιτρέπουν, μεταξύ άλλων, τις οικονομικές συναλλαγές, την εκπαίδευση σε διάφορους τομείς, π.χ. υποστηρίζουν την εκμάθηση γλωσσών, τη διεξαγωγή βιντεοδιασκέψεων, την παρακολούθηση της υγείας ή διευκολύνουν τη δημιουργία διαπροσωπικών δικτύων (Selvarajah et al. 2013). Μπορεί κανείς να μπει στον πειρασμό να πει ότι οι κινητές συσκευές αντικαθιστούν τα εγχειρίδια και τους υπολογιστές στη διαδικασία μάθησης (Wu et al. 2019). Οι εφαρμογές για κινητά είναι επίσης χρήσιμα και βοηθητικά εργαλεία στη λεγόμενη επιστήμη των πολιτών, στην οποία εθελοντές – λάτρεις συνεργάζονται με επαγγελματίες ερευνητές (Sturm et al. 2017).

Η νέα γενιά ειδικά, συμπεριλαμβανομένων των μικρών παιδιών, τείνει να χρησιμοποιεί έξυπνες κινητές συσκευές στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και στην οικοδόμηση κοινωνικών σχέσεων (Καλογιαννάκης και Παπαδάκης 2017, σελ. 593). Τα παιδιά γενικά χρησιμοποιούν τρεις τύπους εφαρμογών: (1) διαδραστικά παραμύθια, (2) εφαρμογές παιχνιδιών και (3) εφαρμογές που υποστηρίζουν τη δημιουργικότητα και την ανάπτυξη της φαντασίας (Noorhidawati, Ghalebandi και Siti Hajar 2015, σ. 388).

Ωστόσο, η τάση χρήσης εφαρμογών εξαπλώνεται επίσης μεταξύ των ηλικιωμένων, οι οποίοι, αν και με μεγαλύτερη απροθυμία, προσεγγίζουν επίσης τεχνολογικές καινοτομίες και βασίζονται σε διάφορες νέες τεχνολογίες και εφαρμογές που διευκολύνουν την εκπαίδευση και την κοινωνική δικτύωση χωρίς να χρειάζεται να δημιουργήσουν άμεση επαφή με τον δάσκαλο / εκπαιδευτή ή μέσα σε κάποια κοινωνική και επαγγελματική ομάδα. Ωστόσο, η χρησιμότητα των εφαρμογών για κινητά δεν είναι μόνο απαραίτητη εδώ. Ήδη από τη δεκαετία του 1980, ο Αμερικανός φουτουριστής John Naisbitt (1982) υποστήριξε ότι η τεχνολογία του πολιτισμού θα συνοδεύεται από την τάση αναζήτησης και εντατικοποίησης των διαπροσωπικών επαφών. Παραδόξως, οι σύγχρονες τεχνολογίες που οδηγούν σε αποξένωση και μας κάνουν να κλεινόμαστε στα σπίτια μας, προκαλούν τους ανθρώπους να εμπλακούν περισσότερο σε κοινωνικές σχέσεις και παρόλο που ο Naisbitt εννοούσε

άμεσες επαφές, οι κοινωνικές σχέσεις μπορούν να οικοδομηθούν ή ακόμη και να υποστηριχθούν από τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας. Αν και στη δεκαετία του 1980, ο Naisbitt δεν μπορούσε να προβλέψει την ύπαρξη όλων των τεχνικών καινοτομιών που έχουμε στη διάθεσή μας κατά τη δεύτερη και τρίτη δεκαετία του 2000, οι κινητές συσκευές με εγκατεστημένες εφαρμογές για τη δημιουργία και τη διατήρηση διαπροσωπικών και κοινωνικών επαφών είναι αποτελεσματικά εργαλεία που διευκολύνουν την επικοινωνία, την οικοδόμηση σχέσεων και τα κοινωνικά δίκτυα.

Σε γενικές γραμμές, οι εφαρμογές κατηγοριοποιούνται με βάση την ευρύτητα της χρήσης τους και της λειτουργικότητας τους σε διάφορους τύπους κινητών συσκευών. Ως εκ τούτου, οι ερευνητές διακρίνουν συνήθως δύο (Rakestraw, Eunii, Kasuganti 2012, σ. 4) ή τρεις βασικούς τύπους (Masi et al. 2012, σ. 65), ανάλογα με το αν τα υβρίδια αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστή κατηγορία. Αν ναι, μπορούμε να επισημάνουμε:

- (1) Εγγενείς εφαρμογές που είναι αφιερωμένες σε έναν μόνο τύπο λειτουργικού συστήματος που είναι εγκατεστημένο σε φορητές συσκευές, π.χ. Android ή Windows Phone. Το αναμφισβήτητο πλεονέκτημά τους είναι η καλή σύζευξη με τη συσκευή και το λειτουργικό τους σύστημα, ωστόσο, περιορίζει τον αριθμό των παραληπτών στους χρήστες του συγκεκριμένου λογισμικού.
- (2) Οι εφαρμογές Web είναι παρόμοιες με τις εγγενείς εφαρμογές, αλλά η πρόσβαση σε αυτές είναι δυνατή μέσω ενός προγράμματος περιήγησης που είναι εγκατεστημένο σε μια συσκευή, είτε πρόκειται για κινητή συσκευή, όπως ένα κινητό τηλέφωνο, είτε για έναν υπολογιστή.
- (3) Οι υβριδικές εφαρμογές είναι στην πραγματικότητα εφαρμογές Web, οι οποίες φαίνονται και λειτουργούν με παρόμοιο τρόπο με τις εγγενείς εφαρμογές. Έχουν το δικό τους εικονίδιο και μπορούν να μεταφορτωθούν από ένα κατάστημα εφαρμογών.

Κάθε τύπος εφαρμογών έχει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τα κύρια επιχειρήματα υπέρ των εγγενών εφαρμογών είναι η ταχύτητα και η αξιοπιστία όσον αφορά την απόδοση. Χρησιμοποιούν το εγγενές περιβάλλον της συσκευής του χρήστη και έτσι παρέχουν στο χρήστη μια πιο βελτιστοποιημένη εξυπηρέτηση. Λόγω του γεγονότος ότι συνδέονται απευθείας με την συσκευή, έχουν πρόσβαση σε διάφορες λειτουργίες της, όπως Bluetooth, επαφές τηλεφωνικού καταλόγου ή κάμερα. Τα μειονεκτήματα αυτού του τύπου εφαρμογών είναι το υψηλό κόστος που σχετίζεται με τη δημιουργία και την ενημέρωση του κώδικα. Επιπλέον, χρειάζονται χώρο στη μνήμη της συσκευής και κάθε ενημέρωση που πρέπει να φορτωθεί στη συσκευή αυξάνει την κατανάλωση μνήμης.

Το σχετικά χαμηλό κόστος είναι ένα πλεονέκτημα μιας εφαρμογής Web. Λόγω του γεγονότος ότι βασίζεται στο διαδίκτυο, δεν χρειάζεται να προσαρμοστεί στην πλατφόρμα ή το λειτουργικό σύστημα. Επίσης, δεν καταναλώνει χώρο στην εσωτερική μνήμη της κινητής συσκευής, καθώς δεν προορίζεται για λήψη. Η εφαρμογή δεν χρειάζεται να ενημερωθεί. Είναι σημαντικό ότι μια εφαρμογή που βασίζεται στο web μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέσα από την tablet, κινητό, υπολογιστή, φορητό

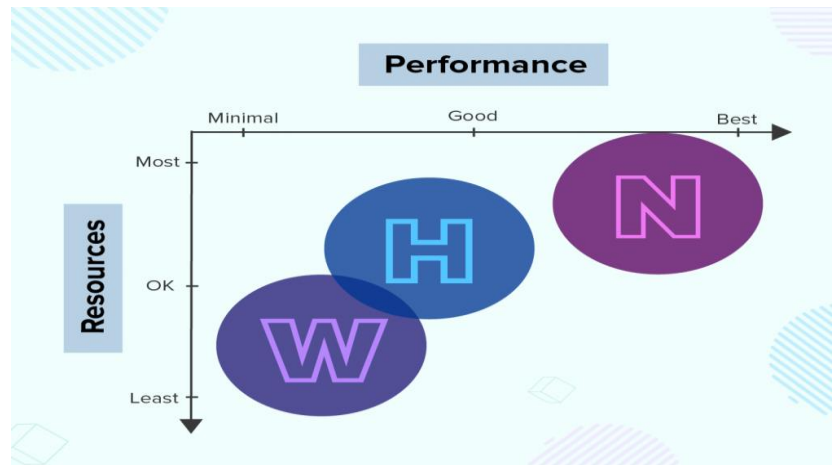
υπολογιστή κ.λπ. Πολλοί άνθρωποι προτιμούν να χρησιμοποιούν μεγαλύτερη οθόνη κατά τη μελέτη ή κατά την ανάρτηση σχολίων. Ωστόσο, έχουν επίσης μειονεκτήματα. Ένα από τα βασικά είναι η πλήρης εξάρτησή του από το πρόγραμμα περιήγησης που είναι εγκατεστημένο στην κινητή συσκευή. Ορισμένες λειτουργίες μπορεί να είναι διαθέσιμες μόνο για ένα πρόγραμμα περιήγησης, ενώ σε άλλα όχι. Επίσης, δεν μπορούν να λειτουργήσουν σε κατάσταση χωρίς σύνδεση και ακόμα και αν έχουν αυτήν την κατάσταση, θα εξακολουθούν να χρειάζονται σύνδεση στο διαδίκτυο για την αποθήκευση στοιχείων στη συσκευή, την κοινή χρήση δεδομένων ή την ανανέωση της οθόνης.

Από την άλλη, τα πλεονεκτήματα των υβριδικών εφαρμογών είναι το χαμηλό κόστος και η ταχύτητα δημιουργίας τους σε σύγκριση με τις εγγενείς εφαρμογές. Εκτός από αυτό, λόγω του γεγονότος ότι χρησιμοποιούν μία βάση κώδικα, δεν είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί μεγαλύτερος αριθμός κωδικών για διάφορους τύπους συσκευών και λογισμικού συστήματος. Έχει επίσης τα ίδια πλεονεκτήματα με τις εγγενείς εφαρμογές, δηλαδή φορτώνει γρήγορα και συνεργάζεται με το υλικό μιας κινητής συσκευής. Το μειονέκτημα των υβριδικών εφαρμογών είναι ότι δεν έχουν τη δύναμη και την ταχύτητα των εγγενών εφαρμογών. Επιπλέον, ορισμένες χρήσεις ενδέχεται να μην λειτουργούν σε ορισμένες συσκευές (<https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>). Οι λεγόμενες *Progressive Web Apps* (PWAs), οι οποίες, σε αντίθεση με άλλα υβριδικά, μπορούν επίσης να λειτουργούν εκτός σύνδεσης, είναι ένας τύπος υβριδικών εφαρμογών. Σε πολλά συστήματα μπορούν να φορτωθούν, να εγκατασταθούν και να χρησιμοποιηθούν χωρίς να χρειάζεται να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Λειτουργούν τόσο σε κινητές συσκευές όσο και σε υπολογιστές. Τονίζεται ότι σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς ιστότοπους κατασκευάζουν τις διαδικτυακές εφαρμογές περισσότερο σαν *app εφαρμογές* παρά σαν *web εφαρμογές* καθώς μπορούν να εγκατασταθούν σε κινητές συσκευές χάρη, π.χ. τα *app καταστήματα*. Οι ειδικοί τονίζουν ότι «ένα PWA μπορεί – και πρέπει – να λειτουργεί επίσης καλά σε πλαίσια εκτός σύνδεσης αξιοποιώντας μηχανές αποθήκευσης που βασίζονται σε πρόγραμμα περιήγησης, όπως το IndexedDB" (Bjørn-Hansen, Majchrzak, Grønli 2018, σ. 65).

Ως εκ τούτου, τίθεται το ερώτημα ποιες από τις εφαρμογές να επιλέξουν. Οι ειδικοί στον τομέα των νέων τεχνολογιών συμβουλεύουν ότι η επιλογή του βέλτιστου τύπου εφαρμογής θα πρέπει να εξαρτάται από τις περιστάσεις. Εάν μια εφαρμογή είναι απαραίτητη αμέσως, η καλύτερη επιλογή είναι μια εφαρμογή Web. Ο χρόνος προγραμματισμού είναι σχετικά ο ταχύτερος και οι χρήστες μπορούν επίσης να τον χρησιμοποιήσουν αμέσως χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα περιήγησης εγκατεστημένο σε κινητή συσκευή ή υπολογιστή. Η κατάσταση είναι παρόμοια όταν δεν έχετε σημαντικούς οικονομικούς πόρους. Η φθηνότερη επιλογή θα είναι μια εφαρμογή Web ή μια υβριδική εφαρμογή. Ωστόσο, εάν η απόδοση είναι η πιο σημαντική, πρέπει να δημιουργήσετε μια εγγενή εφαρμογή, επειδή μόνο αυτός ο τύπος εφαρμογής εξασφαλίζει ταχύτητα, σταθερότητα και την υψηλότερη λειτουργικότητα. Ωστόσο, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η απόφαση σχετικά με τον τύπο της εφαρμογής δεν χρειάζεται να είναι μία και τελική. Μπορείτε πάντα να δημιουργήσετε έναν

διαφορετικό τύπο εφαρμογής εάν αλλάξουν οι συνθήκες και ένα άλλο είδος εφαρμογής το οποίο θα φαίνεται πιο βέλτιστο για τους χρήστες (<https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>).

Εικ.9 ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΕΦΑΡΜΟΦΩΝ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Πηγή: <https://clevertap.com/blog/types-of-mobile-apps/>

4.2. Αναζητώντας έμπνευση – Kimolia Art Café

Η πανδημία covid-19 έχει δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια ακόμη καλύτερη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών στην ηλεκτρονική εκπαίδευση και τη δημιουργία εικονικών κοινωνικών δικτύων. Λόγω της απαγόρευσης της κυκλοφορίας που θεσπίστηκε σε πολλές χώρες, το διαδίκτυο έχει γίνει το μόνο μέρος όπου οι άνθρωποι μπορούν να συναντηθούν, να μιλήσουν, να ανταλλάξουν τις απόψεις τους ή να μάθουν ο ένας από τον άλλο. Μία από τις ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες σε αυτό το θέμα είναι το έργο *Kimolia Art Café*. Kimolia στα ελληνικά σημαίνει κιμωλία. Δημιουργήθηκε από ανάγκη για τη λειτουργία του καλλιτεχνικού χώρου σε αυτήν τη νέα πανδημική πραγματικότητα. Αφού το café δεν είναι σε θέση να λειτουργήσει με τον παραδοσιακό τρόπο, μετακόμισε στο διαδίκτυο. Αν και οι πελάτες πρέπει να κάνουν καφέ μόνοι τους στα σπίτια τους, το *Kimolia Art Café* εξακολουθεί να παίζει το ρόλο ενός χώρου για συζητήσεις και διάλογο. Η διαφορά είναι ότι αυτές λαμβάνουν χώρα σε συνθήκες lockdown και όχι στην τοποθεσία του καφέ αλλά στους διάσπαρτους χώρους διαμονής των επισκεπτών καφέ, οι οποίοι, χάρη στις σύγχρονες τεχνολογίες, μπορούν ταυτόχρονα να έρθουν, αν και εικονικά, στο αγαπημένο τους μέρος.

Το έργο απολαμβάνει μεγάλη δημοτικότητα. Οι ιδιοκτήτες της πύλης καυχώνται ότι έχουν καταχωρήσει 3.000 λογαριασμούς, έχουν 14.000 επισκέπτες και πάνω από 2.500 συνεδρίες BigBlueBatton. Το *Kimolia Art Café* είναι παρόν στο Facebook, το YouTube, το Twitter και το Instagram (<https://www.kimolia-art-café.gr/en>).

Στην ιστοσελίδα του *Kimolia Art Café* μπορούμε να βρούμε βασικές πληροφορίες για το έργο, φωτογραφίες από εσωτερικούς χώρους καφέ, άρθρα αφιερωμένα στο *Kimolia Art Café* και ένα blog. Βεβαίως, από την άποψη των κοινωνικών σχέσεων το BigBlueBatton είναι το πιο σημαντικό εργαλείο. Είναι ένα δωρεάν σύστημα που επιτρέπει όχι μόνο τη διεξαγωγή διαδικτυακών βιντεοδιασκέψεων σε πραγματικό χρόνο, αλλά και την αποστολή συνημμένων με τη μορφή αρχείων pdf, αρχείων Word, φωτογραφιών ή βίντεο. Μπορεί επίσης να βοηθήσει στην ηλεκτρονική μάθηση. Στην περίπτωση του *Kimolia Art Café* χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια συναντήσεων και συζητήσεων, καθώς και στο μάθημα Bar, το οποίο είναι διαθέσιμο σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Τι θα μπορούσε να αποτελέσει έμπνευση για την εφαρμογή mentorNET; Πρώτα απ' όλα, οι συναντήσεις γίνονται σε μια χαλαρή ατμόσφαιρα, με καφέ, χωρίς επίσημη εκπαίδευση. Αυτό το στυλ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και στο μάθημα που προσφέρεται στο πλαίσιο του έργου μας. Δεν θα αντικαταστήσει, αλλά θα το εμπλουτίσει με ένα ελκυστικό στοιχείο. Η πρόσβαση σε εγχειρίδια και επίσημο εκπαιδευτικό περιεχόμενο θα συνοδεύεται από την ευκαιρία να συναντηθούμε σε χαλαρό πλαίσιο, να κάνουμε συζητήσεις, να ανταλλάξουμε απόψεις και να καταστήσουμε τη γνωριμία άλλων ανθρώπων απαραίτητη για τη δημιουργία δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων καθοδήγησης. Η δημιουργία πραγματικά φιλικών συνθηκών στις οποίες αποκαλύπτεται η υποκειμενική, δηλαδή η αιτιώδης φύση του ανθρώπου, όχι μόνο αυτού που διδάσκει, αλλά και αυτού που διδάσκεται, ενισχύει την εκπαιδευτική διαδικασία. Το περιεχόμενο που μεταφέρεται έτσι αφομοιώνεται ευκολότερα από τους μαθητές. Η άτυπη ατμόσφαιρα ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη εξατομίκευση της διδασκαλίας, ανακαλύπτει τη διανοητική δυναμική που κρύβεται στον μαθητή, απελευθερώνει τον «εξερευνητή» στο μαθητή, ο οποίος κάνει ερωτήσεις και αναζητά ανεξάρτητα απαντήσεις σε αυτές. Θα ήταν ένα είδος εκπαίδευσης café, ένα σημείο για την έναρξη και τη διατήρηση της δικτύωσης. Όπως γνωρίζουμε από πολλά ιστορικά μηνύματα, συμπεριλαμβανομένης της ιστορίας της επιστήμης, της τέχνης και της πολιτικής, τα τραπέζια συχνά μετατρέπονταν σε φόρουμ για συζητήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων υψηλές ιδέες ρίχνονταν στο τραπέζι και έτσι επινοήθηκαν επιστημονικά, κοινωνικά και καλλιτεχνικά έργα. Η ανταλλαγή ιδεών ευνοεί την εκπαίδευση και την αυτοβελτίωση, προωθεί επίσης, ίσως το σημαντικότερο, τη δημιουργία κοινωνικών ομάδων και δικτύων.

4.3. MentorNET App – ένα καινοτόμο εργαλείο για ένα δίκτυο καθοδήγησης

Το έργο mentorNET. Η καθοδήγηση από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων είναι ένα καινοτόμο έργο. Η καινοτόμα ευκαιρία έγκειται στην ιδέα μιας εφαρμογής που μπορεί να

χρησιμοποιηθεί για τη δικτύωση μεντόρων μεταναστών, μελλοντικών μεντόρων μεταναστών και οργανώσεων που συμμετέχουν στην παροχή βοήθειας στους μετανάστες. Η έρευνά μας σχετικά με τις ορθές πρακτικές καθοδήγησης και δικτύωσης των μέντορων των μεταναστών αποκαλύπτει ότι η τεχνική βιωσιμότητα αποτελεί προϋπόθεση για βιώσιμα δίκτυα (mentorNET Good Practice Report 2020: 22). Έτσι, κατά τη δημιουργία της εφαρμογής, θα δώσουμε ένα πραγματικό και χρήσιμο εργαλείο για τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός δικτύου. Η εφαρμογή για κινητές συσκευές και υπολογιστές θα είναι ταυτόχρονα ένα φόρουμ συζήτησης και υποστήριξης στην διαδικασία εκπαίδευσης των μέντορων των μεταναστών. Οι πόροι της θα περιλαμβάνουν δημοσιεύσεις και έγγραφα σχετικά με την καθοδήγηση, ιδίως καθοδήγηση που απευθύνεται στους μετανάστες. Μέσω της εφαρμογής, θα είναι επίσης δυνατή η πρόσβαση στο μάθημα που απευθύνεται σε μελλοντικούς μέντορες μεταναστών, το οποίο είναι επίσης προϊόν του έργου mentorNET. Ωστόσο, προτεραιότητα της εφαρμογής είναι η διευκόλυνση της δημιουργίας και διατήρησης διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μεντόρων των μεταναστών.

Ως εκ τούτου, ο κύριος σκοπός της αίτησης είναι η υποστήριξη της δημιουργίας ενός δικτύου μεντόρων μεταναστών. Ως εκ τούτου, εκτός από τα εκπαιδευτικά στοιχεία, όπως η βιβλιοθήκη NETmentor και άλλες βιβλιοθήκες ή ένα σύνδεσμο στο μάθημα για μελλοντικούς μέντορες μεταναστών, ένα σημαντικό τμήμα της εφαρμογής θα είναι αυτό που θα είναι αφιερωμένο στη δημιουργία και διατήρηση επαφών μεταξύ μέντορων και δυνητικών μέντορων μεταναστών που ονομάζονται *Coffee and Chat*, το οποίο δημιουργεί μια σύνδεση με την ατμόσφαιρα μιας χαλαρής συζήτησης σε ένα café. Με αυτόν τον τρόπο η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία δεσμών. Φυσικά, τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει τις άμεσες διαπροσωπικές επαφές, η τεχνολογία μπορεί να είναι κρύα και άψυχη, αν και με την εισαγωγή της ιδέας του café ερχόμαστε πιο κοντά στην αμεσότητα των επαφών πρόσωπο με πρόσωπο, και χάρη στην τεχνολογία, μπορούμε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια του χρόνου και του χώρου. Οι άνθρωποι που απέχουν εκατοντάδες ή χιλιάδες χιλιόμετρα μπορούν να συναντηθούν σε ένα μέρος ταυτόχρονα.

4.3.1. Οι χρήστες της εφαρμογής mentorNET

Η εφαρμογή είναι αφιερωμένη σε μέντορες μεταναστών που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν επαφές με άλλους μέντορες που ασχολούνται με μετανάστες καθώς και με οργανώσεις καθοδήγησης. Η εφαρμογή θα προωθηθεί από οργανισμούς και οντότητες καθοδήγησης στο πλαίσιο των υπηρεσιών υποστήριξής τους στους νέους μέντορές τους. Η πρόσβαση θα είναι διαθέσιμη από το μάθημα mentorNET MOOC καθώς και μέσω συνδέσμων που παρέχονται από τους οργανισμούς καθοδήγησης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και άτομα. Δεν θα είναι διαθέσιμο στο ευρύ κοινό.

Η εφαρμογή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στις γλώσσες των εταίρων που εκτελούν το έργο mentorNET, δηλαδή αγγλικά, ιταλικά, πολωνικά, γερμανικά και ελληνικά. Αυτές οι γλώσσες θα

σχηματίσουν διακριτές συνομιλίες με βάση την περιοχή, δηλαδή η επιλογή εφαρμογής γερμανικής γλώσσας θα έχει συνομιλίες μόνο στα γερμανικά. Εάν ο στόχος είναι η σύνδεση τοπικών και εθνικών δικτύων για την ανάπτυξη ενός διακρατικού δικτύου, τότε προτείνεται η ανάπτυξη του δικτύου με την αγγλική γλώσσα να αποτελεί lingua franca του σύγχρονου κόσμου, όπου θα παρέχονται συζητήσεις και πηγές μόνο στα αγγλικά.

4.3.2.Εγκαταστάσεις της εφαρμογήςmentorNET

Η εφαρμογή θα είναι ένα εύχρηστο εργαλείο που θα διευκολύνει τη διασύνδεση των μεντόρων των μεταναστών, επιτρέποντας την περαιτέρω κατάρτιση στον τομέα της καθοδήγησης, ιδίως του μέντορα των μεταναστών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε προγράμματα περιήγησης και να λειτουργεί σε διαφορετικές συσκευές, δηλαδή tablet, κινητά τηλέφωνα και υπολογιστές. Το επίπεδο ικανότητας στη χρήση των συσκευών και του λογισμικού ποικίλλει, γι 'αυτό και η εφαρμογή mentorNET θα πρέπει να είναι διαισθητική και εύκολη στην πλοήγηση, για να μπορούν και οι χρήστες που δεν έχουν σημαντική εμπειρία στη χρήση της εφαρμογής να μπορούν να ανταπεξέλθουν.

Ο σχεδιασμός της εφαρμογής θα πρέπει να βασίζεται στο θέμα ενός café που θα πρέπει να εμφανίζεται στο σχεδιασμό του με θεματικούς χώρους ή "δωμάτια" συνομιλίας πάνω σε διαφορετικά θέματα. Χάρη σε αυτό, οι χρήστες μπορούν να συμμετάσχουν σε διάφορες συζητήσεις για θέματα που τους ενδιαφέρουν. Η εφαρμογή θα πρέπει να διευκολύνει τις συνομιλίες σε πραγματικό χρόνο καθώς και τις ασύγχρονες συνομιλίες, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η συμμετοχή σε μια συζήτηση ανά πάσα στιγμή.

Σημαντικό στοιχείο της εφαρμογής, με εκπαιδευτική αξία, θα πρέπει να είναι μια βιβλιοθήκη που θα περιέχει δημοσιεύσεις ή άλλο σχετικό υλικό και έγγραφα που θα επιτρέπουν τη μόνιμη κατάρτιση των χρηστών. Η βιβλιοθήκη θα πρέπει να συμπληρώνεται σε τακτική βάση με νέα και τρέχοντα αντικείμενα, με την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων να διασφαλίζεται.

4.4. Περίληψη

Αυτό το κεφάλαιο έχει περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο το έργο mentorNET ανέπτυξε μια εφαρμογή που θα υποστήριζε τη δημιουργία και τη βιωσιμότητα ενός δικτύου μεντόρων που εργάζονται με μετανάστες. Η εφαρμογή έχει βασιστεί σε προηγούμενη έρευνα και βέλτιστες πρακτικές με δίκτυα όπως συζητήθηκαν στα κεφάλαια 1-3 παραπάνω.

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε, το mentorNET App βασίζεται στις ακόλουθες εγκαταστάσεις:

- Η εφαρμογή θα πρέπει να βασίζεται σε πρόγραμμα περιήγησης και να είναι διαθέσιμη σε όλες τις συσκευές

- π.χ. υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, tablet και κινητά τηλέφωνα
- Η εφαρμογή θα πρέπει να είναι διαισθητική και εύκολη στην πλοήγηση
- Η εφαρμογή θα πρέπει να διευκολύνει τις συνομιλίες σε πραγματικό χρόνο καθώς και τις ασύγχρονες συνομιλίες
- Η εφαρμογή θα πρέπει να επιτρέπει ρυθμίσεις από διαμεσολαβητές που θα υποστηρίζουν τους χρήστες και θα συμβάλλουν στις συνομιλίες
- Η εφαρμογή θα προωθηθεί από οργανισμούς και οντότητες καθοδήγησης στο πλαίσιο των υπηρεσιών υποστήριξής τους, στους νέους μέντορες τους. Θα είναι διαθέσιμη η πρόσβαση από το μάθημα mentorNET MOOC καθώς και μέσω συνδέσμων που παρέχονται από τους οργανισμούς καθοδήγησης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και άτομα. ΔΕΝ θα είναι διαθέσιμο στο ευρύ κοινό
- Ο σχεδιασμός της εφαρμογής θα πρέπει να βασίζεται στο θέμα ενός café που θα πρέπει να εμφανίζεται στο σχεδιασμό του με θεματικούς χώρους/"δωμάτια" συνομιλίας για διαφορετικά θέματα
- Η εφαρμογή θα πρέπει να περιλαμβάνει μια περιοχή βιβλιοθήκης/πηγών για την ανάρτηση σχετικών πηγών δικτύωσης από τους δημιουργούς της εφαρμογής καθώς και από τους χρήστες
- Η εφαρμογή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε διαφορετικές γλώσσες. Αυτές οι γλώσσες θα σχηματίσουν διακριτές περιοχές συνομιλίας, δηλαδή η επιλογή εφαρμογής γερμανικής γλώσσας θα έχει συνομιλίες μόνο στα γερμανικά.

5. ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

Η καλή δικτύωση συνίσταται, σε μεγάλο βαθμό, από τη διεύρυνση και την επιδέξια διαχείριση διαφόρων τομέων σχέσεων και επαφών. Ξεκινά με την προώθηση του δικτύου και την ενθάρρυνση ευρείας και διαφοροποιημένης ομάδας ατόμων με διαφορετικές εμπειρίες, που εκπροσωπούν διαφορετικούς τομείς και επαγγέλματα να ενταχθούν σε αυτό. Όσο ευρύτερη είναι η εμβέλεια του mentorNET και μεγαλύτερη η ποικιλία ανθρώπων, οργανισμών και θεσμών από τους οποία αποτελείται, τόσο μεγαλύτερη δυναμική αποτελεσματικότητα και χρησιμότητα αυτής της δομής για τους χρήστες της.

"Είναι σχεδόν αδύνατο να υπερτονίσουμε την αξία, (...) την επαφή ανθρώπων με άλλα άτομα που είναι διαφορετικοί μεταξύ τους ...). Μια τέτοια επικοινωνία ήταν πάντα... μία από τις κύριες πηγές προόδου. "

John Stuart Mill (1848, σ. 581).

5.1. Παράγοντες που επηρεάζουν την ετοιμότητα συμμετοχής και χρήσης του mentorNET

Σύμφωνα με την Alison Gilchrist (2004, σ.120) υπάρχουν τέσσερις ζωτικοί παράγοντες που επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την ετοιμότητα των ανθρώπων να συμμετάσχουν σε συλλογική πρωτοβουλία:

- κίνητρα των δυνητικών συμμετεχόντων
- πρόσβαση σε πόρους
- εύκολη επικοινωνία
- κοινωνικές πτυχές των διαδικασιών αλληλεπίδρασης.

Το δίκτυο mentorNET έχει σχεδιαστεί για να συμβάλλει στην αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων. Όπως αναφέρεται ήδη στο κεφάλαιο 2, η αποτελεσματικότητα της δομής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα κίνητρα των συμμετεχόντων στο δίκτυο.

Το δίκτυο mentorNET έχει θεματικό και ανοιχτό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες λαμβάνουν μέρος εθελοντικά σε αυτό και ενδιαφέρονται πραγματικά για το θέμα της καθοδήγησης των μεταναστών. Ταυτόχρονα, το δίκτυο παρέχει πρακτική υποστήριξη σε αυτόν τον τομέα. Έτσι, μπορούμε να υποθέσουμε ότι το επίπεδο συμμετοχής μεταξύ των χρηστών είναι σχετικά υψηλό στο αρχικό στάδιο και θα παραμείνει έτσι λόγω του ότι υπάρχει μέτρο στον αριθμό των θεματικών νημάτων, την ενημέρωση του περιεχομένου και του ουσιαστικού υλικού, καθώς περιεχομένου που χρειάζεται την εμπλοκή του χρήστη που δεν συνδέεται άμεσα με το θεματικό πεδίο καθοδήγησης για τους μετανάστες.

Άλλοι δύο παράγοντες, δηλαδή η πρόσβαση σε πηγές και η εύκολη επικοινωνία, έχουν εξασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό χάρη στο γεγονός ότι το δίκτυο βασίστηκε στην εφαρμογή mentorNET. Ως αποτέλεσμα, η συμμετοχή στο δίκτυο είναι βολική, εύκολη και δωρεάν. Επιπλέον, η εφαρμογή διευκολύνει την γρήγορη πρόσβαση σε εξειδικευμένες, πρακτικές γνώσεις καθώς και μια βιβλιοθήκη που παρέχει επαγγελματικό υλικό.

Ο τελευταίος παράγοντας, οι κοινωνικές πτυχές των διαδικασιών αλληλεπίδρασης, συνδέεται με την κοινωνική βαρύτητα του ζητήματος – το κύριο θέμα του δικτύου. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο άμεσος και σημαντικότερος στόχος του δικτύου mentorNET είναι η υποστήριξη των καθοδηγητών των μεταναστών. Μακροπρόθεσμα, το μέτρο αυτό αναμένεται να οδηγήσει στην καλύτερη ένταξη των μεταναστών στον τόπο διαμονής τους, η οποία θα πρέπει να θεωρηθεί ενδιάμεσος στόχος του έργου. Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια ο λόγος για μετανάστευση, και ιδίως η εισροή μεταναστών, έχει γίνει πιο έντονος, προκαλώντας εντάσεις και κοινωνική πόλωση, αλλά το πρόβλημα της ένταξης των αλλοδαπών αφορά πολλούς ανθρώπους, οργανώσεις και θεσμούς που είναι ανοικτοί σε αυτό το φαινόμενο και οι οποίοι με διάφορους τρόπους προσπαθούν να διευκολύνουν και να

βελτιώσουν αυτή τη διαδικασία. Το MentorNet θα προωθήσει την ενσωμάτωση αυτών των κοινοτήτων. Οι εταίροι του έργου εντόπισαν μεγάλο ενδιαφέρον για τη λειτουργία του δικτύου μεταξύ ατόμων και οντοτήτων που εργάζονται για την ένταξη των μεταναστών και την καθοδήγηση, τόσο κατά την προετοιμασία της εφαρμογής όσο και κατά την υλοποίηση του έργου.

5.2. Δυνητικοί χρήστες του δικτύου mentorNET

Το δίκτυο mentorNET, και ως εκ τούτου η εφαρμογή mentorNET, λειτουργεί ως ανοιχτό δίκτυο, αλλά προορίζεται μόνο για τις δύο κατηγορίες ατόμων που αναφέρονται παραπάνω. Αυτές περιλαμβάνουν:

- a) εκείνους που επιθυμούν να γίνουν μέντορες για τους μετανάστες (που έχουν ολοκληρώσει το μάθημα MOOC).
- b) μέντορες για μετανάστες (άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει το μάθημα MOOC αλλά έχουν επαρκή εμπειρία στην καθοδήγηση των μεταναστών ή έχουν λάβει άλλη εκπαίδευση καθοδήγησης) καθώς και έμπειρους μέντορες που μπορούν να υποστηρίξουν μέντορες μεταναστών χωρίς απαραίτητα να είναι μέντορες των ίδιων των μεταναστών.

Λαμβάνοντας υπόψη ειδικότερα την πρώτη κατηγορία χρηστών, η προώθηση του δικτύου mentorNET και της εφαρμογής mentorNET θα πρέπει να πραγματοποιείται παράλληλα με την προώθηση του μαθήματος MOOC. Με αυτόν τον τρόπο, οι προωθητικές ενέργειες θα έχουν ολιστικό χαρακτήρα σε πνεύμα συνεργασίας. Όπως προαναφέρθηκε, όσοι ενδιαφέρονται για το μάθημα MOOC και το ολοκληρώσουν θα λάβουν πρόσκληση συμμετοχής στο δίκτυο mentorNET και για λήψη της εφαρμογής mentorNET (στο τέλος του μαθήματος παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες και σύνδεσμοι).

Ως εκ τούτου, θα είναι ζωτικής σημασίας να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου μεταξύ εκείνων που ενδιαφέρονται για την καθοδήγηση των μεταναστών και μεταξύ εκείνων που συμμετέχουν στην καθοδήγηση εν γένει. Θα ήταν καλύτερο να χρησιμοποιηθούν οι υπάρχουσες ομάδες, οργανισμοί και δίκτυα για τον σκοπό αυτό. Οι δυνητικοί συμμετέχοντες στο δίκτυο mentorNET θα πρέπει πρώτα να αναγνωρίζονται μεταξύ των μελών των διαφόρων τύπων οργανώσεων και πρωτοβουλιών που στηρίζουν τους μετανάστες. Ως εκ τούτου, το παράρτημα αυτής της στρατηγικής περιλαμβάνει κατάλογο των σημαντικότερων οργανισμών, ιδρυμάτων και πρωτοβουλιών που επικεντρώνονται ειδικά στους μετανάστες, οι οποίους δραστηριοποιούνται στις χώρες όπου εδρεύουν οι εταίροι του έργου.

Τα δίκτυα, οι οργανισμοί και οι ομάδες θα πρέπει να ενδιαφέρονται ιδιαίτερα να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία mentorNET. Ταυτόχρονα, αποτελούν εξαιρετικούς διαύλους επικοινωνίας για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με την πρωτοβουλία αυτή και την αύξηση των δυνητικών συμμετεχόντων. Υποθέτουμε ότι προσεγγίζοντας ομάδες που εργάζονται προς όφελος των

μεταναστών, η πρόσληψη μελών του δικτύου θα πραγματοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό με το "φαινόμενο της χιονόμπαλας", η οποία είναι η πρόσληψη συμμετεχόντων από άλλους συμμετέχοντες.

Ως εκ τούτου, συνιστούμε να εμπλέξετε αυτούς τους παράγοντες στην έναρξη ενός δικτύου mentorNET ή να το διαδώσετε.

Επιπλέον, η προώθηση των αποτελεσμάτων του έργου θα πρέπει να πραγματοποιείται μεταξύ άλλων δυναμικών ομάδων-στόχων.

Στο πλαίσιο αυτό, μια αποτελεσματική στρατηγική επικοινωνίας και διάδοσης είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία για την επιτυχία τόσο του δικτύου mentorNET όσο και των άλλων αποτελεσμάτων αυτού του έργου. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διάδοσης των αποτελεσμάτων του έργου μπορείτε να βρείτε στο «Σχέδιο Διάδοσης mentorNET». Περιγράφει τη «στρατηγική επικοινωνίας, διάδοσης και εκμετάλλευσης mentorNET», οι στόχοι της οποίας είναι:

- όσο το δυνατόν περισσότερες ομάδες-στόχοι και το ευρύ κοινό να γνωρίζουν για το έργο·
- να χρησιμοποιηθούν όλα τα αποτελέσματα και το υλικό του έργου προκειμένου να διασφαλιστεί άμεσο όφελος για τις ομάδες-στόχους (π.χ. μετανάστες, μέντορες, οργανώσεις μεταναστών, εκπαιδευτές ενηλίκων, εκπαιδευτές, δημόσιος διαχειριστής, ενδιαφερόμενα μέρη κ.λπ.)·
- οι περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες και οι μετανάστες να έχουν περισσότερες πιθανότητες να ενταχθούν στην κοινωνία·
- να αυξηθεί η κοινωνική ένταξη στην περίθαλψη μέσω κοινών μεθόδων καθοδήγησης και η δημιουργία δικτύων για την κοινοποίηση της μεθοδολογίας αυτής τόσο στο ευρύ κοινό όσο και στις πρωτογενείς και δευτερογενείς ομάδες-στόχους και στα ενδιαφερόμενα μέρη·
- οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη στην Ευρώπη εξακολουθούν να βελτιώνουν τις έννοιες που βασίζονται στην καθοδήγηση και τη δικτύωση τόσο για την προώθηση της ένταξης των μεταναστών όσο και για τη βελτίωση της κατάρτισης και των προσόντων των μέντορων και για την υποστήριξη μιας πανευρωπαϊκής ανταλλαγής εμπειριών καθοδήγησης μέσω του δικτύου mentorNET. Λόγω γλωσσικών εμποδίων, συνιστούμε η πανευρωπαϊκή συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα αυτό να πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας την αγγλική έκδοση της εφαρμογής mentorNET.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής επικοινωνίας, διάδοσης και λειτουργίας, έχουν εντοπιστεί βασικές κατηγορίες ανθρώπων που μπορεί να περιλαμβάνουν μέντορες ή πρόσωπα που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για την καθοδήγηση των μεταναστών. Αυτοί μπορούν να βρεθούν κυρίως μεταξύ:

- εθελοντές που επιθυμούν να υπηρετήσουν ως μέντορες·
- εκπαιδευτές ενηλίκων και δάσκαλοι·

- μετανάστες και οικογένειες μεταναστών που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες καθοδήγησης για τη διευκόλυνση και την προώθηση της ένταξης στις τοπικές κοινότητες υποδοχής·
- πρόσφυγες και οικογένειες προσφύγων που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες καθοδήγησης για τη διευκόλυνση και την προώθηση της ένταξης στις τοπικές κοινότητες υποδοχής·
- ενδιαφερόμενα μέρη·
- τοπικοί/περιφερειακοί/εθνικοί φορείς που υποστηρίζουν μετανάστες ή περιθωριοποιημένες ομάδες·
- ενώσεις παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών για τους μετανάστες·
- ενώσεις εκπαιδευτών και δασκάλων για μέντορες·
- παρόχους υγειονομικής περίθαλψης· παρόχους υπηρεσιών υγείας για τους μετανάστες·
- δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την ανάπτυξη και την εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής και πολιτικής ενσωμάτωσης
- δίκτυα που σχετίζονται με κοινωνικές υπηρεσίες, την υγειονομική περίθαλψη, την κοινωνική ένταξη·
- εκκλησίες, θρησκευτικές ομάδες και άλλοι φορείς εκμετάλλευσης κέντρων φροντίδας μεταναστών·
- επιστήμονες που εργάζονται στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, της δημογραφικής αλλαγής, της πολιτισμικά ευαίσθητης ενσωμάτωσης και των νέων μορφών ένταξης και χάραξης κοινωνικών πολιτικών.

5.3. Πιθανοί τρόποι προσέγγισης των δυνητικών χρηστών του mentorNET

Όπως ήδη αναφέρθηκε, θα είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση του δικτύου mentorNET και της επιτυχίας του να προσεγγίσει τις προαναφερθείσες κατηγορίες ατόμων με πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου και να τους ενθαρρύνουμε να εγγραφούν στο μάθημα MOOC (στην περίπτωση εκείνων που δεν έχουν εμπειρία στην καθοδήγηση) και να κατεβάσουν και να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή mentorNET, η οποία είναι το κύριο εργαλείο επικοινωνίας μέσα στο δίκτυο. Για το σκοπό αυτό, **συνιστούμε τη χρήση διαφόρων μορφών διάδοσης πληροφοριών και ποικίλων διαύλων επικοινωνίας**, συμπεριλαμβανομένων άμεσων επαφών, έντυπου υλικού, επαφών μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, συμμετοχής σε συναντήσεις, συνέδρια και εκδηλώσεις, από στόμα σε στόμα κ.λπ. Ωστόσο, πρέπει να θυμόμαστε ότι τόσο το μήνυμα όσο και ο διάυλος επικοινωνίας θα πρέπει πάντα να προσαρμόζονται στη συγκεκριμένη ομάδα-στόχο.

Το υλικό επικοινωνίας και πληροφόρησης θα πρέπει να **μεταφέρει το μήνυμα ότι το mentorNET είναι ένα πρακτικό δίκτυο και ότι η συμμετοχή σε αυτό εξυπηρετεί την ανάπτυξη ικανοτήτων καθοδήγησης, την ανταλλαγή εμπειριών καθοδήγησης και αμοιβαίας υποστήριξης.**

Όσον αφορά την κατηγορία των ατόμων που **επιθυμούν να γίνουν μέντορες**, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει άτομα που συμμετέχουν επαγγελματικά στην υποστήριξη των μεταναστών (που έχουν ήδη αναφερθεί - π.χ. εργαζόμενοι σε ΜΚΟ ή κοινωνικούς λειτουργούς) καθώς και εκείνους που θα ήθελαν να συμμετάσχουν σε εθελοντική βάση, στον ελεύθερο χρόνο τους. Λόγω της ανομοιογένειας αυτής της ομάδας, οι δραστηριότητες που προωθούν τις ιδέες της συμμετοχής στο mentorNET θα πρέπει να καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα διαύλων επικοινωνίας και υλικού προς χρήση.

Τα κανάλια για την μετάδοση μηνυμάτων είναι:

- πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μάθημα MOOC
- χώροι σημεία όπου νέοι ή ηλικιωμένοι εθελοντές θα περνούσαν χρόνο
- ενώσεις -στόχοι μέσω Instagram, Facebook, Twitter, YouTube κ.λπ.
- προσωπικά δίκτυα – χρήση αφίσας ή άλλου έντυπου υλικού
- δημιουργία επωνυμίας
- διαφήμιση σε κοινοτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς
- από στόμα σε στόμα, προωθώντας πρώτα τον εθελοντισμό·
- άμεση επαφή με κέντρα ή κοινωνίες μεταναστών.

Όσον αφορά **τους μέντορες**, συνήθως λειτουργούν σε εξειδικευμένους οργανισμούς ή ιδρύματα κατάρτισης. Λόγω της εμπειρίας και των γνώσεών τους στον τομέα της καθοδήγησης, η συμμετοχή τους στο δίκτυο είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη. Ισχύει ιδιαίτερα για όσους ειδικεύονται στην καθοδήγηση των μεταναστών. Ένα ευρύ φάσμα καθοδηγητών μπορεί να επιτευχθεί τόσο μέσω προσωπικών επαφών όσο και μέσω έμμεσων επαφών, π.χ. στέλνοντας προηγουμένως αναπτυγμένο εκπαιδευτικό υλικό, podcast ή βίντεο που ασχολούνται με το δίκτυο. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που ειδικεύονται σε επαγγελματικές και εργασιακές επαφές, όπως το LinkedIn, είναι μια καλή πηγή πληροφοριών και ένα κανάλι προσέγγισης αυτής της ομάδας.

Τα κανάλια για την παράδοση αυτών των μηνυμάτων είναι:

- F2F ή εικονική συνάντηση ή συνέντευξη
- Επαγγελματικό επικοινωνιακό υλικό, για παράδειγμα φυλλάδιο στο οποίο αναγράφονται τα βασικά οφέλη της προσέγγισης
- Φύλλο συχνών ερωτήσεων
- Podcast εκπαιδευτών
- Βίντεο διαφόρων εκπαιδευτών που απαντούν σε ερωτήσεις σχετικά με τα οφέλη της προσέγγισης (συμπεριλαμβανομένων των υποτίτλων στην τοπική γλώσσα): ανάπτυξη δεξιοτήτων, γνώση και κατανόηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και την ευκαιρία να γίνουν πιο ορατά

- θα χρειαστεί υλικό μάρκετινγκ ανεξάρτητα από τους επιλεγμένους διαύλους που θα περιλαμβάνουν οργανώσεις μεταναστών, ΜΚΟ, εκαπιδευτικές ενώσεις.

Εικ. 10 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΜΑΔΩΝ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Facebook	LinkedIn
Ευρωπαϊκή Ιστοσελίδα για την Ένταξη - Πολωνία https://www.facebook.com/pg/European-Web-Site-on-Integration-Poland-587687234607194/posts/	Πρόγραμμα Καθοδήγησης ASRC https://pl.linkedin.com/company/asrc-mentoring
Επαγγελματίες και Ερευνητές Μετανάστευσης https://www.facebook.com/groups/243302499143800/	Κλινική Για τα Δικαιώματα των Μεταναστών https://pl.linkedin.com/showcase/immigrant-rights-clinic
Εμπειρογνώμονες Μτανάστευσης και Ασύλου https://m.facebook.com/groups/271441789672592?view=info	Δικαιώματα των Προσφύγων Ευρώπη https://www.linkedin.com/company/refugeerightseurope
Ερευνητικό Δίκτυο Προσφύγων https://www.facebook.com/groups/30614536012/	Κοινοτικός Οργανισμός Μεταναστών και Προσφύγων (IRCO) https://www.linkedin.com/company/migrant-and-refugee-community-organization
Μετανάστευση, Εκτοπισμός και Συμμετοχή στο CTPSR https://www.facebook.com/groups/159893484023082/	Διεθνές Πρόγραμμα Βοήθειας Προσφύγων https://www.linkedin.com/company/international-refugee-assistance-project
Αναδυόμενοι Μελετητές και Επαγγελματίες σε Θέματα Μετανάστευσης https://www.facebook.com/EmergingScholarsandPractitionerMigrationIssues/	Βοήθεια Μεταναστών https://www.linkedin.com/company/migrant-help
Εκπατρισμένοι από την Πολωνία https://www.facebook.com/groups/815636501848126/	Βιώσιμη Λύση Εργαστηρίου Ένταξης Μεταναστών https://ph.linkedin.com/showcase/migrant-integration-lab-
Otwarte Pomorze - Integracja w dzialaniu https://www.facebook.com/otwarte.pomorze.integracja.dzialanie	Ηγέτες Μεταναστών https://www.linkedin.com/company/migrant-leaders
Καθοδήγηση https://www.facebook.com/groups/520062828677135	Λέσχη Καθοδήγησης https://www.linkedin.com/company/the-mentoringclub
Γλωσσική καθοδήγηση https://www.facebook.com/language mentoring	Δωρεάν Καθοδήγηση https://www.linkedin.com/company/mentoring-for-free_2

Πηγή: mentorNET 2021.

Τέλος, θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σε **τρία σημαντικά ζητήματα**.

Πρώτα απ 'όλα, χρησιμοποιήστε τα κοινωνικά δίκτυα, τόσο γενικά (όπως το Facebook) όσο και επαγγελματικά / επιχειρηματικά (όπως το LinkedIn), στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με το mentorNet. Παρέχουν μια εξαιρετική πηγή πληροφοριών σχετικά με πιθανούς συμμετέχοντες, καθώς και διαύλους επικοινωνίας μαζί τους. Υπάρχουν πολλές ομάδες σε αυτούς τους ιστότοπους για άτομα που ενδιαφέρονται για την υποστήριξη και καθοδήγηση των μεταναστών. Αξίζει να συμμετάσχετε σε αυτές τις ομάδες, προκειμένου να δημοσιεύσετε πληροφορίες σχετικά με το mentorNET. Ορισμένα παραδείγματα ομάδων παρουσιάζονται στον παραπάνω πίνακα.

Δεύτερον, οι προσωπικές επαφές και τα προσωπικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση του δικτύου. Όπως επισημαίνει η Alison Gilchrist [2004: 119] «οι άνθρωποι τείνουν να συμμετέχουν σε κοινοτικές δραστηριότητες ή να συμμετέχουν σε μια τοπική οργάνωση εάν γνωρίζουν ήδη κάποιον που εμπλέκεται ή πείθονται μέσω προσωπικής επαφής ή προσωπικής πρόσκλησης [...]». Ως εκ τούτου, συνιστάται ιδιαίτερα η διάδοση πληροφοριών από στόμα σε στόμα ή πρόσωπο με πρόσωπο σχετικά με το δίκτυο mentorNET και η πρόσληψη νέων μελών.

Τρίτον, η διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου (προωθητική εκστρατεία MOOC, mentorNET App και έναρξη λειτουργίας του δικτύου mentorNET) μπορεί να χρηματοδοτηθεί από πολυάριθμες επιχορηγήσεις που προσφέρονται από κυβερνητικούς και τοπικούς φορείς και ΜΚΟ.

6. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κύριος στόχος της έρευνάς μας ήταν η ανάπτυξη της στρατηγικής mentorNET με σκοπό την καλύτερη υποστήριξη της ανάπτυξης, της οργάνωσης, της διατήρησης και της προώθησης ενός αυτοσυντηρούμενου δικτύου συμβούλων για τους μετανάστες. Θέλαμε επίσης να εισαγάγουμε ένα εργαλείο επικοινωνίας, το οποίο είναι η εφαρμογή mentorNET, το οποίο διευκολύνει τη δικτύωση. Η εφαρμογή είναι ένα καινοτόμο προϊόν του έργου *mentorNET – Καθοδήγηση μέσα από εκτεταμένα δίκτυα για την οργάνωση εθελοντικών πόρων*. Στόχος της εφαρμογής είναι η υποστήριξη της δημιουργίας και της αποτελεσματικής λειτουργίας του δικτύου καθοδήγησης, επιτρέποντας συνομιλίες και επικοινωνία μεταξύ των φορέων που αποτελούν το δίκτυο καθοδήγησης.

Ωστόσο, είναι μόνο ένα εργαλείο και οι ίδιοι οι μέντορες και οι οργανισμοί καθοδήγησης θα είναι υπεύθυνοι για την οικοδόμηση του δικτύου.

Η στρατηγική mentorNET μπορεί να συνοψιστεί με τη μορφή του χάρτη πορείας που δίνεται παρακάτω, ο οποίος παρουσιάζει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του οργανισμού που δημιουργεί το δίκτυο, των μεμονωμένων καθοδηγητών που είναι απόφοιτοι του mentorNET MOOC και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη δημιουργία και τη διατήρηση του δικτύου.

Η βασική στιγμή για την ίδρυση του δικτύου είναι η απόφαση του οργανισμού να διευθύνει μια συνεδρία mentorNET MOOC. Μόλις ολοκληρωθούν, οι απόφοιτοι του MOOC καλούνται να έχουν πρόσβαση στην Εφαρμογή για να αποτελέσουν τη βάση ενός δικτύου που βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και τους καθορισμένους στόχους που θα προσπαθήσουν να επιτύχουν οι συμμετέχοντες στο δίκτυο.

Στην οργανωτική φάση, είναι σημαντικό να επισημοποιηθούν οι ρόλοι εντός του δικτύου, ιδίως αυτός του Μετα-μέντορα. Σε αυτό το στάδιο, θα είναι επίσης σημαντικό να καθοριστούν οι κανόνες επικοινωνίας εντός του δικτύου και η πιθανή δημιουργία ενός γραφείου δικτύου και η σύναψη συμφωνίας μεταξύ των μελών του δικτύου. Η εφαρμογή mentorNET θα είναι το εργαλείο επικοινωνίας μεταξύ των μελών του δικτύου, ξεκινώντας από τη φάση έναρξης του δικτύου. Εκτός από τους απόφοιτους του MOOC και τον οργανισμό που ξεκινά τη δημιουργία του δικτύου, ο οποίος θα υποδεικνύει το Μετα-μέντορα, στο δίκτυο μπορεί να ενωθούν άνθρωποι που έχουν εμπειρία ως μέντορες.

Η πραγματική πρόκληση είναι να υπάρχει καθιερωμένο δίκτυο για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Αυτό απαιτεί από τα μέλη του δικτύου, μεταξύ άλλων, να επικοινωνούν μεταξύ τους σε τακτική βάση, να αλληλο-υποστηρίζονται όπου είναι απαραίτητο στους επιμέρους ρόλους καθοδήγησης και να εργάζονται για την επίτευξη των στόχων που χρειάζονται για την καθιέρωση του δικτύου. Το δίκτυο είναι μια συνεχής αλληλεπίδραση μεταξύ μεμονωμένων μέντορων (αρχαρίων και έμπειρων) και του

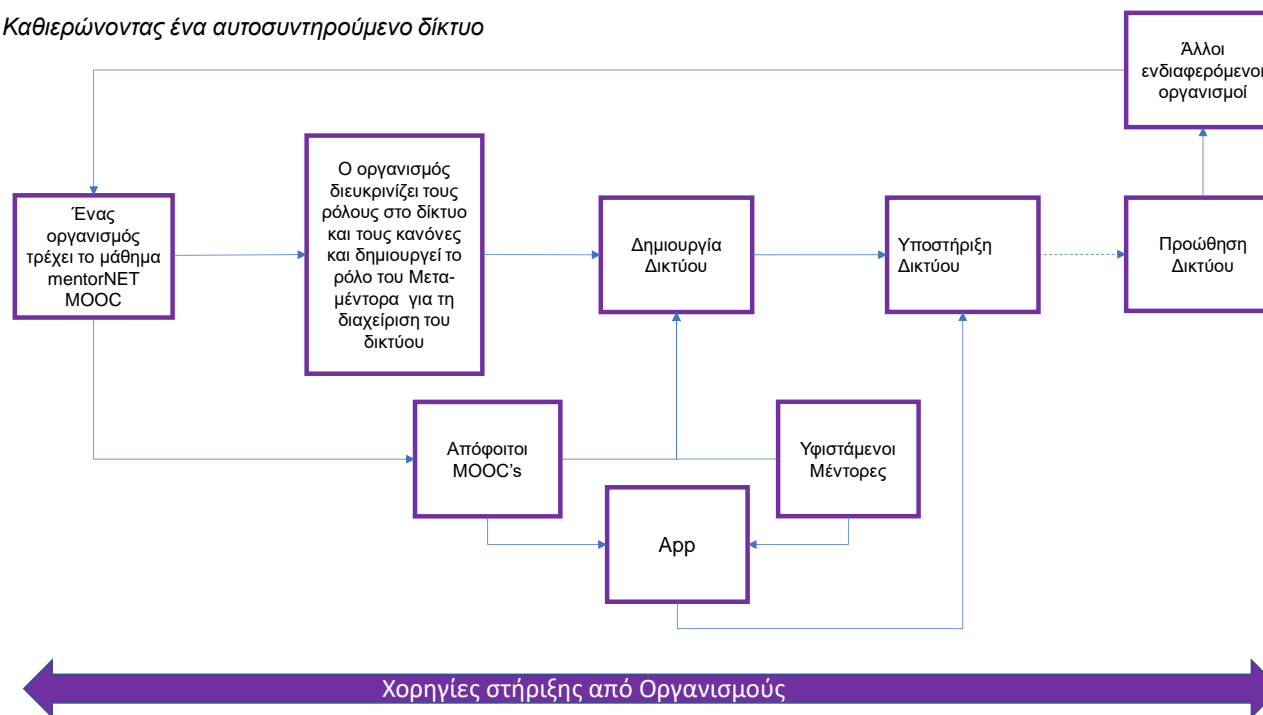
υποστηρικτικού οργανισμού, γι 'αυτό και η ροή πληροφοριών μεταξύ των μελών του δικτύου, η ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών και η ανάπτυξη κοινών πόρων είναι τόσο σημαντικές. Στη βάση όλων αυτών είναι η εφαρμογή mentorNET που παρέχει την πλατφόρμα δικτύωσης και επικοινωνίας.

Η επόμενη φάση σχετίζεται με τον «έξω κόσμο», δηλαδή την προώθηση και την ανάπτυξη του δικτύου. Η προώθηση του δικτύου θα είναι ένας τρόπος για την ενδεχόμενη επέκτασή του με την απόκτηση άλλων οργανώσεων καθοδήγησης ή οργανώσεων που βοηθούν τους μετανάστες, που ενδιαφέρονται να διευθύνουν το δικό τους MOOC και να στήσουν είτε το δικό τους δίκτυο είτε να ενταχθούν στο υφιστάμενο. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία ενός μεγάλου δικτύου ή στη δημιουργία πολλών, μικρότερων δικτύων.

Οδικός Χάρτης mentorNET: ΧΑΡΤΗΣ

Καθιερώνοντας ένα αυτοσυντηρούμενο δίκτυο

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Το παρόν προσάρτημα περιλαμβάνει κατάλογο σημαντικών οργανισμών και δικτύων (τόσο επίσημων όσο και ανεπίσημων) που εργάζονται προς όφελος των μεταναστών στις χώρες εταίρους του έργου, δηλαδή της Μεγάλης Βρετανίας, της Ιταλίας, της Πολωνίας, της Γερμανίας και της Κύπρου.

Ενδεχομένως, αυτές οι οντότητες και τα μέλη τους να είναι φυσικοί αποδέκτες προϊόντων που έχουν εκπονηθεί στα πλαίσια του έργου. Η επαφή μαζί τους μπορεί να βοηθήσει στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου (συμπεριλαμβανομένων, πρώτα απ' όλα, εργαλείων όπως το μάθημα MOOC, η στρατηγική mentorNET και η εφαρμογή mentorNET) και να προσλάβουν άτομα για να ενταχθούν στο δίκτυο mentorNET.

7.1. United Kingdom

Institutions, Public Authorities, Inspectorates, Agencies

- **British Red Cross**
We offer help with the urgent needs of refugees, asylum seekers and other vulnerable migrants.
<https://www.redcross.org.uk/get-help/get-help-as-a-refugee>
- **Human Trafficking Foundation**
Aims to shape policy and legislation regarding combatting human trafficking and to provide a sustained and collective voice, including identifying opportunities for new and different types of intervention in the rapidly changing landscape of human trafficking.
<https://www.humantraffickingfoundation.org/>
- **Local Government Association**
Support and guidance for local authorities when working with migrants, refugees and asylum seekers.
<https://www.local.gov.uk/topics/communities/refugees-and-asylum-seekers>
- **Refugee Council**
As an organisation that provides specialist help and advice to refugees and people seeking asylum, we have an in-depth understanding of their needs and challenges they face. This makes us well-placed to advise on what a fair and effective system should be.
<https://www.refugeecouncil.org.uk/our-work>
- **Scottish Refugee Council**
Supports refugees and asylum seekers to rebuild their lives in Scotland
<http://www.scottishrefugeecouncil.org.uk/>

- **UK Aid Direct**
Funded by the Department for International Development, UK Aid Direct supports small and medium sized civil society organisations, based in the UK and overseas, to achieve sustained poverty reduction and to the achieve their Sustainable Development Goals (SDGs).
<https://www.gov.uk/international-development-funding/uk-aid-direct>
- **UK Visas and Immigration (formerly UK Border Agency)**
Help with applying for a visa to stay in the UK. UKVI runs the UK’s Asylum Service.
<https://www.gov.uk/government/organisations/uk-visas-and-immigration/about>
- **Welsh Refugee Council**
We empower asylum seekers and refugees to build new futures in Wales and help create a society where respect and equality for all are paramount.
<https://welshrefugeecouncil.org.uk/>

International Organisations in the UK

- **Care International UK**
We provide long-term support to refugee communities, and to their host communities, so that people can regain some dignity and control over their lives.
<https://www.careinternational.org.uk/fighting-poverty/building-resilience/supporting-refugees>
- **International Organisation for Migration (IOM) United Kingdom**
www.unitedkingdom.iom.int
- **King Baudouin Foundation**
The Foundation supports the European Centre for Evidence-Based Mentoring based in the Netherlands to establish a European Exchange Programme of organization working on mentoring, to organise European congress on Mentoring, study visits and workshops on mentoring.
<http://www.europe-kbf.eu/en/>
- **The British Council**
Provides opportunities and support for English language learning.
<https://www.britishcouncil.org/english>
- **The UN Refugee Agency: UNHCR in UK**
<https://www.unhcr.org/united-kingdom-of-great-britain-and-northern-ireland.html>
- **The World Bank in the UK**
A founding member of the World Bank, the United Kingdom supports multilateral efforts to promote human and economic development, reduce poverty, and boost shared prosperity around the world
<https://www.worldbank.org/en/country/unitedkingdom>

Non-governmental Organisations

- **Advice on Individual Rights in Europe (The AIRE Centre)**
Offer telephone and online support to victims of abuse and trafficking, homeless people, children in care, Roma people, individuals in atypical and vulnerable living situations and complex cases.
Email: info@airecentre.org
Web: <https://www.airecentre.org/>
- **Arachne Greek Cypriot Women’s Group**
Provides a general service and complex case advice. Support available includes face-to-face appointments, drop-ins, home visits, phone and email support.

Email: info@arachne-group.org

Web: <http://arachne-group.org/>

- **Asylum Aid** (previously Consonant)

Provides a general service, which includes face-to-face appointments, community outreach, group support, practical IT and language support.

Email: advice@asylumaid.org.uk

Web: <https://asylumaid.org.uk/>

- **Asylum Welcome**

Provides a general service and complex case advice. Support available includes face-to-face, phone support, home visits and outreach service to other parts of Oxfordshire to those who cannot attend the centre and IT support.

Email: europawelcome@asylum-welcome.org

Web: <https://www.asylum-welcome.org/>

- **CORAM**

Provides a specialised service which includes email support and complex case advice for cases involving migrant children or young people, families and carers.

Email: euss@coramclc.org.uk

Web: <https://www.coram.org.uk/about-us>

- **Diversity Voice**

Provides a general service and complex case advice. Support includes workshops, appointments, home visits, email support and language support.

Email: admin@diversityvoice.org.uk

Web: <https://www.diversityvoice.org.uk/>

- **Fife Migrants Forum**

Provides general services which includes face to face support.

Email: info@fifemigrantsforum.org.uk

- **Girlington Advice Centre**

Provides a general service and complex case advice. Support includes home visits, phone support, face-to-face support, community outreach, language support (including most EU languages such as Czech, Roma, Polish and Slovakian) and interpreters.

<https://www.girlingtonadvicecentre.co.uk/>

- **Migrant Help**

Supports victims of modern-day slavery and human trafficking.

Email: info@migranhelpuk.org

Web: <https://www.migranhelpuk.org/>

- **Migrants Organise**

Platform where refugees and migrants organise for power, dignity and justice. We develop leadership and open up spaces for relational, organised participation of migrants and refugees in public life. From two decades work as the Migrant and Refugee Communities Forum, we know that migrants and refugees make a positive contribution to our country.

<https://www.migrantsorganise.org/>

- **Migration Yorkshire**

Works with national government, local government and others to ensure that Yorkshire and Humber can deal with, and benefit from, migration.

<https://www.migrationyorkshire.org.uk/>

- **Peterborough Asylum and Refugee Community Association (PARCA)**

Provides a general service which includes face-to-face drop-in services, community outreach, language support (French, Latvian, Lithuanian, Slovak, Spanish, Polish, Romanian, Portuguese, Russian and others by demand), IT support and email support.

Email: eu.resettlement1@parcald.org or eu.resettlement2@parcald.org

- **Refugee Action**

At Refugee Action, we help refugees who've survived some of the world's worst regimes. We get them the basic support they need to live again with dignity. Then we help them build safe, happy and productive lives in the UK.

<https://www.refugee-action.org.uk/>

- **Refugee Women's Association**

Aims to empower refugee women and to promote awareness of their needs and aspirations.

<http://www.refugeewomen.org.uk/>

- **The Refugee and Migrant Centre**

Provides a general service which includes face-to-face support, IT support and equipment and language support in the West Midlands.

Email: euss@rmcentre.org.uk

- **Women for Refugee Women**

Works to support and empower refugee women.

<https://www.refugeewomen.co.uk/>

Other initiatives dedicated to migrants

- **City of Sanctuary UK**

City of Sanctuary UK holds the vision that our nations will be welcoming places of safety for all and proud to offer sanctuary to people fleeing violence and persecution. In order to realise this vision, City of Sanctuary UK supports a network of groups, which includes villages, towns, cities and regions across the UK, and others engaged in activities intended to welcome people seeking sanctuary.

<https://cityofsanctuary.org/>

- **Padileia -Partnership for Digital Learning and Access**

The PADILEIA program provides learning offers from 1 month short online courses to up to 24 months blended learning study programs for refugees as well as Jordanian & Lebanese students. It is a partnership between UKAid, and academic institutions in the UK and the Middle East.

<https://padileia.org/>

- **Student Action for Refugees**

A national network of student groups which aims to improve the lives of refugees in the UK.

<http://www.star-network.org.uk/>

UK projects addressing migrants

- **Initiatives of Change United Kingdom: Migrants and Refugees as Re-Builders Project: Transforming lives through learning**

This project is co-funded by the EU Erasmus+ Programme and Initiatives of Change UK (IofC) which is a faith-based organisation that works with people of all faiths and none. It focuses its work in three areas: ethical leadership, sustainable living and trust building. Within each of these themes, it delivers training courses, events and programmes. This EU co-funded project aims to improve the training of migrants and refugees through adult education.

<https://uk.iofc.org/M-R-Rebuilders>

<https://uk.iofc.org/sites/uk.iofc.org/files/curriculum.pdf>

- **Paul Hamlyn Foundation: Migration and Integration**

Our view is that societies are more likely to live well together if exclusion is addressed and connections deepened. We want to use our funding to help build ‘shared ground’ with the aim of a more socially equal society, where young people, settled and transient, migrant and British, can contribute actively and engage positively. The Foundation currently funds the Shared Ground Fund and the Supported Options Initiative.

<https://www.phf.org.uk/our-work-in-the-uk/migration-integration/>

- **The Migrant Children’s Project**

The Migrant Children’s Project (MCP) has been promoting the rights of refugee and migrant children, young people and families for over 10 years, striving to ensure that they receive the protection and support they need. It is run by the Coram Children’s Legal Centre which aims to promote and protect the rights of children in the UK and internationally in line with the UN Convention on the Rights of the Child.

<https://www.childrenslegalcentre.com/about-us/what-we-do/migrant-childrens-project/>

- **The Migrant English Project**

The project helps people gain the necessary skills and confidence in written and spoken English and it is also a meeting point for migrants. The project is about supporting people in all areas of their lives. It is run entirely by volunteers and is a completely independent initiative.

<http://mepbrighton.com/>

- **The Migrant’s Law Project**

The Migrants’ Law Project is a legal and public legal education project, hosted by Islington Law Centre. The MLP promotes fair treatment and access to justice for migrants, refugees and asylum seekers in the UK through the use of public law.

<https://themigrantslawproject.org/>

Mentoring networks in the UK

- **Hope for the young**

Young refugees and asylum seekers who have entered the UK face a series of obstacles: language barriers, lack of social support, and a long period of uncertainty while they are waiting for their immigration status to be decided. As a result, they suffer social exclusion and can become disaffected with their life in the UK. Those with no work permit can become destitute. Hope for the Young’s Mentors support these young people overcome these obstacles by working on mutually agreed targets tailored to the young people’s needs. Web:

<https://hopefortheyoung.org.uk/>

- **Migrant Leaders**

Fulfilling one’s potential is the key to happiness. At Migrant Leaders we provide the bespoke tools and the support high potential migrants need to succeed with capability, personal integrity and emotional health which impacts so many migrants. Web:

<https://www.migrantleaders.org.uk/>

- **Migrants Organise**

Migrants Organise is a platform where refugees and migrants organise for power, dignity and justice. We develop leadership and open up spaces for relational, organised participation of migrants and refugees in public life.

<https://www.migrantsorganise.org/>

- **Pushfar**

With an open and free network trusted by 30,000+ mentoring individuals and our world-leading mentoring software to streamline internal mentoring schemes, we're here to help everyone.

<https://www.pushfar.com/>

- **Routes**

This is a mentoring programme with a difference: we develop authentic, compassionate, purposeful professional leaders, whilst supporting women seeking safety in the UK to grow in confidence, build connections and access opportunities. Our mentoring programme for women in business is designed to benefit both mentor and mentee.

<https://routescollective.com/mentoring>

- **Scottish Mentoring Network**

Scottish Mentoring Network has been in existence since 1997 originally as an informal grouping of individuals and organisations interested in mentoring.

<https://scottishmentoringnetwork.co.uk/about/>

7.2. Italy

Institutions, Public Authorities, Inspectorates, Agencies

- **ADVOCATES ABROAD**

Associazione di volontari che ha formato 750 squadre locali e internazionali che sono state dispiegate in nove paesi in missioni sul campo. I team di Advocates Abroad operano su sette piattaforme online e hanno assistito rifugiati provenienti da oltre 65 paesi.

<http://www.advocatesabroad.org/>

<https://www.facebook.com/advocatesabroad>

<https://twitter.com/AdvocatesAbroad>

- **ARE YOU SYRIOUS?**

ONG che si dedica ad aiutare i rifugiati e il lavoro umanitario, intraprendendo attività fondamentali per fornire notizie quotidiane sul campo, principalmente per volontari e rifugiati lungo il percorso e per giornalisti e altre parti interessate.

<http://www.facebook.com/areyousyrious>

- **CENTRO STUDI MEDI'**

Il Centro Studi MEDI' è stato fondato nel 2003 da alcuni enti non profit che operano, a Genova, nell'ambito dell'immigrazione. Attualmente sono soci sostenitori di Medi: Federazione Regionale Solidarietà e Lavoro, Consorzio Sociale Agorà, Fondazione Auxilium, Cooperativa La Salle, Associazione Il CeSto, CEIS Genova-Fondazione Bianca Costa.

www.csmmedi.com

<https://www.facebook.com/pg/CSMediGenova>

<https://twitter.com/CSMediGenova>

- **CSVNET**

CSVnet è l'associazione nazionale dei Centri di servizio per il volontariato (Csv), che associa e rappresenta tutti i 51 Csv istituiti grazie alla legge quadro sul Volontariato (n. 266/1991, oggi abrogata) e oggi regolati dal Codice del terzo settore. Si ispira ai principi della Carta dei valori del volontariato e della Carta della rappresentanza e punta a rafforzare la collaborazione, lo scambio di esperienze e di competenze fra i Csv per meglio realizzarne le finalità, nel rispetto della loro autonomia. A questo scopo, fornisce vari servizi di consulenza, formazione e sostegno e opera affinché la rete dei Csv si consolidi quale sistema di "agenzie per lo sviluppo locale della cittadinanza responsabile.

<https://www.csvnet.it/>

<https://www.facebook.com/CSVnet-904724502974742/>

<https://twitter.com/CSVnet>

- **DNA**

DNA è una rete di cooperative sociali e di associazioni che gestiscono centri di mediazione sociale nella regione Emilia Romagna, che ha dialogo, negoziazione ed ascolto nel proprio dna. L'obiettivo è diffondere la conoscenza e gli strumenti della mediazione negli enti pubblici e nelle città, attraverso la collaborazione e il sostegno reciproco, la formazione e l'organizzazione di eventi e seminari regionali, promuovendo la crescita della comunità in un'ottica di prevenzione alla violenza, di coesione sociale e di convivenza pacifica.

<https://www.dna-retemediazioneer.it/> <https://www.facebook.com/DNAmediazionesociale/>

- **EUROPEAN COUNCIL ON REFUGEES AND EXILES (ECRE)**

ECRE è un'alleanza di 107 ONG in 40 paesi europei. La missione dell'ECRE è proteggere e promuovere i diritti dei rifugiati, dei richiedenti asilo e di altri sfollati forzati in Europa e nelle politiche esterne europee.

www.ecre.org

<https://facebook.com/theecre> <https://twitter.com/ecre>

▪ **FOCUS – CASA DEI DIRITTI SOCIALI DI ROMA**

La Federazione FOCUS raccoglie tutte le esperienze di volontariato attive nella promozione dei diritti, allo scopo di riqualificare e dare strategia alle azioni quotidiane tramite progetti concreti, esprimendo un profondo bisogno di pace e democrazia e proponendo le linee guida in quattro aree operative: Tutela dei Diritti ed Advocacy; Intercultura e Plurilinguismo; Scuole popolari/inte(g)razione linguistica; Sviluppo locale.

<https://www.dirittisociali.org/>

▪ **FONDAZIONE AUXILIUM**

Dal 1931, la Fondazione Auxilium è un ente ecclesiale, espressione della Chiesa di Genova, patrocinato dalla Caritas Diocesana realizza progetti che sostengono alcuni servizi specifici, colgono problematiche particolari e sperimentano approcci innovativi, spesso condotti in rete con altri soggetti pubblici e del privato sociale e superano la dimensione locale per collegarsi a scenari nazionali ed europei che permettono ad Auxilium di leggere i fenomeni sociali nella loro prospettiva transnazionale. Concorrono a questo modello gli enti che fanno parte del Sistema Auxilium: l'Associazione per l'Auxilium, i Volontari per l'Auxilium, le cooperative sociali Il Melograno ed Emmaus Genova.

<http://www.fondazioneauxilium.it>

<https://www.facebook.com/fondazioneauxilium/>

<https://twitter.com/auxilium2015>

▪ **FONDAZIONE ISMU**

Fondazione ISMU svolge una qualificata attività di studio e ricerca, finalizzata in primo luogo a monitorare le dinamiche dei processi migratori e delle trasformazioni in senso multietnico e multiculturale della società. L'attività di ricerca privilegia le tematiche con forti implicazioni operative, configurandosi come ricerca-intervento, nelle aree asilo, migrazione e integrazione.

<https://www.ismu.org/>

<https://www.facebook.com/fondazioneismu>

https://twitter.com/Fondazione_Ismu

▪ **FONDAZIONE LEONE MORESSA**

La Fondazione Leone Moressa è un istituto di studi e ricerche nato nel 2002 da un'iniziativa della Associazione Artigiani e Piccole Imprese di Mestre CGIA, specializzato nello studio delle fenomenologie e delle problematiche relative alla presenza straniera sul territorio. Allo scopo di diffondere la conoscenza del valore economico degli stranieri in Italia, la Fondazione Leone Moressa promuove la ricerca scientifica rivolta allo studio dell'immigrazione attraverso la raccolta e l'elaborazione di dati e informazioni sul fenomeno migratorio e sui rapporti multietnici, quale strumento prezioso per avanzare proposte concrete in merito all'individuazione di percorsi di integrazione e per valutare gli impatti delle politiche migratorie. Per questo motivo la Fondazione realizza attività di informazione e sensibilizzazione, organizza seminari, dibattiti e convegni, e collabora attivamente con le istituzioni, le associazioni e le organizzazioni del territorio.

<http://www.fondazioneleonemoressa.org/>

<https://www.facebook.com/fondazione.moressa>

<https://twitter.com/FondazMoressa>

▪ **FORUM GLOBALE SU MIGRAZIONE E SVILUPPO**

Centinaia di organizzazioni della società civile prendono parte alle discussioni annuali al Forum globale su migrazione e sviluppo insieme a governi nazionali e rappresentanti del settore privato, città e giovani. Le discussioni si concentrano sulla ricerca di modi concreti per migliorare la governance della migrazione per lavoro, il miglioramento delle competenze dei migranti e la protezione dei diritti dei migranti.

<https://www.gfmd.org/>

<https://www.facebook.com/gfmdsu> <https://twitter.com/GFMDprocess>

▪ **KIRON**

Kiron si concentra sull'apprendimento oltre i limiti e sulla convinzione che tutti abbiano lo stesso diritto di accedere a un'istruzione di qualità. A questo scopo Kiron ha creato Kiron Campus, una piattaforma di apprendimento online per rifugiati in tutto il mondo e comunità svantaggiate in Medio Oriente.

www.kiron.ngo

<https://facebook.com/KironOpenHigherEducation>

<https://twitter.com/kironeducation>

▪ **LIGHTHOUSE RELIEF**

La missione principale di Lighthouse Relief è fornire una risposta umanitaria dignitosa, rispettosa e responsabilizzante che si concentri sul sostegno a gruppi vulnerabili come donne, bambini e giovani, nonché alle comunità locali in Grecia, attraverso il programma di assistenza ecologica, rispondendo alle conseguenze della politica di immigrazione dell'UE e della mancanza di vie di fuga comuni e sicure per le persone in fuga da conflitti e persecuzioni, nonché delle politiche restrittive attuate dall'UE.

www.lighthouserelief.org

<http://www.facebook.com/lighthouserelief>

<https://twitter.com/LighthouseRR>

▪ **MIGRANTI E RIFUGIATI**

La Sezione Migranti e Rifugiati è un piccolo e dinamico reparto vaticano diretto personalmente da Papa Francesco, che crede che siano necessari sforzi ed attenzioni particolari per garantire che chi è costretto a fuggire non sia chiuso fuori o lasciato indietro.

<https://migrants-refugees.va/>

<https://www.facebook.com/MandRSection/>

https://twitter.com/M_RSezione

▪ **ORGANIZZAZIONE INTERNAZIONALE PER LE MIGRAZIONI (IOM)**

Fondata nel 1951, l'Organizzazione Internazionale per le Migrazioni (OIM) è la principale organizzazione intergovernativa in ambito migratorio. L'Italia è uno dei paesi fondatori. Attualmente gli Stati Membri sono 173. L'OIM ha sede a Ginevra e ha oltre 460 uffici dislocati in più di 100 paesi. Dal settembre 2016 l'OIM è entrata nel sistema ONU diventando Agenzia Collegata alle Nazioni Unite.

<https://italy.iom.int/>

<https://www.facebook.com/OIMItalia/>

<https://twitter.com/OIMItalia>

▪ **PICUM PLATFORM FOR INTERNATIONAL COOPERATION ON UNDOCUMENTED MIGRANTS**

PICUM, la Piattaforma per la cooperazione internazionale sui migranti privi di documenti, è una rete di organizzazioni che lavorano per garantire giustizia sociale e diritti umani per i migranti privi di documenti, alla ricerca di un mondo in cui la mobilità umana sia riconosciuta come una realtà normale e in cui a tutte le persone siano garantiti diritti indipendentemente dallo stato di migranti o di residenza.

www.picum.org

<https://www.facebook.com/picum.org>

https://twitter.com/picum_post

- **PORTALE INTEGRAZIONE MIGRANTI**

Il Portale Integrazione Migranti nasce nel 2012 sotto il coordinamento della Direzione Generale dell'Immigrazione e delle Politiche di Integrazione del Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali. Il Portale è frutto della collaborazione tra i Ministeri del Lavoro e delle Politiche Sociali, dell'Interno e dell'Istruzione, Università e Ricerca e intende favorire l'accesso ai servizi per l'integrazione, assicurando una corretta informazione dei cittadini.

<http://www.integrazionemigranti.gov.it/>

- **PROACTIVA OPEN ARMS**

Organizzazione non governativa senza scopo di lucro con una missione principale: proteggere coloro che cercano di raggiungere l'Europa via mare, in fuga da conflitti armati, persecuzioni o povertà; e inoltre, informare ed educare a terra in modo che chi emigra possa prendere decisioni con piena libertà e consapevolezza.

<https://www.openarms.es/en>

<https://facebook.com/proactivaservice/>

https://twitter.com/openarms_found

- **SHE NEWS**

She News è un'agenzia d'informazione con uno sguardo al femminile, promossa da un gruppo di giornaliste e operatrici della comunicazione, immigrate e italiane, con l'obiettivo di promuovere una comunicazione attenta a genere e intercultura come valori, valorizzare il ruolo delle donne come protagoniste, sia nella società, sia a livello istituzionale, ed interagire con le donne, immigrate e italiane, con le loro associazioni ed organizzazioni, per dare voce a vissuti, storie e testimonianze della società di oggi, nel nostro Paese come nel mondo.

<http://sheviews.blogspot.it/p/chi-siamo.html>

- **UFFICIO PER LA PASTORALE DEI MIGRANTI TORINO**

L'Ufficio per la Pastorale dei Migranti è l'Ufficio dell'Arcidiocesi di Torino che ha per compito statutario quello di operare negli ambiti Immigrati stranieri, Migranti interni ed emigrati italiani, Rifugiati, profughi, apolidi e richiedenti asilo politico, Rom, Sinti e Nomadi, con il duplice obiettivo di favorire l'inserimento socioculturale delle comunità straniere presenti sul territorio diocesano, nonché di seguire le comunità straniere cattoliche, promuovendo nel contempo il dialogo ecumenico ed inter-religioso.

<http://www.migrantitorino.it/>

<http://www.facebook.com/migrantitorino>

International Organisations in the project country

- **ACTIONAID ITALIA**

ActionAid è un'organizzazione internazionale indipendente presente in oltre 45 paesi e, insieme alle comunità più povere, agisce contro la povertà e l'ingiustizia, collaborando a livello locale, nazionale e internazionale per realizzare il cambiamento e per far crescere l'equità, migliorando la qualità della democrazia e sostenendo così chi vive in situazioni di povertà e marginalità. ActionAid Italia lavora attraverso e oltre la federazione internazionale per contribuire a raggiungere il cambiamento sociale al quale aspira. Il contributo specifico si caratterizza attraverso una visione, una missione e dei valori fondamentali a orientare l'impegno condiviso e guidare le scelte.

<https://www.actionaid.it/>

<https://www.facebook.com/ActionAid.Italia>

<https://twitter.com/actionaiditalia>

<https://www.linkedin.com/company/actionaid-italia>

▪ **AMNESTY INTERNATIONAL – ITALIA**

Organizzazione umanitaria che promuove uno sforzo collettivo per ottenere cambiamenti nelle vite dei singoli e di intere comunità, attraverso campagne che mobilitiamo milioni di persone. Fra le diverse attività, anche programmi educativi per favorire la presa di coscienza di individui, gruppi e comunità mediante la crescita e lo sviluppo di conoscenze, abilità e attitudini coerenti con i principi riconosciuti a livello internazionale in materia di diritti umani.

<http://www.amnesty.it/>

<https://www.facebook.com/AmnestyInternationalItalia/>

<https://twitter.com/amnestyitalia>

▪ **ANZOLA SOLIDALE**

Anzola Solidale è un'associazione di volontariato che promuove la solidarietà e la coesione sociale tra le persone e tra le comunità, attraverso attività diverse e molteplici, fra le quali progetti non solo a favore di popolazioni africane, ma anche di cittadini del comune di Anzola.

www.anzolasolidale.it <https://www.facebook.com/anzola.solidaleonlus?fref=ts>

▪ **ASGI**

L'Associazione per gli studi giuridici sull'immigrazione (ASGI) si occupa degli aspetti legali dell'immigrazione. Grazie al contributo dei propri membri (avvocati, accademici, consulenti e rappresentanti della società civile) a vari livelli - amministrativo, decisionale e giuridico -, in ambito nazionale ed europeo, ASGI opera nei vari settori dell'immigrazione e dei diritti dei migranti, compresi antidiscriminazione e xenofobia, diritti dei bambini e dei minori non accompagnati, richiedenti asilo e rifugiati, apolidi e cittadinanza. I membri dell'ASGI costituiscono un network di persone che si scambiano informazioni, riceve e fornisce aggiornamenti sulle prassi, realizza progetti che hanno un forte impatto sul territorio e modificano norme e leggi discriminatorie partecipa e organizza formazione, diffondendo sul territorio una cultura dell'integrazione attraverso la tutela dei diritti.

<http://www.asgi.it/>

https://twitter.com/asgi_it

<https://www.facebook.com/AssociazioneStudiGiuridiciImmigrazione>

▪ **ASILO IN EUROPA**

La missione principale di Asilo in Europa (AiE) è la promozione del diritto d'asilo e della protezione internazionale attraverso attività di formazione, divulgazione ed analisi. In particolare, si propone di diffondere la conoscenza delle politiche europee in materia di asilo, nonché sul funzionamento dei sistemi d'asilo nei vari Paesi UE, e sviluppare una rete di professionisti del settore che lavorano in diversi Paesi europei, facendo da ponte tra realtà analoghe a livello locale.

<http://www.asiloineuropa.it/>

<https://twitter.com/asiloineuropa>

<https://www.facebook.com/asiloineuropa/>

▪ **CARITAS ITALIANA**

Caritas è un organismo pastorale costituito dalla Conferenza Episcopale Italiana al fine di promuovere, anche in collaborazione con altri organismi, la testimonianza della carità della comunità ecclesiale italiana, in forme consone ai tempi e ai bisogni, in vista dello sviluppo integrale dell'uomo, della giustizia sociale e della pace, con particolare attenzione agli ultimi e con prevalente funzione pedagogica.

<http://www.caritasitaliana.it/>

<https://twitter.com/CaritasItaliana>

<https://www.facebook.com/CaritasIt/>

▪ **CONSIGLIO ITALIANO PER I RIFUGIATI**

Il Consiglio Italiano per i Rifugiati è un'organizzazione umanitaria indipendente costituita nel 1990 in Italia, su iniziativa delle Nazioni Unite, con l'obiettivo di difendere i diritti dei rifugiati e dei richiedenti asilo. Il CIR lavora per contribuire a favorire l'accesso alla protezione delle persone che fuggono da guerre e persecuzioni e per costruire condizioni di accoglienza e integrazione dignitose, nel pieno rispetto dei diritti umani.

<http://www.cir-onlus.org/>

<https://twitter.com/CIRRIFUGIATI>

<https://www.facebook.com/CIRonlus/>

▪ **FORUM DISUGUAGLIANZE E DIVERSITÀ**

Il Forum Disuguaglianze Diversità intende disegnare politiche pubbliche e azioni collettive che riducano le disuguaglianze e favoriscano il pieno sviluppo di ogni persona. Grazie all'alleanza fra cittadini organizzati e ricerca, ragioni e sentimenti presenti in una moltitudine di pratiche possono aiutare a trasformare paura e rabbia nell'avanzamento verso una società più giusta.

<https://www.forumdisuguaglianzediversita.org/>

<http://www.facebook.com/ForumDisuguaglianzeDiversita>

http://www.twitter.com/@DD_forum

▪ **MEDITERRANEAN HOPE**

Mediterranean Hope è un progetto della Federazione delle chiese evangeliche in Italia (FCEI) sulle migrazioni, finanziato in larga parte dall'otto per mille della Chiesa evangelica valdese – Unione delle chiese metodiste e valdesi, che include impegno e azioni nell'accoglienza di persone in condizione di particolare vulnerabilità e nell'organizzazione di iniziative sociali e culturali sul territorio.

<http://www.mediterraneanhope.com/>

<https://www.facebook.com/Mediterranean-hope-252231521632595/>

https://twitter.com/medhope_fcei

▪ **OXFAM ITALIA INTERCULTURA**

Oxfam è un movimento globale di persone che vogliono eliminare l'ingiustizia della povertà. Oxfam Italia ha aderito nel 2010 alla confederazione internazionale Oxfam e nasce dall'esperienza di Ucodep, organizzazione non governativa italiana che per oltre 30 anni si è impegnata con passione e professionalità per migliorare le condizioni di vita di migliaia di persone povere nel mondo, dando loro il potere e l'energia di costruirsi un proprio futuro, di controllare e orientare la propria vita, di esercitare i propri diritti.

<http://www.oxfamitalia.org/>

<https://twitter.com/OxfamItalia>

<https://www.facebook.com/OxfamItalia>

▪ **UNHCR ITALIA**

UNHCR, Agenzia ONU per i Rifugiati, lavora ogni giorno per proteggere e aiutare i rifugiati, ovunque si trovino nel mondo, inclusa l'integrazione nella comunità locale del Paese d'asilo come opportunità per cominciare una nuova vita e soluzioni durevoli, con l'obiettivo fondamentale che queste soluzioni permettano ad ogni persona di ricostruirsi una vita in pace e dignità.

<http://www.unhcr.it/>

<https://twitter.com/UNHCRItalia>

<https://www.facebook.com/UNHCRItalia/>

- **WOMEN - RETE DELLE DONNE DEL MEDITERRANEO EST E SUD EUROPEO**
WOMEN è una rete internazionale di donne rappresentanti di istituzioni ed Associazioni attive nell'area del Mediterraneo, dei Balcani e dell'Est Europeo. Sorta nel 1999 come rete informale e costituita in associazione nel 2004, ha l'obiettivo di promuovere pari opportunità fra donne e uomini e contribuire alla valorizzazione delle differenze culturali e delle culture di genere.
<http://www.comune.forli.fc.it/servizi/menu/dinamica.aspx?idArea=72479&idCat=68444&ID=70652> <http://www.women-network.it/>

Non-governmental Organisations

- **ANOLF ASSOCIAZIONE NAZIONALE OLTRE LE FRONTIERE**
L'ANOLF - Associazione Nazionale Oltre Le Frontiere - è un'associazione di immigrati di varie etnie a carattere volontario, democratico che ha come scopo la crescita dell'amicizia e della fratellanza tra i popoli, nello spirito della Costituzione italiana. Promossa dalla CISL, l'ANOLF si fonda sul protagonismo degli immigrati per la tutela delle loro esigenze e la crescita della nostra società ed è presente su tutto il territorio nazionale con le ANOLF Regionali (20), le Sezioni Provinciali (101) e Territoriali (10).
<http://www.anolf.it>
<https://www.facebook.com/anolfnaz/>
<https://twitter.com/AnolfNazionale>
- **ARCHIVIO DELLE MEMORIE MIGRANTI**
L'Archivio delle memorie migranti (AMM) nasce come deposito (repository) di storie, narrazioni e testimonianze raccolte all'interno di una scuola di italiano per migranti con lo scopo di affiancare una sperimentazione terapeutica inizialmente portata avanti da un gruppo di volontari in collaborazione con Medici Contro la Tortura. L'Archivio delle memorie migranti è uno spazio reale e virtuale di racconti, autonarrazioni e dialoghi tra chi ha vissuto l'esperienza della migrazione e vuole condividerla e chi è interessato a conoscerne il vissuto e le riflessioni. AMM è una "comunità di pratica" fatta di persone che perseguono obiettivi comuni da punti di vista diversi e molteplici: dalla raccolta di testimonianze alla produzione di racconti di sé, dalla realizzazione di audio e video partecipati alla elaborazione di materiali didattici per far rivivere l'esperienza della migrazione nelle scuole.
<https://www.archiviomemoriemigranti.net/> <https://twitter.com/AMMArchivio>
- **ARCISOLIDARIETÀ**
ArciSolidarietà è un'Associazione di Volontariato attiva da diversi anni sul territorio bolognese che, a partire dal 2015, ha scelto di occuparsi prioritariamente, in sinergia con Arci Bologna, di migrazioni attraverso l'attivazione di percorsi di accoglienza, tutela e integrazione rivolti a rifugiati e richiedenti asilo. Azioni e percorsi di integrazione si affiancano a una costante attività di sensibilizzazione della cittadinanza in modo da favorire scambio, condivisione e reale conoscenza dei migranti e della loro storia.
<http://www.arcibologna.it/attivita/migrazioni/accoglienza>
https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?kid_directed_site=0&sdk=joey&u=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza&display=popup&ref=pluggin&src=share_button
https://twitter.com/intent/tweet?original_referer=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2F&ref_src=twsrc%5Etfw&text=Accoglienza&tw_p=tweetbutton&url=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza
- **ARTE MIGRANTE**

Arte Migrante è un'associazione aperta, laica e antirazzista che attraverso l'arte si pone l'obiettivo di includere socialmente e culturalmente persone marginalizzate: valorizzando le diversità; favorendo la coesione sociale tra persone differenti per lingua, cultura, religione, reddito, genere; contribuendo a ridurre la marginalizzazione di migranti, richiedenti asilo e senza fissa dimora.

<http://www.artemigrante.eu/>

<https://www.facebook.com/ArteMigranteIT/>

▪ **ASINITAS**

Asinitas si occupa di educazione e intervento sociale con la finalità di promuovere attività rivolte alla cura, all'educazione-formazione, all'accoglienza e alla testimonianza di persone minori e adulte, italiane e straniere, rivolte in particolare a richiedenti asilo, migranti, donne straniere con bambini e italiani.

<http://www.asinitas.org/>

<https://it-it.facebook.com/asinitas/>

<https://twitter.com/asinitas>

▪ **ASSOCIAZIONE CENTRO INCONTRO**

Centro Incontro propone percorsi di inserimento sociale, culturale, economico, lavorativo per migranti e rifugiati politici o umanitari, attraverso la valorizzazione dei talenti, delle competenze professionali nonché dei patrimoni culturali e linguistici. Il Centro realizza spazi di incontro e di riferimento per persone di cultura e lingua diverse, prestando specifica attenzione alle problematiche legate al vissuto migratorio e alla ricomposizione del nucleo familiare in Italia, promuovendo il dialogo interculturale attraverso eventi e laboratori di conoscenza del fenomeno migratorio, per contrastare ogni forma di discriminazione e favorire la partecipazione attiva dei migranti sul territorio.

<https://www.centroincontro.org/>

<https://www.facebook.com/apscentroincontro>

▪ **ASSOCIAZIONE CER. ES. - CENTRO ESPERANTISTA RIMINESE - ECUMENICO SOLIDALE**

Dal 2004, il Cer-es coopera per la realizzazione di progetti umanitari a favore della diffusione dell'esperanto come lingua neutra di pace e di fratellanza universale, anche promuovendo il mantenimento e frequenza scolastica di orfani africani attraverso l'adozione a distanza (progetto 1 euro al giorno). Cer-es collabora attivamente con tutte le altre associazioni di volontariato aventi lo scopo di aiutare le popolazioni africane.

www.ceresonlus.it

▪ **ASSOCIAZIONE CITTADINI DEL MONDO**

L'Associazione Cittadini del Mondo è un'organizzazione multietnica formata nel 1993 da cittadini di varie nazionalità, ha lo scopo di favorire l'integrazione e la tutela degli immigrati. L'Associazione organizza iniziative politiche, culturali, sociali ed assistenziali per promuovere il dialogo tra culture diverse come arricchimento reciproco e diffondere la cultura della tolleranza e della solidarietà.

www.cittadinidelmondo.org

<https://www.facebook.com/cittadinidelmondoferrara>

▪ **ASSOCIAZIONE CULTURALE ITALO-UNGHERESE**

L'Associazione Culturale Italo Ungherese, con sede a Bologna dal 1980, è composta da circa 250 cittadini, molti dei quali di origine ungherese, con l'obiettivo di promuovere, ampliare e consolidare relazioni e scambi culturali, scientifici e ricreativi, con principi e obiettivi anche ispirati a vari documenti internazionali, come quello della Carta delle Nazioni Unite e l'Atto finale della Conferenza di Helsinki sulla sicurezza e la cooperazione in Europa (1975).

<http://www.aciuer.com/>

<https://www.facebook.com/Aciuer-Associazione-Culturale-Italo-Ungherese-759203904180713/>

<https://twitter.com/CSVnet>

▪ **ASSOCIAZIONE FIORENZUOLA OLTRE I CONFINI**

L'associazione "Fiorenzuola oltre i Confini" nasce a seguito di un'esperienza di collaborazione il Provveditorato agli Studi del Cantone di Zenica-Doboj (Bosnia-Erzegovina), maturata nel 1995 durante il conflitto balcanico. A distanza di più di vent'anni, oggi l'associazione opera grazie a un gruppo di circa 300 tra soci e sostenitori che sostengono in diverse forme le proprie attività e che si propongono di perseguire con sempre più forza i fini di solidarietà sociale, il rispetto, la solidarietà e l'uguaglianza tra persone, la pace e la nonviolenza e la multiculturalità.

www.foic.it <https://www.facebook.com/FOIC.FiorenzuolaOltreIConfini/>

▪ **ASSOCIAZIONE GIOLLI CENTRO RICERCHE SU TEATRO DELL'OPPRESSO E COSCIENTIZZAZIONE**

L'Associazione Giolli persegue, senza fini di lucro, scopi solidaristici attraverso lo svolgimento di attività gratuite a favore della collettività e in particolare di tutte le fasce svantaggiate tra cui giovani a rischio, detenuti, disoccupati, immigrati, donne maltrattate, attraverso la realizzazione di processi di coscientizzazione aperti anche a cittadini. operatori sociali, organizzazioni del privato sociale e le Istituzioni.

www.giolliodv.wordpress.com

▪ **ASSOCIAZIONE I SANT'INNOCENTI**

L'Associazione I Sant'Innocenti ISI realizza progetti orientati allo sviluppo umano e destinati alla promozione delle fasce sociali più vulnerabili, in particolare dell'infanzia e dei giovani.

<http://www.isantinnocenti.it>

▪ **ASSOCIAZIONE IL VILLAGGIO GLOBALE**

L'Associazione di volontariato Villaggio Globale nasce nel novembre del 1999 come sviluppo di un progetto della locale Caritas diocesana che riguardava la formazione, l'educazione e la diffusione della cultura della pace, della non violenza, dell'integrazione, dell'accoglienza, della critica costruttiva ai sistemi economici e finanziari. Villaggio Globale fa parte di DNA, la rete regionale dei Centri di Mediazione Sociale in Emilia-Romagna, che la cooperativa ha costituito insieme ad altri soggetti del privato sociale di tutta la regione nel 2015.

www.villaggioglobale.ra.it

<https://www.facebook.com/VillaggioGlobaleInnovazioneSociale>

<https://www.facebook.com/VillaggioGlobaleRavenna>

▪ **ASSOCIAZIONE LA PIROGA**

La Piroga è una associazione di volontariato che tra i suoi progetti include l'aiuto dei giovani africani per crearsi un futuro attraverso l'istruzione. La Piroga sostiene e prosegue da tanti anni le missioni della missionaria Suor Teresa Drago e i progetti di Mandiaye Ndiaye, un giovane senegalese emigrato da ragazzo a Ravenna che, diventato un grande attore, ha portato la testimonianza diretta del rapporto Ravenna e Diol Kadd, ha creato una scuola di teatro che ha riportato la vita e la luce a un villaggio che stava decadendo e promosso iniziative in difesa dei diritti dei bambini e delle donne.

<http://www.lapiroga.net>

<https://facebook.com/LaPirogaOnlus/>

▪ **ASSOCIAZIONE NAGA**

Grazie alla partecipazione di 400 volontari, Naga garantisce assistenza sanitaria, legale e sociale gratuita a cittadini stranieri irregolari e non, a rom, sinti, richiedenti asilo, rifugiati e

vittime della tortura, oltre a portare avanti attività di formazione, documentazione e lobbying sulle Istituzioni.

<http://naga.it/> <https://www.facebook.com/NagaOnlus/>

▪ **ASSOCIAZIONE PERDIQUA**

PerDiQua nasce come gruppo informale e progetto educativo nel 1998, con l'idea di dar vita ad un gruppo di ragazzi che trovassero nel servizio di volontariato un'occasione di conoscenza e confronto con sé e con gli altri, un'esperienza che li portasse a condividere le proprie qualità e peculiarità con i coetanei della propria città e con i più bisognosi di aiuto. Oggi PerDiQua è un'associazione di volontariato costituito da un coordinamento e ragazzi e ragazze tra i venti e i trent'anni, che si occupano di organizzare gli incontri di formazione nelle scuole, di gestire direttamente i servizi attivati dall'associazione (doposcuola e ludoteca) e accompagnare i ragazzi più giovani che desiderano intraprendere attività di volontariato esterne all'associazione.

www.perdiqua.it <https://www.facebook.com/PerDiQua/>

▪ **ASSOCIAZIONE TRAMA DI TERRE**

Trama di Terre è un'associazione interculturale di donne provenienti da tutto il mondo che ha l'obiettivo di accogliere e costruire relazioni tra donne native e migranti, promuovere i diritti di autodeterminazione di tutte e contrastare le discriminazioni e la violenza maschile in tutte le sue forme.

<http://www.tramaditerre.org/>

<https://www.facebook.com/tramaditerre>

<https://twitter.com/tramaditerre>

▪ **ATLAS SOLIDARITY**

Atlas Solidarity stimola e sostiene progetti di sviluppo economico e sociale, agendo come un "hub": un punto di incontro, un'opportunità di scambio fra bisogni e risorse. Atlas Solidarity realizza questa "mission" collaborando con altre Associazioni impegnate sui diversi progetti che insieme a loro scegliamo, prestando attenzione all'impatto positivo e a benefici constatabili che abbiano continuità nel tempo, inclusa la responsabilizzazione delle persone locali interessate.

www.atlassolidarity.org

<https://www.facebook.com/atlassolidarity/>

<https://twitter.com/AtlasSolidarity>

▪ **BAOBAB EXPERIENCE**

Baobab Experience è una comunità a cerchi concentrici, aperta e inclusiva, dove il contributo spontaneo avviene secondo le propensioni e disponibilità di ciascun volontario. Volontarie e volontari operano quotidianamente sul campo, contro il razzismo, l'invisibilità e l'abuso, per il diritto all'inclusione sociale, all'abitare e all'autodeterminazione formativa e lavorativa delle persone migranti. L'idea di accoglienza riguarda 4 elementi fondamentali dell'aiuto umanitario ai migranti e del processo d'inclusione nella società, sviluppati nelle azioni Baobab 4 Care, Baobab 4 jobs, Baobab 4 rights e Baobab 4 fun.

<http://www.baobabexperience.org/>

<https://www.facebook.com/BaobabExperience/>

<https://twitter.com/BaobabExp/>

▪ **CARTA DI ROMA**

L'Associazione Carta di Roma è stata fondata nel 2011 allo scopo di dare attuazione al protocollo deontologico per una informazione corretta sui temi dell'immigrazione, siglato dal Consiglio Nazionale dell'Ordine dei Giornalisti (CNOG) e dalla Federazione Nazionale della Stampa Italiana (FNSI) nel giugno del 2008. L'associazione lavora per diventare un punto di

riferimento stabile per tutti coloro che lavorano quotidianamente sui temi della Carta, in particolare giornalisti e operatori dell'informazione, ma anche enti di categoria e istituzioni, associazioni e attivisti impegnati da tempo sul fronte dei diritti dei richiedenti asilo, dei rifugiati, delle minoranze e dei migranti nel mondo dell'informazione.

www.cartadiroma.org

www.facebook.com/CartaDiRoma

<https://twitter.com/cartadiroma>

▪ **CELIVO**

CELIVO è un'organizzazione di volontariato (ODV) di secondo livello costituita da organizzazioni di volontariato e da altri Enti del Terzo Settore che opera nel territorio della città metropolitana di Genova. Dal 2011, CELIVO coordina la Rete Migranti che a sua volta raccoglie le associazioni che si occupano di migranti e integrazione sul territorio, organizzando diverse azioni come eventi, seminari formativi, pubblicazioni, progetti.

www.celivo.it <https://www.facebook.com/celivopromozione.volontariato/>

▪ **CENTRO DI AIUTO ALLA VITA CAV**

L'associazione di volontariato Centro di Aiuto alla Vita CAV nasce nel 1979 a favore e a sostegno della vita nascente, con lo scopo di abbattere le barriere che ostacolano l'arrivo di una nuova vita. Nei primi anni, le donne che si rivolgevano al CAV erano prevalentemente italiane con problematiche abitative, lavorative e di povertà generale. Da allora, sono arrivate molte persone anche da lontano e da altri paesi. Oggi sono più di 40 le nazionalità da cui provengono le donne che ricevono supporto (se necessario, con il contributo di mediatori culturali).

www.centroaiutoallavita-parma.it

▪ **CENTRO STUDI DI SERVIZIO SOCIALE**

Dal 1989, il Centro Studi di Servizio Sociale (Ce.S.di S.S.), opera a Bologna, promosso da un gruppo di professionisti esperti di Servizio Sociale e Assistenti Sociali, quale associazione senza fini di lucro per lo studio la ricerca, la documentazione e la formazione di coloro che operano nell'area sociale, grazie all'impegno volontario dei soci e al contributo delle istituzioni economiche scientifiche e sociali, pubbliche e private.

www.cesdiss.org

▪ **CIAC**

CIAC Centro Immigrazione Asilo e Cooperazione Internazionale tutela i diritti e garantisce accoglienza e integrazione per la popolazione migrante e le categorie vulnerabili esposte a esclusione sociale. Da anni Ciac, con la Provincia di Parma, i Comuni, Amnesty International, svolge una intensa opera di sensibilizzazione sul diritto d'asilo verso l'intero territorio. La collaborazione del Ciac si estende a 23 comuni del territorio della città di Parma, con una rete di 23 sportelli che erogano servizi, con il coinvolgimento di un numero crescente di comuni nell'impegno per l'accoglienza, l'integrazione di richiedenti asilo/rifugiati/titolari di protezione umanitaria e la riabilitazione nel caso di vittime di tortura.

www.ciaconlus.org

<https://www.facebook.com/ciaconlus>

▪ **COALIZIONE ITALIANA PER LE LIBERTÀ E I DIRITTI CIVILI (CILD)**

La Coalizione Italiana per le Libertà e i Diritti civili (CILD) è una rete di organizzazioni della società civile che lavora per difendere e promuovere i diritti e le libertà di tutti, unendo attività di advocacy, campagne pubbliche e azione legale, in particolare in tema di asilo e protezione internazionale, immigrazione, uguaglianza e antidiscriminazione.

<https://cild.eu/> <https://www.facebook.com/CILDitalia> <https://twitter.com/Cild2014>

▪ **COMITATO PER LA LOTTA CONTRO LA FAME NEL MONDO**

Il Comitato sviluppa un'azione di raccolta, selezione, riciclaggio di materiali, utilizzando il ricavato per finanziare progetti di promozione umana, anche allestendo containers di aiuti nei casi di emergenze nazionali ed internazionali e, in collaborazione anche con Caritas e le Istituzioni pubbliche e private. Nato per sostenere progetti di aiuti a realtà in paesi del terzo mondo, oggi il Comitato va incontro ad alcune forme di disagio e povertà locale, in particolare nuovi tipi di povertà (migranti, senza dimora, rom, disoccupati e profughi).

www.comitatoforli.org

<https://www.facebook.com/comitatoforli/>

<https://twitter.com/ComitatoForli>

▪ **CONVOL - CONFERENZA PERMANENTE DELLE ASSOCIAZIONI, FEDERAZIONI E RETI DI VOLONTARIATO**

ConVol è un'associazione di terzo livello costituita nel 1991 alla quale aderiscono le principali Associazioni, Federazioni e Reti di Volontariato che agiscono in campo nazionale e internazionale. Non ha scopo di lucro, ha fini esclusivi di solidarietà, è apartitica e aconfessionale, la sua struttura e i suoi contenuti sono democratici. ConVol rappresenta le organizzazioni di volontariato aderenti e il volontariato nazionale; promuove il volontariato, il suo ruolo e le sue funzioni, la cultura della gratuità, della solidarietà e della cittadinanza attiva; tutela il volontariato rispetto a comportamenti delle istituzioni e di qualsiasi altro soggetto; favorisce lo sviluppo di relazioni organiche e continuative di collaborazione fra le organizzazioni di volontariato, fra queste e gli altri attori sociali: pubblici, privati e del Terzo settore.

<http://www.convol.it/>

▪ **COORDINAMENTO DELLE ASSOCIAZIONI DI VOLONTARIATO DELLA ZONA LAME**

Il Coordinamento Volontariato Lame è una Organizzazione di Volontariato costituita da 17 associazioni presenti o comunque operanti nella zona Lame, un territorio di media periferia molto vasto della città di Bologna che comprende numerosi insediamenti di edilizia popolare, è abitato da persone e nuclei familiari provenienti in maggioranza da altri paesi, italiani e stranieri ed è caratterizzato da una presenza di minori e giovani tra le più consistenti della città e con un alto rischio di devianza.

www.coordinamentovolontariatolame.it

▪ **CREDERE NEL CAMBIAMENTO**

Crederne nel cambiamento è un'associazione di volontariato aperta a tutti coloro che cercano di risollevarsi, riabilitarsi, rieducarsi, con la finalità di (re)inserirsi nel mondo del lavoro. L'azione di aiuto si realizza accogliendo ogni persona senza distinzione di età, religione, cultura, politica, e invitandola a seguire un programma di rinascita, che lo cambierà giorno dopo giorno. Il campo di applicazione è quello della meccanica dove maggiori sono le possibilità di lavoro nel territorio modenese.

www.crederenelcambiamento.org

<https://www.facebook.com/crederenelcambiamento/>

▪ **CSV TERRE ESTENSI ODV**

I Centri di Servizio per il Volontariato nascono per essere al servizio delle organizzazioni di volontariato (OdV) e, allo stesso tempo, sono da queste gestiti, secondo il principio di autonomia affermato dalla legge 266/91. I Centri hanno il compito di organizzare, gestire ed erogare servizi di supporto tecnico, formativo ed informativo per promuovere e rafforzare la presenza ed il ruolo dei volontari in tutti gli enti del Terzo settore (4,8 milioni secondo i dati Istat 2011).

<http://www.volontariamo.com>

<https://www.facebook.com/modenasociale/>

▪ **DEDALUS**

Dedalus ha un'esperienza trentennale nel campo della ricerca, progettazione e gestione di servizi a valenza sociale nel campo delle problematiche connesse all'esclusione sociale delle fasce deboli, dell'economia del territorio e dello sviluppo locale. Dedalus è un'impresa economica, sociale e democratica, tesa sia a migliorare il benessere delle comunità locali, sia alla costruzione di occasioni di lavoro per i propri soci. In particolare, è attenta ai diritti delle persone che vi lavorano, senza distinzioni di ruolo, provenienza nazionale, appartenenza di genere o religiosa.

<http://www.coopdedalus.it/>

<https://www.facebook.com/dedaluscoop/>

▪ **DIACONIA VALDESE**

La Diaconia Valdese promuove e realizza progetti di accoglienza e supporto a migranti, richiedenti asilo e rifugiati, offrendo: accoglienza diffusa sul territorio, tramite l'inserimento dei migranti in appartamenti dove possono gestire in autonomia la vita quotidiana; supporto linguistico, culturale, legale e di orientamento lavorativo tramite la dislocazione sul territorio di Community center; iniziative di facilitazione dell'accesso ai servizi socio-sanitari e educativi; progetti di inserimento in corsi di formazione e di attivazione di tirocini formativi. A livello internazionale la Diaconia Valdese è inoltre partner del progetto europeo Fast Lane volto a migliorare le metodologie per l'inserimento dei rifugiati nel mercato del lavoro. La Diaconia Valdese accoglie quasi 600 migranti tra Piemonte, Liguria, Lombardia, Veneto, Toscana, Sicilia e Campania, collaborando con i Comuni, il Sistema di Protezione per Richiedenti Asilo e Rifugiati e i CAS (Centri di Accoglienza Straordinaria).

www.diaconiavaldese.org

<https://www.facebook.com/DiaconiaValdese>

<https://twitter.com/DiaconiaValdese>

▪ **FONDAZIONE PROGETTO ARCA**

ARCA si adopera per produrre cambiamento e integrazione sociale, ascoltare senza pregiudizio, intervenire negli ambiti di bisogno della persona meno presidiati, promuovere azioni resilienti. Nella filiera dei servizi dedicati all'accoglienza dei migranti, ARCA presta un'attenzione particolare alle donne richiedenti asilo più fragili: donne singole, mamme sole con bambini o in attesa di un figlio. La maggior parte di loro è stata vittima di violenza di genere.

<https://www.progettoarca.org/>

<https://www.facebook.com/fondazioneprogettoarca>

<https://twitter.com/ProgettoArca>

▪ **FRATELLI È POSSIBILE**

Con il contributo della Regione Emilia-Romagna e il sostegno di partner - fra i quali ACER Rimini, il Comune di Poggio Torriana e il Comune di Santarcangelo di Romagna -, la Cooperativa Fratelli è Possibile realizza iniziative di sensibilizzazione ai valori della pace e dell'interculturalità per la promozione di atteggiamenti di solidarietà quotidiana, di integrazione dell'altro e di educazione a uno sviluppo sostenibile, inoltre creando occasioni di dialogo costruttivo in diversi ambiti sociali quali quello abitativo, socio-educativo e lavorativo, incrementando e valorizzando la collaborazione fra enti e istituzioni del territorio.

www.fratellipossibile.it

<https://www.facebook.com/fratellipossibile/>

<https://twitter.com/possibilecs>

▪ **GIOCASPORT E NON SOLO**

L'Associazione "Giocasport e non solo" si ispira ai principi della solidarietà umana e si propone di agire in favore dei soggetti svantaggiati dal punto di vista fisico, psichico, economico, sociale e familiare.

www.giocasport.eu

<https://www.facebook.com/Ass3Febbraio/>

▪ **INTEGRATION PROJECT**

La cooperativa PROGETTO INTEGRAZIONE nasce nel 1991, riunendo un gruppo di operatori e ricercatori da anni impegnati sulle problematiche dell'immigrazione straniera. Da allora, PROGETTO INTEGRAZIONE conduce un'attività a vasto raggio, tesa a sperimentare metodologie di intervento innovative per favorire l'integrazione sociale e culturale degli immigrati e rifugiati, e a realizzare servizi in grado di rispondere alle esigenze conoscitive e operative di quel sempre più vasto pubblico a confronto con i cambiamenti sociali e culturali legati all'immigrazione.

<http://www.progettointegrazione.it/>

▪ **INTERSOS**

INTERSOS è l'organizzazione umanitaria italiana in prima linea nelle gravi emergenze per portare assistenza e aiuto immediato alle vittime di guerre, violenze, disastri naturali ed esclusione estrema, con particolare attenzione alla protezione delle persone più vulnerabili, contribuendo a soddisfare bisogni primari come il diritto al cibo, all'acqua, alla salute, alla protezione e all'istruzione.

<https://www.intersos.org/>

<https://www.facebook.com/Intersos.org/>

<https://twitter.com/intersos>

▪ **KWA DUNIA LE CULTURE DEL MAPPAMONDO**

KWA DUNIA ("con la terra" in swahili) è un'associazione che ha lo scopo di diffondere i valori della solidarietà internazionale e del dialogo fra le differenti culture. Tale impegno significa comprendere sempre meglio e problematizzare i rapporti fra i paesi del Nord e del Sud del mondo e i flussi migratori, ma anche favorire spazi di ascolto e narrazione fra le persone, ricercare possibilità e percorsi alternativi per una politica e pratiche di sviluppo autocentrate, di valorizzazione delle specificità culturali e di solidarietà fra paesi e comunità.

www.kwadunia.it

<https://www.facebook.com/kwaduniacentrointerculturale/>

▪ **MENTORSHIP II**

"Mentorship II, Verso un Network di università inclusive" è un progetto avviato su proposta dell'Organizzazione Internazionale per le Migrazioni (OIM) in partnership con la Conferenza dei Rettori delle Università Italiane (CRUI) e il Ministero dell'Università e della Ricerca (MUR), finanziato dal Ministero dell'Interno. Nell'ambito del progetto l'Università di Pisa ha istituito un Comitato di Mentori la cui missione è quella di favorire l'inclusione e la coesione sociale all'interno della comunità accademica, attraverso la promozione di ambienti sociali in cui gli individui possano incontrarsi e costruire relazioni volte alla valorizzazione delle diversità.

<https://www.aise.it/immigrazione/mentorship-ii-alluniversit%C3%A0-di-pisa-il-progetto-per-lintegrazione-degli-studenti-migranti/157991/157#.YFERS4r2YwU.twitter>

<https://unimentorship.it/>

▪ **MUKONDO**

MUKONDO è un'associazione senza scopi di lucro che si è costituita a Parma nel 2008 grazie all'iniziativa di un gruppo di persone che continuano con rinnovato entusiasmo ed impegno l'opera da allora intrapresa, con un comune interesse rivolto a bambini e a sensibilizzare il più

ampio numero di persone, attraverso una adeguata comunicazione, sui disagi sociali esistenti nei paesi terzi e nella realtà della città di Parma.

www.mukondo.org

▪ **NUOVI ORIZZONTI PER VIVERE L'ADOZIONE - NOVA**

NOVA è una associazione di volontariato di genitori adottivi che desiderano condividere la propria esperienza ed aiutare chi si appresta a compiere un simile percorso ad intraprenderlo in modo sereno e consapevole, accompagnando e sostenendo i genitori adottivi durante il loro cammino verso l'adozione e riconoscendo una centralità assoluta ai bisogni ed alle esigenze dei bambini, con dolorose storie di abbandono.

<https://www.associazionenova.org/> <https://www.facebook.com/novaadozioni>

▪ **P.A. HELP FOR CHILDREN PARMA**

Lo scopo dell'associazione è quello di aiutare le persone, in particolare i bambini, che si trovino in precarie condizioni di salute e in gravi difficoltà economiche, o che siano privi di assistenza morale o materiale. Cominciato come una sfida, è continuato come un impegno profondo, assunto in nome della solidarietà e della dignità umana, al di sopra dei popoli, delle razze, delle ideologie e delle religioni.

www.helpforchildren.it

▪ **RiminiForMutoko**

RiminiForMutoko è nato per iniziativa di un gruppo di amici e relative famiglie, che facendo proprio il motto del loro leader – “Tante briciole messe insieme formano un panino e un panino vuol dire salvare la vita a un bambino” – hanno deciso di dedicare parte del loro tempo libero alla promozione e realizzazione di progetti di utilità e solidarietà sociale in Italia e all'estero, favorire soggetti in situazioni di disagio.

www.riminiformutoko.it <https://www.facebook.com/riminiformutoko/>

▪ **SOLIDARIETA' IN RETE**

Solidarietà in Rete nasce nel 2009, in concomitanza con la crisi economica, che ha colpito soprattutto i ceti meno abbienti e più poveri, ma che non ha risparmiato nemmeno famiglie e singoli che fino ad allora vivevano in modo dignitoso. La perdita del lavoro è stata (ed è tutt'ora) la prima e peggiore conseguenza della crisi che va ad incidere sui più elementari bisogni delle famiglie: la casa, gli alimenti, le necessità quotidiane. Da allora l'Associazione ha costruito un percorso, insieme alla Caritas parrocchiale, che ha portato ad aprire anche un centro di distribuzione di indumenti e una scuola di socializzazione rivolta alle donne straniere (momenti di condivisione sulle varie esperienze culturali, sulle necessità quotidiane di ognuna di loro apprendendo in questo modo la conoscenza della nostra lingua). Oltre a queste esperienze l'Associazione propone ai cittadini momenti di formazione e informazione su tematiche economiche, di giustizia e di integrazione sociale in modo da diffondere sempre più modelli di legalità e stili di vita più sobri.

www.solidarietainarete.org

▪ **SOPRA I PONTI**

L'associazione Sopra I Ponti nasce a Bologna nel 1995 per volontà di un gruppo di immigrati marocchini e cittadini bolognesi allo scopo di promuovere l'inserimento sociale e culturale dei migranti nel tessuto cittadino, di realizzare occasioni di incontro e di sensibilizzare le istituzioni e l'opinione pubblica sul problema abitativo di migranti e persone in difficoltà. Con il tempo e l'evolversi della realtà dell'immigrazione in Italia, l'associazione ha allargato i suoi orizzonti con iniziative in campo educativo, organizzando interventi interculturali nelle scuole ed eventi pubblici per promuovere la conoscenza reciproca e la partecipazione dei migranti alla vita cittadina.

<http://www.sopraiponti.it/>

- <https://www.facebook.com/Associazione-Sopra-I-Ponti-216795321019/>
- **SOS ERM**
SOS ERM - Emergenza Rifugiati Milano, associa circa 70 volontari del Comune di Milano che si alternano tutti i giorni dalle 9 alle 12 per fornire la prima accoglienza ai rifugiati in arrivo, prima che vengano registrati e accompagnati in uno dei centri di accoglienza del Comune Milano, come tappa e breve accoglienza verso un futuro per i rifugiati che si spera sia migliore di ciò che hanno lasciato.
<http://www.facebook.com/soserm>
  - **SSP ASSOCIAZIONI INDO-BENGALESI DI BOLOGNA**
Sanatan Sanskritik Parishad & World Peace Society of Bologna (Associazioni Indo-Bengalesi di Bologna) raccoglie le persone (immigrati) che parlano la lingua bengalese provenienti dall'India e dal Bangladesh. SSP è un'associazione culturale che vuole promuovere la lingua e la cultura del Bengala. In collaborazione con World Peace Society, SSP organizza ogni anno Durga Puja, offre assistenza agli emigrati in difficoltà e corsi di lingua (italiano, inglese e bengalese) e collabora con le altre associazioni sul territorio per promuovere iniziative congiunte a scopo culturali e umanitario.
http://www.kalpana.it/ita/altro/sanatan_sanskritik_parishad.htm
<http://www.facebook.com/people/Sunil-Deepak/1055184756>
<http://twitter.com/sunildeepak>
  - **TIRANGA**
Tiranga si propone di portare in Italia un pezzo della cultura indiana attraverso manifestazioni artistiche, mostre di fotografia, attività recreative, organizzazione di seminari tematici sui diversi aspetti dell'India. Ma soprattutto organizzare dei viaggi particolari per piccoli gruppi (giungle, castelli e villaggi) dove la magia contrasta con la realtà quotidiana della società indiana.
<https://www.facebook.com/Associazione-culturale-Tiranga-971128949581104/>
  - **TRE FEBBRAIO**
L'Associazione 3 Febbraio A3F promuove il protagonismo, l'autodeterminazione e l'autorganizzazione dei fratelli e delle sorelle immigrate che lottano insieme agli antirazzisti italiani per battere ogni tipo di razzismo per affermare e costruire nella società la solidarietà interetnica come principio di una società libera, aperta e accogliente basata sul rispetto e sulla convivenza pacifica di uomini e donne di differenti etnie, culture, fedi religiose.
<https://www.a3f.org/>
  - **UCRAINA – “ITALIA-UCRAINA (BOLOGNA)”**
L'associazione Italia-Ucraina Bologna è nata a Bologna nel 2009 per iniziativa di un piccolo gruppo di ucraini e italiani di Bologna e provincia, con il duplice scopo di promuovere e diffondere nell'Emilia Romagna la conoscenza dell'Ucraina, della sua ricchezza culturale, della sua storia e delle sue tradizioni popolari e di essere un punto di riferimento e di aggregazione per gli Ucraini, per le famiglie italo-ucraine e per tutte le persone residenti in Emilia-Romagna che sono interessati all'Ucraina a qualsiasi titolo.
<http://associazioneitaliaucraina.blogspot.it/>
<https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=facebook>
<https://www.blogger.com/share-post.g?blogID=3827943379074046612&postID=6122840350262673913&target=twitter>

Other initiatives dedicated to migrants

- **CENTRO INTERCULTURALE ZONARELLI BOLOGNA**

Il Centro Interculturale Zonarelli Bologna è un reale punto di riferimento della città per gli stranieri, le associazioni, per il dialogo interculturale e la valorizzazione delle diversità; produce incontri, aggregazione e reti di relazioni. È uno spazio che accoglie e sostiene l'iniziativa del modo associativo rispettandone l'originalità e l'autonomia, opera come incubatore di iniziative di realtà associative, sostiene lo sviluppo di programmi e attività realizzate in partnership con associazioni finalizzate al dialogo interculturale, alla visibilità sociale e alla partecipazione e agisce come promotore dell'azione interculturale.

<https://centrozonarelli.wordpress.com/>

- **DIRTY GIRLS OF LESVOS**

Dirty Girls of Lesvos sta sperimentando l'uso della semplice pratica ambientale di lavare i materiali usati negli sforzi di soccorso umanitario: con la visione che diventerà lo status quo per le più grandi agenzie umanitarie internazionali e per i governi che ospitano i rifugiati.

www.dirtygirlsoflesvos.com

<http://www.facebook.com/dirtygirlslesvos>

- **DRAPEN I HAVET / A DROP IN THE OCEAN**

Lo scopo di A Drop in the Ocean è fornire supporto agli sfollati e informare il pubblico sulla loro situazione, lavorando all'interno e all'esterno dei campi profughi distribuendo gli articoli necessari e organizzando varie attività ricreative e di apprendimento per adulti e bambini.

www.drapenihavet.no

<https://www.facebook.com/drapenihavet/>

<https://twitter.com/drapenihavet>

- **OPEN BORDERS - SGUARDI MIGRANTI**

Progetto di lavoro fotografico collettivo sulle migrazioni e le frontiere in Europa, auto-finanziato, che pubblica lavori esclusivamente su media indipendenti, in cooperazione con progetti sociali di aiuto ai rifugiati che svolgono attività di divulgazione nelle scuole ed in ogni contesto sociale. L'obiettivo del progetto è diffondere e mettere sempre più persone a conoscenza degli aspetti umanitari, sociali e politici correlati alla migrazione.

<https://www.facebook.com/sguardimigranti/> <https://twitter.com/sguardimigranti>

- **RETE SAI**

Il Sistema di accoglienza e integrazione SAI è costituito dalla rete degli enti locali che per la realizzazione di progetti di accoglienza integrata accedono, nei limiti delle risorse disponibili, al Fondo nazionale per le politiche e i servizi dell'asilo. A livello territoriale gli enti locali, con il prezioso supporto delle realtà del terzo settore, garantiscono interventi di accoglienza integrata che, oltre ad assicurare servizi di vitto e alloggio, prevedono in modo complementare anche misure di informazione, accompagnamento, assistenza e orientamento, attraverso la costruzione di percorsi individuali di inserimento socio-economico.

<https://www.retesai.it/>

<https://www.facebook.com/Cittalia/>

Projects addressing migrants

- **ARCS CULTURE SOLIDALI**

ARCS Culture Solidali promuove processi di cambiamento sociale che garantiscano a ogni persona, in particolare a quelle che appartengono a fasce vulnerabili della popolazione, piena inclusione sociale e percorsi di cittadinanza attiva, completo godimento dei diritti civili, uguaglianza di genere, accesso all'istruzione, alla formazione professionale e al mondo del

lavoro. ARCS agisce per realizzare un mondo di diritti globali, di pace e di democrazia, giusto e sostenibile.

<https://www.arcsculturesolidali.org/>

<https://www.facebook.com/arcsculturesolidali>

<https://twitter.com/ArcsCultSol>

- **FONDAZIONE CASA DELLA CARITÀ**

La Casa della Carità è una fondazione che persegue finalità sociali e culturali, sostenendo azioni e cultura dell'accoglienza a Milano. Promuove la campagna #EroStraniero.

<https://casadellacarita.org/>

<https://www.facebook.com/CasaDellaCaritaMilano/>

<https://twitter.com/casadellacarita>

- **GENTI DI PACE**

Nell'incontro con il mondo degli immigrati, la Comunità Sant'Egidio ha percepito una forte domanda di amicizia e di condivisione dei valori di cittadinanza, che si è concretizzato nel progetto "Genti di pace", che riunisce oggi persone di 120 diverse nazionalità attorno ad un progetto di cittadinanza solidale e pacifica. Intraprendere con coraggio un percorso di accoglienza e integrazione, di convivenza feconda tra persone di lingue e religioni diverse, crea una cultura che cambia il clima umano e costituisce un investimento in vista di un futuro migliore per tutti. Cresce così un tessuto di relazioni, di incontri, di esperienze condivise; si celebrano insieme le feste religiose degli uni e degli altri, come la Pasqua, il Natale, il Ramadan, creando una consuetudine alla convivenza sulla base del rispetto e della solidarietà, favorendo la conoscenza reciproca.

<https://www.santegidio.org/pageID/30108/langID/it/GENTI-DI-PACE.html>

<https://www.facebook.com/santegidio.org/> <https://twitter.com/santegidionews>

<https://twitter.com/primapersoneTS/>

- **MELTING POT EUROPA**

Melting Pot Europa è un progetto di comunicazione indipendente nato nel 1996, frutto dell'impegno collettivo di associazioni, esperti, avvocati, docenti, attivisti, giornalisti, fotografi, videomakers, che mettono a disposizione il loro lavoro per la realizzazione di uno spazio di informazione e approfondimento libero, autonomo e gratuito. Il Progetto ha l'ambizione di offrirsi come strumento di lavoro e nello stesso tempo come spazio di riflessione e di costruzione dal basso di una nuova narrazione delle migrazioni del nostro tempo.

www.meltingpot.org

<http://www.facebook.com/pages/Melting-Pot-Europa/137210956310640>

<https://twitter.com/MeltingPotEU>

- **NOTIZIE MIGRANTI**

Notizie Migranti è un coraggioso esperimento di giornalismo interculturale. Il progetto nasce nel 2010, ad opera dell'Associazione di Volontariato medico sociale "Jerry Essan Masslo", in partenariato con il Centro Migrantes Campania, il Comitato "Don Peppe Diana" e Libera Caserta, per dar vita ad un'informazione, con il contributo in redazione anche di giovani migranti, che affronta il tema immigrazione come risorsa e non come problema, trattando i cittadini stranieri come soggetti e mai come oggetti.

<https://www.notiziemigranti.it/il-progetto/>

<https://www.facebook.com/notiziemigranti/>

<https://twitter.com/notiziemigranti>

- **PIÙCULTURE**

PiùCulture, giornale dell'intercultura a Roma, che sostiene iniziative riferite ai migranti e rifugiati che, arrivati in Italia, si trovano nelle maglie di una rete che non sempre accoglie, trovando molte difficoltà, e promuove una rete che includa i rifugiati e le associazioni che sul territorio si occupano di offrire dei servizi.

www.piuculture.it

<https://www.facebook.com/piuculture/>

<https://twitter.com/RPiuculture>

- **REFUGEES WELCOME ITALIA**

Parte del network europeo Refugees Welcome International fondato a Berlino nel 2014 e ora attivo in 15 Paesi, Refugees Welcome Italia nasce grazie all'impegno e alla dedizione di un gruppo di professionisti con competenze multidisciplinari e una solida esperienza nel campo delle politiche dell'accoglienza e dell'inclusione sociale: project manager, operatori sociali, psicologi, legali, ricercatori sociali, esperti di comunicazione e raccolta fondi, giornalisti, fotografi. Refugees Welcome Italia promuove un modello di accoglienza basato sullo scambio e l'accoglienza in famiglia, l'incontro e la conoscenza reciproca tra rifugiati e cittadini italiani, per aiutare a combattere i pregiudizi, discriminazioni e luoghi comuni.

<https://refugees-welcome.it/>

<https://www.facebook.com/refugeeswelcomeitalia/>

https://twitter.com/Refugees_it

- **SCONFINI**

Sconfini è la rete regionale per i diritti l'accoglienza e la solidarietà internazionale della Regione Friuli Venezia Giulia per la riaffermazione dei valori della Carta Costituzionale nazionale, della Dichiarazione Universale dei Diritti umani e della Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europea. Pubblica e promuove il manifesto "I CARE. Me ne faccio carico / O cjapi a cûr/ Es liegt mir a m herzen/ Mar mi je".

<http://sconfini.net/> <https://www.facebook.com/PrimaLePersoneTrieste/>

- **TERRE LIBERE**

Il progetto "terrelibere.org" nasce nel 1999. È uno dei primi siti web italiani a produrre inchieste e ricerche. Fin dall'inizio, si caratterizza come un progetto originale ("altre forme di comunicazione") sia rispetto ai mezzi su carta che nei confronti di Internet, su argomenti quali le migrazioni e la disuguaglianza.

www.terrelibere.org

<https://www.facebook.com/terrelibere.org/>

<https://www.twitter.com/terrelibere/>

- **UNIONE NAZIONALE ITALIANA PER RIFUGIATI ED ESULI**

UNIRE nasce da un gruppo di rifugiati con lo scopo di diventare la prima rete nazionale dei rifugiati che vivono in Italia. UNIRE è uno spazio condiviso per costruire e potenziare la rete delle associazioni promosse dai rifugiati e dei singoli attivisti, quale cassa di risonanza delle voci dai territori, con l'obiettivo di restituire protagonismo, autorappresentazione e auto-narrazione.

<https://www.unirerifugiati.org/>

<https://www.facebook.com/unirerifugiati/>

<https://twitter.com/UNIRE>

Mentoring networks

- **ACTIONAID ITALIA**

ActionAid è un'organizzazione internazionale indipendente presente in oltre 45 paesi e, insieme alle comunità più povere, agisce contro la povertà e l'ingiustizia, collaborando a livello locale, nazionale e internazionale per realizzare il cambiamento e per far crescere l'equità, migliorando la qualità della democrazia e sostenendo così chi vive in situazioni di povertà e marginalità. ActionAid Italia lavora attraverso e oltre la federazione internazionale per contribuire a raggiungere il cambiamento sociale al quale aspira. Il contributo specifico si caratterizza attraverso una visione, una missione e dei valori fondamentali a orientare l'impegno condiviso e guidare le scelte.

<https://www.actionaid.it/>

<https://www.facebook.com/ActionAid.Italia>

<https://twitter.com/actionaiditalia> <https://www.linkedin.com/company/actionaid-italia>

▪ **ANOLF ASSOCIAZIONE NAZIONALE OLTRE LE FRONTIERE**

L'ANOLF - Associazione Nazionale Oltre Le Frontiere - è un'associazione di immigrati di varie etnie a carattere volontario, democratico che ha come scopo la crescita dell'amicizia e della fratellanza tra i popoli, nello spirito della Costituzione italiana. Promossa dalla CISL, l'ANOLF si fonda sul protagonismo degli immigrati per la tutela delle loro esigenze e la crescita della nostra società ed è presente su tutto il territorio nazionale con le ANOLF Regionali (20), le Sezioni Provinciali (101) e Territoriali (10).

<http://www.anolf.it>

<https://www.facebook.com/anolfnaz/>

<https://twitter.com/AnolfNazionale>

▪ **ARCHIVIO DELLE MEMORIE MIGRANTI**

L'Archivio delle memorie migranti (AMM) nasce come deposito (repository) di storie, narrazioni e testimonianze raccolte all'interno di una scuola di italiano per migranti con lo scopo di affiancare una sperimentazione terapeutica inizialmente portata avanti da un gruppo di volontari in collaborazione con Medici Contro la Tortura. L'Archivio delle memorie migranti è uno spazio reale e virtuale di racconti, autonarrazioni e dialoghi tra chi ha vissuto l'esperienza della migrazione e vuole condividerla e chi è interessato a conoscerne il vissuto e le riflessioni. AMM è una "comunità di pratica" fatta di persone che perseguono obiettivi comuni da punti di vista diversi e molteplici: dalla raccolta di testimonianze alla produzione di racconti di sé, dalla realizzazione di audio e video partecipati alla elaborazione di materiali didattici per far rivivere l'esperienza della migrazione nelle scuole.

<https://www.archiviomemoriemigranti.net/> <https://twitter.com/AMMArchivio>

▪ **ARCISOLIDARIETÀ**

ArciSolidarietà è un'Associazione di Volontariato attiva da diversi anni sul territorio bolognese che, a partire dal 2015, ha scelto di occuparsi prioritariamente, in sinergia con Arci Bologna, di migrazioni attraverso l'attivazione di percorsi di accoglienza, tutela e integrazione rivolti a rifugiati e richiedenti asilo. Azioni e percorsi di integrazione si affiancano a una costante attività di sensibilizzazione della cittadinanza in modo da favorire scambio, condivisione e reale conoscenza dei migranti e della loro storia.

<http://www.arcibologna.it/attivita/migrazioni/accoglienza>

https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?kid_directed_site=0&sdk=joey&u=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza&display=popup&ref=pluggin&src=share_button

https://twitter.com/intent/tweet?original_referer=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2F&ref_src=twsrc%5Etfw&text=Accoglienza&tw_p=tweetbutton&url=http%3A%2F%2Fwww.arcibologna.it%2Fattivita%2Fmigrazioni%2Faccoglienza

▪ **ASGI**

L'Associazione per gli studi giuridici sull'immigrazione (ASGI) si occupa degli aspetti legali dell'immigrazione. Grazie al contributo dei propri membri (avvocati, accademici, consulenti e rappresentanti della società civile) a vari livelli - amministrativo, decisionale e giuridico -, in ambito nazionale ed europeo, ASGI opera nei vari settori dell'immigrazione e dei diritti dei migranti, compresi antidiscriminazione e xenofobia, diritti dei bambini e dei minori non accompagnati, richiedenti asilo e rifugiati, apolidi e cittadinanza. I membri dell'ASGI costituiscono un network di persone che si scambiano informazioni, riceve e fornisce aggiornamenti sulle prassi, realizza progetti che hanno un forte impatto sul territorio e modificano norme e leggi discriminatorie partecipa e organizza formazione, diffondendo sul territorio una cultura dell'integrazione attraverso la tutela dei diritti.

<http://www.asgi.it/>

https://twitter.com/asgi_it

<https://www.facebook.com/AssociazioneStudiGiuridiciImmigrazione>

▪ **ASSOCIAZIONE CENTRO INCONTRO**

Centro Incontro propone percorsi di inserimento sociale, culturale, economico, lavorativo per migranti e rifugiati politici o umanitari, attraverso la valorizzazione dei talenti, delle competenze professionali nonché dei patrimoni culturali e linguistici. Il Centro realizza spazi di incontro e di riferimento per persone di cultura e lingua diverse, prestando specifica attenzione alle problematiche legate al vissuto migratorio e alla ricomposizione del nucleo familiare in Italia, promuovendo il dialogo interculturale attraverso eventi e laboratori di conoscenza del fenomeno migratorio, per contrastare ogni forma di discriminazione e favorire la partecipazione attiva dei migranti sul territorio.

<https://www.centroincontro.org/>

<https://www.facebook.com/apscentroincontro>

▪ **ASSOCIAZIONE TRAMA DI TERRE**

Trama di Terre è un'associazione interculturale di donne provenienti da tutto il mondo che ha l'obiettivo di accogliere e costruire relazioni tra donne native e migranti, promuovere i diritti di autodeterminazione di tutte e contrastare le discriminazioni e la violenza maschile in tutte le sue forme.

<http://www.tramaditerre.org/>

<https://www.facebook.com/tramaditerre>

<https://twitter.com/tramaditerre>

▪ **BLACK POST**

Il progetto editoriale "Black post- L'informazione nero su bianco" è il primo giornale online redatto esclusivamente da ragazzi/e immigrati, che ha l'obiettivo di far sì che lo straniero, da oggetto dell'informazione, diventi soggetto attivo della comunicazione. Il progetto si propone quindi di mettere in primo piano chi troppo spesso viene denigrato, discriminato e non riesce ad esprimere il proprio punto di vista, con una prospettiva diversa e una redazione composta esclusivamente da immigrati di prima o seconda generazione.

<https://www.blackpost.it/>

<https://www.facebook.com/Blackpost2/>

<https://twitter.com/BlackPostItalia>

▪ **CELIVO**

CELIVO è un'organizzazione di volontariato (ODV) di secondo livello costituita da organizzazioni di volontariato e da altri Enti del Terzo Settore che opera nel territorio della città metropolitana di Genova. Dal 2011, CELIVO coordina la Rete Migranti che a sua volta raccoglie le associazioni che si occupano di migranti e integrazione sul territorio, organizzando diverse azioni come eventi, seminari formativi, pubblicazioni, progetti.

www.celivo.it <https://www.facebook.com/celivopromozione.volontariato/>

▪ **CENTRO INTERCULTURALE ZONARELLI BOLOGNA**

Il Centro Interculturale Zonarelli Bologna è un reale punto di riferimento della città per gli stranieri, le associazioni, per il dialogo interculturale e la valorizzazione delle diversità; produce incontri, aggregazione e reti di relazioni. È uno spazio che accoglie e sostiene l'iniziativa del modo associativo rispettandone l'originalità e l'autonomia, opera come incubatore di iniziative di realtà associative, sostiene lo sviluppo di programmi e attività realizzate in partnership con associazioni finalizzate al dialogo interculturale, alla visibilità sociale e alla partecipazione e agisce come promotore dell'azione interculturale.

<https://centrozonarelli.wordpress.com/>

▪ **CENTRO STUDI MEDI'**

Il Centro Studi MEDI' è stato fondato nel 2003 da alcuni enti non profit che operano, a Genova, nell'ambito dell'immigrazione. Attualmente sono soci sostenitori di Medi: Federazione Regionale Solidarietà e Lavoro, Consorzio Sociale Agorà, Fondazione Auxilium, Cooperativa La Salle, Associazione Il CeSto, CEIS Genova-Fondazione Bianca Costa.

www.csmedi.com

<https://www.facebook.com/pg/CSMediGenova>

<https://twitter.com/CSMediGenova>

▪ **CIAC**

CIAC Centro Immigrazione Asilo e Cooperazione Internazionale tutela i diritti e garantisce accoglienza e integrazione per la popolazione migrante e le categorie vulnerabili esposte a esclusione sociale. Da anni Ciac, con la Provincia di Parma, i Comuni, Amnesty International, svolge una intensa opera di sensibilizzazione sul diritto d'asilo verso l'intero territorio. La collaborazione del Ciac si estende a 23 comuni del territorio della città di Parma, con una rete di 23 sportelli che erogano servizi, con il coinvolgimento di un numero crescente di comuni nell'impegno per l'accoglienza, l'integrazione di richiedenti asilo/rifugiati/titolari di protezione umanitaria e la riabilitazione nel caso di vittime di tortura.

www.ciaconlus.org <https://www.facebook.com/ciaconlus>

▪ **CONVOL - CONFERENZA PERMANENTE DELLE ASSOCIAZIONI, FEDERAZIONI E RETI DI VOLONTARIATO**

ConVol è un'associazione di terzo livello costituita nel 1991 alla quale aderiscono le principali Associazioni, Federazioni e Reti di Volontariato che agiscono in campo nazionale e internazionale. Non ha scopo di lucro, ha fini esclusivi di solidarietà, è apartitica e aconfessionale, la sua struttura e i suoi contenuti sono democratici. ConVol rappresenta le organizzazioni di volontariato aderenti e il volontariato nazionale; promuove il volontariato, il suo ruolo e le sue funzioni, la cultura della gratuità, della solidarietà e della cittadinanza attiva; tutela il volontariato rispetto a comportamenti delle istituzioni e di qualsiasi altro soggetto; favorisce lo sviluppo di relazioni organiche e continuative di collaborazione fra le organizzazioni di volontariato, fra queste e gli altri attori sociali: pubblici, privati e del Terzo settore.

<http://www.convol.it/>

▪ **COORDINAMENTO DELLE ASSOCIAZIONI DI VOLONTARIATO DELLA ZONA LAME**

Il Coordinamento Volontariato Lame è una Organizzazione di Volontariato costituita da 17 associazioni presenti o comunque operanti nella zona Lame, un territorio di media periferia molto vasto della città di Bologna che comprende numerosi insediamenti di edilizia popolare, è abitato da persone e nuclei familiari provenienti in maggioranza da altri paesi, italiani e

stranieri ed è caratterizzato da una presenza di minori e giovani tra le più consistenti della città e con un alto rischio di devianza.

www.coordinamentovolontariatolame.it

- **CSV TERRE ESTENSI ODV**

I Centri di Servizio per il Volontariato nascono per essere al servizio delle organizzazioni di volontariato (OdV) e, allo stesso tempo, sono da queste gestiti, secondo il principio di autonomia affermato dalla legge 266/91. I Centri hanno il compito di organizzare, gestire ed erogare servizi di supporto tecnico, formativo ed informativo per promuovere e rafforzare la presenza ed il ruolo dei volontari in tutti gli enti del Terzo settore (4,8 milioni secondo i dati Istat 2011).

<http://www.volontariamo.com>

<https://www.facebook.com/modenasociale/>

- **CSVNET**

CSVnet è l'associazione nazionale dei Centri di servizio per il volontariato (Csv), che associa e rappresenta tutti i 51 Csv istituiti grazie alla legge quadro sul Volontariato (n. 266/1991, oggi abrogata) e oggi regolati dal Codice del terzo settore. Si ispira ai principi della Carta dei valori del volontariato e della Carta della rappresentanza e punta a rafforzare la collaborazione, lo scambio di esperienze e di competenze fra i Csv per meglio realizzarne le finalità, nel rispetto della loro autonomia. A questo scopo, fornisce vari servizi di consulenza, formazione e sostegno e opera affinché la rete dei Csv si consolidi quale sistema di "agenzie per lo sviluppo locale della cittadinanza responsabile.

<https://www.csvnet.it/>

<https://www.facebook.com/CSVnet-904724502974742/>

<https://twitter.com/CSVnet>

- **DEDALUS**

Dedalus ha un'esperienza trentennale nel campo della ricerca, progettazione e gestione di servizi a valenza sociale nel campo delle problematiche connesse all'esclusione sociale delle fasce deboli, dell'economia del territorio e dello sviluppo locale. Dedalus è un'impresa economica, sociale e democratica, tesa sia a migliorare il benessere delle comunità locali, sia alla costruzione di occasioni di lavoro per i propri soci. In particolare, è attenta ai diritti delle persone che vi lavorano, senza distinzioni di ruolo, provenienza nazionale, appartenenza di genere o religiosa.

<http://www.coopdedalus.it/>

<https://www.facebook.com/dedaluscoop/>

- **DNA**

DNA è una rete di cooperative sociali e di associazioni che gestiscono centri di mediazione sociale nella regione Emilia Romagna, che ha dialogo, negoziazione ed ascolto nel proprio dna. L'obiettivo è diffondere la conoscenza e gli strumenti della mediazione negli enti pubblici e nelle città, attraverso la collaborazione e il sostegno reciproco, la formazione e l'organizzazione di eventi e seminari regionali, promuovendo la crescita della comunità in un'ottica di prevenzione alla violenza, di coesione sociale e di convivenza pacifica.

<https://www.dna-retemediazioneer.it/>

<https://www.facebook.com/DNAmediazionesociale/>

- **FOCUS – CASA DEI DIRITTI SOCIALI DI ROMA**

La Federazione FOCUS raccoglie tutte le esperienze di volontariato attive nella promozione dei diritti, allo scopo di riqualificare e dare strategia alle azioni quotidiane tramite progetti concreti, esprimendo un profondo bisogno di pace e democrazia e proponendo le linee guida

in quattro aree operative: Tutela dei Diritti ed Advocacy; Intercultura e Plurilinguismo; Scuole popolari/inte(g)razione linguistica; Sviluppo locale.

<https://www.dirittisociali.org/>

▪ **FONDAZIONE AUXILIUM**

Dal 1931, la Fondazione Auxilium è un ente ecclesiale, espressione della Chiesa di Genova, patrocinato dalla Caritas Diocesana realizza progetti che sostengono alcuni servizi specifici, colgono problematiche particolari e sperimentano approcci innovativi, spesso condotti in rete con altri soggetti pubblici e del privato sociale e superano la dimensione locale per collegarsi a scenari nazionali ed europei che permettono ad Auxilium di leggere i fenomeni sociali nella loro prospettiva transnazionale. Concorrono a questo modello gli enti che fanno parte del Sistema Auxilium: l'Associazione per l'Auxilium, i Volontari per l'Auxilium, le cooperative sociali Il Melograno ed Emmaus Genova.

<http://www.fondazioneauxilium.it>

<https://www.facebook.com/fondazioneauxilium/>

<https://twitter.com/auxilium2015>

▪ **FORUM DISUGUAGLIANZE E DIVERSITÀ**

Il Forum Disuguaglianze Diversità intende disegnare politiche pubbliche e azioni collettive che riducano le disuguaglianze e favoriscano il pieno sviluppo di ogni persona. Grazie all'alleanza fra cittadini organizzati e ricerca, ragioni e sentimenti presenti in una moltitudine di pratiche possono aiutare a trasformare paura e rabbia nell'avanzamento verso una società più giusta.

<https://www.forumdisuguaglianzediversita.org/>

<http://www.facebook.com/ForumDisuguaglianzeDiversita>

http://www.twitter.com/@DD_forum

▪ **INTEGRATION PROJECT**

La cooperativa PROGETTO INTEGRAZIONE nasce nel 1991, riunendo un gruppo di operatori e ricercatori da anni impegnati sulle problematiche dell'immigrazione straniera. Da allora, PROGETTO INTEGRAZIONE conduce un'attività a vasto raggio, tesa a sperimentare metodologie di intervento innovative per favorire l'integrazione sociale e culturale degli immigrati e rifugiati, e a realizzare servizi in grado di rispondere alle esigenze conoscitive e operative di quel sempre più vasto pubblico a confronto con i cambiamenti sociali e culturali legati all'immigrazione.

<http://www.progettointegrazione.it/>

▪ **REFUGEES WELCOME ITALIA**

Parte del network europeo Refugees Welcome International fondato a Berlino nel 2014 e ora attivo in 15 Paesi, Refugees Welcome Italia nasce grazie all'impegno e alla dedizione di un gruppo di professionisti con competenze multidisciplinari e una solida esperienza nel campo delle politiche dell'accoglienza e dell'inclusione sociale: project manager, operatori sociali, psicologi, legali, ricercatori sociali, esperti di comunicazione e raccolta fondi, giornalisti, fotografi. Refugees Welcome Italia promuove un modello di accoglienza basato sullo scambio e l'accoglienza in famiglia, l'incontro e la conoscenza reciproca tra rifugiati e cittadini italiani, per aiutare a combattere i pregiudizi, discriminazioni e luoghi comuni.

<https://refugees-welcome.it/>

<https://www.facebook.com/refugeeswelcomeitalia/>

https://twitter.com/Refugees_it

▪ **Rete NEAR**

Rete Nazionale Giovanile contro ogni forma di discriminazione.

<http://www.retenear.it/> <https://twitter.com/ReteNear>

- **RETE SAI**

Il Sistema di accoglienza e integrazione SAI è costituito dalla rete degli enti locali che per la realizzazione di progetti di accoglienza integrata accedono, nei limiti delle risorse disponibili, al Fondo nazionale per le politiche e i servizi dell'asilo. A livello territoriale gli enti locali, con il prezioso supporto delle realtà del terzo settore, garantiscono interventi di accoglienza integrata che, oltre ad assicurare servizi di vitto e alloggio, prevedono in modo complementare anche misure di informazione, accompagnamento, assistenza e orientamento, attraverso la costruzione di percorsi individuali di inserimento socio-economico.

<https://www.retesai.it/>

<https://www.facebook.com/Cittalia/>

- **SCONFINI**

Sconfini è la rete regionale per i diritti l'accoglienza e la solidarietà internazionale della Regione Friuli Venezia Giulia per la riaffermazione dei valori della Carta Costituzionale nazionale, della Dichiarazione Universale dei Diritti umani e della Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europa. Pubblica e promuove il manifesto "I CARE. Me ne faccio carico / O cjapi a cûr/ Es liegt mir a m herzen/ Mar mi je".

<http://sconfini.net/>

<https://www.facebook.com/PrimaLePersoneTrieste/>

<https://twitter.com/primapersoneTS/>

- **SOLIDARIETA' IN RETE**

Solidarietà in Rete nasce nel 2009, in concomitanza con la crisi economica, che ha colpito soprattutto i ceti meno abbienti e più poveri, ma che non ha risparmiato nemmeno famiglie e singoli che fino ad allora vivevano in modo dignitoso. La perdita del lavoro è stata (ed è tutt'ora) la prima e peggiore conseguenza della crisi che va ad incidere sui più elementari bisogni delle famiglie: la casa, gli alimenti, le necessità quotidiane. Da allora l'Associazione ha costruito un percorso, insieme alla Caritas parrocchiale, che ha portato ad aprire anche un centro di distribuzione di indumenti e una scuola di socializzazione rivolta alle donne straniere (momenti di condivisione sulle varie esperienze culturali, sulle necessità quotidiane di ognuna di loro apprendendo in questo modo la conoscenza della nostra lingua). Oltre a queste esperienze l'Associazione propone ai cittadini momenti di formazione e informazione su tematiche economiche, di giustizia e di integrazione sociale in modo da diffondere sempre più modelli di legalità e stili di vita più sobri.

www.solidarietainarete.org

- **UNIONE NAZIONALE ITALIANA PER RIFUGIATI ED ESULI**

UNIRE nasce da un gruppo di rifugiati con lo scopo di diventare la prima rete nazionale dei rifugiati che vivono in Italia. UNIRE è uno spazio condiviso per costruire e potenziare la rete delle associazioni promosse dai rifugiati e dei singoli attivisti, quale cassa di risonanza delle voci dai territori, con l'obiettivo di restituire protagonismo, autorappresentazione e auto-narrazione.

<https://www.unirerifugiati.org/>

<https://www.facebook.com/unirerifugiati/>

<https://twitter.com/UNIRE>

- **WOMEN - RETE DELLE DONNE DEL MEDITERRANEO EST E SUD EUROPEO**

WOMEN è una rete internazionale di donne rappresentanti di istituzioni ed Associazioni attive nell'area del Mediterraneo, dei Balcani e dell'Est Europeo. Sorta nel 1999 come rete informale e costituita in associazione nel 2004, ha l'obiettivo di promuovere pari opportunità fra donne e uomini e contribuire alla valorizzazione delle differenze culturali e delle culture di genere.

<http://www.comune.forli.fc.it/servizi/menu/dinamica.aspx?idArea=72479&idCat=68444&ID=70652> <http://www.women-network.it/>

7.3. Poland

Instytucje państwowe, agencje i przedstawicielstwa organizacji międzynarodowych

- **Amnesty International Polska.**
Organizacja, która w swoich działaniach kieruje się uniwersalnością i niepodzielnością praw człowieka, bezstronnością i niezależnością, solidarnością międzynarodową i skutecznymi działaniami na rzecz konkretnych osób, których prawa zostały złamane.
<https://amnesty.org.pl/>
- **Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji (IOM)**
Jest agendą powiązaną ONZ i wiodącą światową organizacją w dziedzinie migracji. W skład IOM wchodzi 173 państwa członkowskie, w tym Polska. Misją Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM) jest promowanie uporządkowanej migracji z poszanowaniem praw człowieka, dla dobra wszystkich. IOM wspiera kraje w sprostaniu wyzwaniom operacyjnym i społeczno-gospodarczym związanym z migracjami, pomaga migrantom, chroni ich prawa.
www.poland.iom.int
- **UNHCR – Przedstawicielstwo w Polsce**
Główne zadania Przedstawicielstwa UNHCR w Polsce to monitorowanie dostępu osób starających się o nadanie statusu uchodźcy do terytorium Polski oraz do rzetelnych procedur azylowych. Do innych naszych zadań należy ocena warunków przyjmowania i szukanie trwałych rozwiązań dla osób objętych ochroną międzynarodową, osób objętych innymi formami ochrony, a także bezpaństwowców.
www.unhcr.pl
- **Urząd do Spraw Cudzoziemców**
Urząd zajmuje się m.in. nadawaniem statutu uchodźcy, udzielaniem cudzoziemcom azylu, udzielaniem zgody na pobyt tolerowany oraz udzielaniem ochrony czasowej.
<https://udsc.gov.pl/>

Organizacja pozarządowe

- **AZJA Centrum Wymiany Kulturowej**
Fundacja działająca na rzecz integracji społeczności azjatyckiej zamieszkującej Gminę Lesznowola.
<https://www.facebook.com/pg/AZJA-Centrum-Wymiany-Kulturowej-925742097500524/about/>
- **Caritas Polska**
Struktura Caritas w Polsce składa się z Caritas Polska, która pełni funkcję koordynatora projektów ogólnopolskich i zagranicznych oraz 44 Caritas diecezjalnych, które niosą bezpośrednią pomoc potrzebującym.
www.caritas.pl
- **Centrum Edukacji Obywatelskiej**
Największa edukacyjna organizacja pozarządową w Polsce. Przy jej wsparciu nauczycielki i nauczyciele wprowadzają do szkoły metody nauczania i tematy, dzięki którym uczennice i uczniowie angażują się w swoją edukację i lepiej radzą sobie z wyzwaniami współczesnego świata.

- <https://ceo.org.pl/>
  - **Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć C**

Centrum świadczy bezpłatną pomoc prawną uchodźcom i cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową w Polsce.

<https://www.pomocprawna.org/>
  - **Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek**

Od 2012 roku wspiera nowych mieszkańców Trójmiasta w zrozumieniu polskich procedur dotyczących legalizacji pracy i pobytu, doradza jak szukać pracy i jak zatrudniać obcokrajowców, prowadzi pro bono sprawy osób doświadczających dyskryminacji, organizuje naukę języka polskiego oraz wydarzenia integracyjne.

<http://cwii.org.pl/>
  - **Fundacja „MultiOcalenie”**

Organizacja mająca na celu wspieranie dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, a także działania mające na celu wspieranie cudzoziemców przebywających na terytorium Polski.

<http://www.multiocalenie.org.pl>
  - **Fundacja „Nasz Wybór”**

Została założona 2009 roku przez Ukraińców i ich przyjaciół Polaków, aby pracować na rzecz ukraińskich migrantów w Polsce, pomagać im w integracji z polskim społeczeństwem i polską kulturą, a także zapoznawać Polaków z kulturą ukraińską. Z czasem Fundacja rozszerzyła grupę odbiorców swoich działań na obywateli innych krajów.

<https://naszwybor.org.pl/>
  - **Fundacja Adulis**

Głównym obszarem działania fundacji jest zorganizowanie społeczności migrantów z Afryki Wschodniej i zachęcanie ich do integracji. Oferuje wsparcie w zachowywaniu własnej tożsamości, pielęgnowaniu tradycji, kultury, obyczajów i języka, ale i w integracji z polskim społeczeństwem przyjmującym. Organizujemy bezpośrednią pomoc dla migrantów np. w zakresie doradztwa prawnego, spraw urzędowych i poradnictwa zawodowego.

<http://fundacja.adulis.pl/>
  - **Fundacja Centrum Badań Migracyjnych**

Jest miejscem gdzie można uzyskać informację i wsparcie związane z legalizacją pobytu, pracy oraz spraw związanych z życiem codziennym. Pracownicy mówią jak wypełnić formularze, tłumaczą i wyjaśniają zawiłości polskiego prawa. Fundacja pomaga cudzoziemcom oraz osobom, którym zależy na pobycie cudzoziemca w Polsce. Organizuje warsztaty, kursy językowe, szkolenia, spotkania integracyjne.

<https://migrant.poznan.pl/pl/>
  - **Fundacja Centrum Iqraa**

Misją fundacji jest pomoc imigrantom w integracji z lokalnymi społecznościami.

<https://pl-pl.facebook.com/pg/iqraafoundationiinpoland/about/>
  - **Fundacja Dialog**

Celem i misją fundacji jest dialog wyrażający się w miłości do drugiego człowieka i przekształcający społeczeństwo we wspólnotę, w której poszanowane są prawa człowieka i godność osoby ludzkiej.

www.fundacjdialog.pl
  - **Fundacja dla Somalii**

Organizacja pozarządowa tworzona przez imigrantów i Polaków, którzy wspólnie działają na rzecz promowania dialogu międzykulturowego oraz integracji imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym. Skupiamy się przede wszystkim na aktywizacji zawodowej cudzoziemców

oraz promowaniu różnorodności kulturowej w miejscu pracy. Pokazujemy, że osoby przybywające do Polski z najdalszych nawet zakątków świata są wykształcone, wykwalifikowane i zmotywowane.

<http://fds.org.pl/>

- **Fundacja dla Wolności**

Działa na rzecz równości wszystkich ludzi, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry, płci czy wyznania. Fundacja koncentruje się na cudzoziemcach i to do nich adresuje najważniejsze działania. Promuje różnorodność kultur i światopoglądów. Działa na rzecz integracji i poprawy sytuacji uchodźców, migrantów, kobiet i innych grup zagrożonych wykluczeniem.

www.fundacjadlawolnosc.org

- **Fundacja Emic**

Od 2015 roku pomaga migrantom i uchodźcom stawiać pierwsze kroki w Polsce. Dąży do tego, aby ludzie, których wspieramy, usamodzielnili się: z powodzeniem opanowali język polski i poznawali polską kulturę, mogli odnaleźć się w nowej codzienności i stać się jej częścią, a także uzyskać niezależność finansową.

www.maszprawowiedziec.com.pl

- **Fundacja Inna Przestrzeń**

Aktywnie działa na rzecz promowania otwartości, demokracji i wielokulturowości. Otwiera nowe przestrzenie dla wypowiedzi artystycznej i społecznej w Polsce i na świecie. Angażuje się w działania na rzecz praw człowieka i włącza zwykłych ludzi w ich realizację. Prowadzi działania w obszarze edukacji interdyscyplinarnej oraz realizuje projekty współpracy rozwojowej i na rzecz społeczeństwa obywatelskiego wspólnie z lokalnymi partnerami w różnych miejscach świata.

<https://www.innaprzestrzen.pl/>

- **Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa**

Organizacja pozarządowa utworzona przez polskich i amerykańskich prawników związanych z Wydziałem Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Powstała w celu wspierania inicjatyw zmierzających do podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, podnoszenia kwalifikacji zawodowych prawników, promowania prawa europejskiego i idei integracji europejskiej, działania na rzecz ochrony praw człowieka i reformy systemu edukacji prawniczej.

<https://panstwoprawa.org/>

- **Fundacja Instytut Spraw Publicznych (ISP)**

Jeden z wiodących polskich think tanków, niezależny ośrodek badawczo-analityczny. Poprzez prowadzenie badań, ekspertyz i rekomendacji dotyczących podstawowych kwestii życia publicznego służy obywatelowi, społeczeństwu i państwu. ISP współpracuje z ekspertami i badaczami z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych.

<https://www.isp.org.pl/>

- **Fundacja Kalejdoskop Kultur**

Platforma dialogu międzykulturowego. Powołana do życia jako inicjatywa osób i organizacji reprezentujących różne narody i grupy etniczne. Misją jest aktywizacja społeczna i obywatelska imigrantów, cudzoziemców oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Poprzez nawiązywanie bezpośrednich relacji pomiędzy imigrantami, a obywatelami RP reprezentującymi inne narodowości tradycyjnie zamieszkujące Polskę, stara się ułatwić proces integracji w nowych warunkach kulturalno-społecznych i ekonomicznych tym, którzy z różnych powodów opuścili swoją Ojczyznę.

<http://kalejdoskopkultur.pl/>

- **Fundacja Kobiety Wędrownie**

Realizuje działania integracyjne adresowane zawsze do grup złożonych z nowych i starych mieszkańców lokalnych społeczności, we współpracy z instytucjami samorządowymi i organizacjami społecznymi.

<https://www.facebook.com/Fundacja.Kobiety.Wedrowne/>

- **Fundacja Kultury Świata**

Promuje wymianę i edukację międzykulturową pomiędzy przedstawicielami różnych kultur w ramach projektów edukacji globalnej, współpracy na rzecz rozwoju, wypraw i projektów naukowo-badawczych, a także akcji społecznych i inicjatyw kulturalnych.

<http://kulturyswiata.org/>

- **Fundacja na rzecz Różnorodności Polistrefa**

Niezależna, ogólnopolska organizacja pozarządowa zajmująca się przeciwdziałaniem dyskryminacji i promowaniem praw człowieka. Działa na rzecz osób z grup postrzeganych stereotypowo i doświadczających dyskryminacji, w szczególności ze względu na wyznanie i bezwyznaniowość, narodowość i pochodzenie etniczne, płeć, orientację psychoseksualną i tożsamość płciową.

<http://www.polistrefa.pl/>

- **Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS)**

Niezależna organizacja pozarządowa, której misją jest kształtowanie otwartego społeczeństwa różnorodnego poprzez wspieranie dialogu międzykulturowego i integracji społecznej, przeciwdziałanie dyskryminacji, rozwijanie wiedzy i narzędzi w zakresie integracji społecznej i równego traktowania, oraz wzmacnianie pozycji migrantów, migrantek i społeczności migranckich (empowerment).

<http://ffrs.org.pl/>

- **Fundacja na rzecz zbliżania kultur "OPEN ART"**

Misją fundacji jest upowszechnianie wielokulturowości, udostępnianie dóbr kultury narodowej i etnicznej wszystkich narodów oraz wielonarodowa i wielokulturowa integracja społeczna. Fundacja realizuje swoją misję poprzez realizację przedsięwzięć kulturalnych, artystycznych i społecznych.

<https://open-art.oferteo.pl/>

- **Fundacja Obywatelska Perspektywa**

Skupia swoje działania przede wszystkim na szerzeniu postaw tolerancji, autentycznego dialogu i współpracy pomiędzy różnymi narodami, grupami etnicznymi, religiami i kulturami, co stanowi główny cel statutowy Fundacji.

<http://www.obywatelska.org.pl/>

- **Fundacja Ocalenie**

Pomaga uchodźcom i uchodźczyniom, imigrantom i imigrantkom, repatriantom i repatriantkom budować nowe życie w Polsce. Wspiera migrantów i migrantki w integracji i indywidualnym rozwoju. Działa na rzecz dialogu międzykulturowego i wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego. Dąży do tego, aby każdy człowiek mógł żyć godnie i w poszanowaniu swoich praw.

<https://ocalenie.org.pl/>

- **Fundacja Polska Gościnnosc**

Misją jest tworzenie Polski otwartej i tolerancyjnej, gdzie każdy jest traktowany z szacunkiem. Wspiera działania na rzecz poprawy warunków życia imigrantów i uchodźców. Zajmuje się rozwijaniem świadomości na temat losu uchodźców i imigrantów, przede wszystkim w Polsce i Europie. Stara się w ten sposób wpływać na politykę migracyjną, walczyć z ksenofobią, stereotypami i ignorancją.

<http://polskagoscinnosc.org/>

- **Fundacja Polskie Forum Migracyjne**
 Działa na rzecz integracji cudzoziemców i Polaków mieszkających za granicą, a także inicjuje i wspiera działania, które prowadzą do dialogu między ludźmi różnych kultur. Specjalizuje się w działaniach informacyjnych, udzielaniu bezpośredniego wsparcia cudzoziemcom (psychologicznego, na rynku pracy, w legalizacji pobytu), szkoleniach (dla nauczycieli, psychologów, urzędników) oraz w działaniach na pograniczu edukacji formalnej i nieformalnej (warsztaty, gry miejskie). PFM w szczególny sposób wspiera migrantki - poprzez organizację szkół rodzenia oraz grup wsparcia dla mam-migrantek.
www.forummigracyjne.org
- **Fundacja Różnosfera**
 Polem zainteresowania fundacji jest działanie na rzecz dostępności szeroko rozumianego wsparcia psychologicznego oraz rozwoju osobistego dla grup i osób, które mogą mieć ten dostęp utrudniony, działanie na rzecz spójności i aktywności społecznej, oraz działanie na rzecz poszanowania, doceniania oraz promocji różnorodności i równych szans w społeczeństwie oraz zapobiegania wykluczeniu i dyskryminacji grup słabszych lub mniejszościowych.
<https://www.facebook.com/fundacjaroznosfera/>
- **Fundacja Rozwoju „Oprócz granic”**
 Od cudzoziemca do obywatela - planowanie legalnego pobytu w Polsce. Kompleksowe wsparcie dla migrantów.
www.frog.org.pl
- **Fundacja Rozwoju Lokalnego Parasol**
 Pomaga ludziom i organizacjom się rozwijać, kształtować własne otoczenie oraz nieść pomoc innym. Stara się budować relacje instytucjonalne i społeczne dla poszukiwana dobrych i trwałych rozwiązań. Działa w przekonaniu, że rozwój powstaje z różnorodności, a duże zmiany nie zawsze wymagają dużych inwestycji.
<http://fundacjaparasol.org/>
- **Fundacja Strefa WolnoSłowa**
 Poprzez artystyczne projekty międzynarodowe, działania interdyscyplinarne oraz inicjatywy angażujące uchodźców i imigrantów mieszkających na terytorium Polski działa na rzecz dialogu międzykulturowego, integracji europejskiej i praw człowieka.
<http://strefawolnoslowa.pl/>
- **Fundacja Ternopilska**
 Prowadzi działania na rzecz udanej integracji migrantów w Polsce. Promuje wartości międzykulturowe i udziela cudzoziemcom pomocy prawnej.
<http://ternopilska.com/>
- **Fundacja w Stronę Dialogu**
 Pomaga ludziom poznać się nawzajem, zrozumieć się, uczyć się od siebie i dbać o to, żeby reagować na wykluczenie i jakiegokolwiek formy przemocy wobec osób i grup nieuprzywilejowanych. Dostarcza praktycznych narzędzi i wskazówek, jak tę wiedzę wykorzystać w swoim środowisku i inicjować działania, które stygmatyzowane grupy czy sytuacje pokażą z pozbawionej stereotypów perspektywy i tym samym uruchomią nieco inne postrzeżenie.
<https://fundacjawstronedialogu.pl/>
- **Fundacji Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej**
 Misją jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi edukacji nieformalnej i rozpowszechnianie koncepcji life long learning. Fundacja realizowała będzie swe cele poprzez

działalność edukacyjną ukierunkowaną na rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej wszystkich grup społecznych oraz instytucji działających w tej przestrzeni.

<https://irse.pl/>

- **Helsińska Fundacja Praw Człowieka**

Apolityczna organizacja działająca na rzecz ochrony i promocji praw człowieka.

<https://www.hfhr.pl/>

- **Jasmin – Stowarzyszenie Przyjaciół na rzecz Współpracy Międzykulturowej**

Członkami stowarzyszenia są osoby pochodzące z różnych krajów, wywodzące się z różnych kręgów kulturowych. Celem jest rozwijanie szeroko rozumianej współpracy międzykulturowej.

<http://www.jasmin.org.pl/>

- **Jezuickie Centrum Społeczne „w Akcji”**

Celem jest organizowanie pomocy materialnej uchodźcom w Polsce, promocja wiary i sprawiedliwości w krajach Trzeciego Świata, a także rozwój młodych ludzi poprzez doświadczenie wolontariatu.

<https://www.wakcji.org/>

- **Polska Akcja Humanitarna**

Niesie pomoc cierpiącym w wyniku konfliktów zbrojnych i katastrof naturalnych. Działa z poszanowaniem zasad humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności.

<https://www.pah.org.pl/>

- **Refugees Szczecin**

Stowarzyszenie działające na rzecz tolerancji, otwartości i przeciwko nienawiści.

<https://www.facebook.com/RefugeesSzczecin/>

- **Regionalne Centrum Wolontariatu w Lublinie**

Organizacja kompleksowo zajmująca się wolontariatem. Główne kierunki działania to: koordynowanie pracą wolontariuszy, formacja, promocja oraz inspirowanie społeczności lokalnych, środowisk duszpasterskich do tworzenia klubów, biur i centrów wolontariatu. Centrum zrealizowało kilka projektów na rzecz integracji cudzoziemców.

<http://wolontariat.org.pl/lublin/>

- **Stowarzyszenie „Dla Ziemi”**

Misja: chcemy, by uchodźcy i migranci czuli się na Lubelszczyźnie bezpiecznie, tak jak w swoim domu; by dzieci, które wraz z rodzicami, musiały uciekać przed wojną i prześladowaniami mogły się uczyć i bawić wspólnie z polskimi rówieśnikami; by mieszkańcy naszego regionu widzieli w uchodźcach ludzi potrzebujących pomocy, a nie zagrożenie.

<https://dlaziemi.org/>

- **Stowarzyszenie HOMO FABER**

Działania skupiają się na dwóch aspektach wielokulturowości w Lublinie i regionie - z jednej strony na pracy na rzecz społeczności lokalnych mierzących się z wyzwaniem przyjęcia grup imigrantów i uchodźców, z drugiej – na powrotach do przeszłości, by na bazie doświadczeń Polski i Europy z mniejszościami etnicznymi i narodowymi tworzyć programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży i w ten sposób przygotowywać ją do życia w coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie.

<https://www.hf.org.pl/ao/index.php>

- **Stowarzyszenie Integracji Cudzoziemców SIC!**

Celem jest promowanie godnego traktowania i ochrony osób z różnych kręgów kulturowych oraz rozwijanie ich harmonijnego współistnienia w społeczeństwie. W tym celu organizacja prowadzi działania edukacyjne, integracyjne i kulturowe, skierowane zarówno do cudzoziemców, jak i do społeczeństwa polskiego. Poprzez organizowanie wydarzeń

kulturalnych, kampanii informacyjnych i edukacyjnych, a także prowadzenie poradnictwa dla cudzoziemców, chce działać na rzecz integracji i aktywnego włączania osób z różnych kręgów kulturowych w życie społeczne.

<https://www.facebook.com/integracja.cudzoziemcow>

- **Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL**

Zostało założone przez grupę psychologów, prawników i kulturoznawców. Misją jest działanie na rzecz rozwoju społeczeństwa otwartego i wielokulturowego.

<https://interkulturalni.pl/-2.html>

- **Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**

Misją jest zapewnienie spójności społecznej poprzez działanie na rzecz równości wszystkich ludzi wobec prawa. Wspiera przede wszystkim uchodźców i uchodźczynie oraz migrantów i migrantki w Polsce. Obecnie stanowią oni jedną z grup silnie narażoną na dyskryminację oraz wykluczenie.

<https://interwencjaprawna.pl/>

- **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PRO HUMANUM**

Działalność stowarzyszenia jest nastawiona na zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji różnych grup społecznych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

<https://www.prohumanum.org/>

- **Stowarzyszenie NOMADA**

Wrocławska organizacja pozarządowa działająca na rzecz praw człowieka, ich popularyzacji i obrony, szczególnie wśród grup wykluczonych, imigrantów, obcokrajowców, mniejszości etnicznych czy religijnych. Działa na rzecz wszechstronnego rozwoju społeczeństwa otwartego i obywatelskiego. Dąży do kształtowania postaw solidarności międzyludzkiej i porozumienia ludzi o różnym pochodzeniu i statusie społecznym.

<https://nomada.info.pl/>

- **The Hope Project Polska**

Stowarzyszenie wspierające uchodźców poprzez: obecność bezpośrednio na Lesbos; wysyłkę pomocy humanitarnej oraz działalność edukacyjną. <http://thppolska.org/>

- **Werbistowskie Centrum Migranta Fu Shenfu**

Działalność i pomoc dotyczy trzech istotnych spraw: legalizacji pobytu oraz pomocy w znalezieniu pracy oraz nauki języka polskiego.

<https://www.migrant.pl/index.php/pl/>

Projekty

- **Centrum Wielokulturowe**

Jest projektem, współfinansowanym przez Urząd m. st. Warszawy. Koncepcja centrum została opracowana podczas prac nad Programem Rozwoju Kultury do 2020 roku. Centrum planowano jako siedzibę dla warszawskich organizacji zrzeszających cudzoziemców i działających na rzecz migrantów i wielokulturowości.

<https://centrumwielokulturowe.waw.pl/>

- **Migranckie Centrum Wsparcia – MCW**

Prowadzi działania wspierające migrantów i migrantki Polsce: konsultacje, szkolenia, staże, warsztaty oraz wydarzenia integracyjne.

<https://www.facebook.com/MigrantSupportCentre>

- **Refugees Welcome Polska**

Łączy uchodźców z Polakami, którzy chcą z nimi dzielić swój dom.

<https://refugeeswelcome.pl/>

▪ **Sopockie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców**

Punkt, gdzie cudzoziemcy mieszkający bądź przebywający na terenie Sopotu mogą uzyskać zarówno podstawowe, codzienne informacje jak i specjalistyczne wsparcie. Punkt ma być również miejscem wspierającym integrację i wymianę kulturową, otwierającym społeczność lokalną na kontakt z przybyszami spoza Polski, a cudzoziemcom dającym możliwość poznania i zrozumienia Polskiej kultury i lokalnej specyfiki i uwarunkowań.

<https://www.facebook.com/sciiwc>

▪ **Uchodźcy.info**

Powstała z myślą o podnoszeniu świadomości społecznej na temat uchodźców w Polsce i Europie poprzez upowszechnianie rzetelnej wiedzy i obalanie stereotypów. Jest również rodzajem przewodnika po różnych formach zaangażowania i pomocy – zawiera praktyczną wiedzę i najpotrzebniejsze narzędzia. Jej zadaniem jest zachęcanie i inspirowanie do działań na rzecz uchodźców.

<http://uchodzy.info/>

▪ **Wsparcie integracji cudzoziemców na Mazowszu**

Służy poprawie integracji obywateli państw trzecich zamieszkujących na terenie województwa mazowieckiego jest współfinansowany z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz budżetu państwa.

<https://migranci-mazowsze.caritas.pl/o-projekcie/>

Grupy nieformalne

▪ **Dom Otwarty**

Warszawska inicjatywa nieformalna, która powstała na początku 2016 r. jako wyraz niezgody na pogardę i nienawiść wobec uchodźców i migrantów. Przez ten czas przeprowadziliśmy setki zajęć szkolnych o uchodźcach i krytycznym podejściu do informacji, odwiedziliśmy kilkadziesiąt miejscowości z uchodźczym kinem, byliśmy organizatorami i uczestnikami dziesiątek debat i spotkań poświęconych migracjom i uchodźstwu.

<http://www.facebook.com/InicjatywaDomOtwarty>

▪ **From Poznan with Love**

Oddolna inicjatywa grupy poznanianek zawiązana po tym, jak z wolontariatu w obozie dla uchodźców w Nea Kavala w Grecji wróciła jedna z inicjatorek. W odpowiedzi na apel o pomoc stworzyliśmy kampanię crowdfundingową na rzecz mieszkańców i mieszkank obozu w Nea Kavala.

<http://www.facebook.com/FromPoznanWithLove/>

▪ **Łódź pomaga uchodźcom**

Ludzką powinnością jest niesienie pomocy potrzebującym. Obowiązek ten wynika z solidarności – fundamentu godnego życia nas wszystkich.

https://www.facebook.com/lodzpomagauchodzcom/about/?ref=page_internal

▪ **Przyjaciele Ludzi**

Nieformalna inicjatywa z Katowic, działająca w obszarze migracji, wspierania osób z doświadczeniem uchodźczym, promowania wszelkich akcji związanych z prawami człowieka.

<https://www.facebook.com/PrzyjacieleLudziSlask/>

- **Stop przemocy wobec migrantek**

Grupa nieformalna składająca się z migrantek z różnych państw, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec migrantek i uchodźczyń.

<https://www.facebook.com/pg/stop.przemocy.wobec.migrantek/posts/>

- **Witajcie w Krakowie / Welcome to Krakow**

Nieformalna grupa mieszkańców Krakowa, którzy wspierają uchodźców szukających nowego domu. Działa w celu poprawy sytuacji migrantów oraz migrantek. Prowadzi działania informacyjne oraz oferuje bezpośrednią pomoc osobom, które uciekając przed wojnami, biedą, poniżeniem i strachem.

<http://facebook.com/WelcomeKrakow/>

7.4. Germany

Institutionen, Behörden, öffentliche Einrichtungen, Agenturen in Deutschland

- **Ausländerämter in Deutschland**
Internetseite mit allen lokalen (kommunalen) Ämtern (Behörden) für Bürgerinnen und Bürger mit einer anderen als der deutschen Staatsangehörigkeit. Die "Ausländerämter" auf lokaler Ebene bearbeiteten die meisten verwaltungstechnischen und alltagsbezogenen Angelegenheiten von Zuwanderern, Asylbewerbern und Flüchtlingen in Deutschland.
<http://www.auslaenderaemter.de>
- **Ausländerbeauftragte des Landes Bremen**
<http://www.rathaus.bremen.de/detail.php?gsid=bremen54.c.11244.de>
- **Ausländerbeauftragter Thüringen**
<http://www.thueringen.de/th10/ab/index.aspx>
- **Ausländerbeauftragter von Sachsen-Anhalt**
<http://www.mi.sachsen-anhalt.de/themen/auslaenderrecht/integration/>
- **Beauftragte des Berliner Senats für Integration und Migration**
<http://www.berlin.de/lb/intmig/>
- **Bundesamt für Migration und Flüchtlinge**
Bundesamt für die administrative und rechtliche Abwicklung von Zuwanderung, Asylanträgen und Anerkennung der Flüchtlingseigenschaft in Deutschland mit Sitz in Nürnberg.
<http://www.bamf.de>
- **Bundesbeauftragte für Flüchtlinge und Migration**
Beauftragte der Bundesregierung für Migration und Flüchtlinge - Serviceportal der Bundesmigrationsbeauftragten, angesiedelt im Bundeskanzleramt (neben der Bundesbeauftragten auf Bundesebene gibt es in jedem Bundesland Integrationsbeauftragte auf Landesebene).
<http://www.integrationsbeauftragte.de>
- **Bundesministerium des Innern – Asyl**
Bundesministerium des Innern, Abteilung Asyl, Bundesseite mit Informationen zu allen rechtlichen Voraussetzungen, Formalitäten und Verwaltungsvorschriften für Asylbewerberinnen und Asylbewerber in Deutschland.
http://www.bmi.bund.de/DE/Themen/Migration-Integration/Asyl-Fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz_node.html
- **Bundesministerium des Innern – Zuwanderung**
Bundesministerium des Innern, Referat für Zuwanderung, Internetseite des Bundes mit Informationen zu allen rechtlichen Voraussetzungen, Formalitäten und Verwaltungsvorschriften für Einzelpersonen und Familien, die als reguläre / legale Zuwanderer nach Deutschland einwandern.
<http://www.zuwanderung.de>
- **Hessisches Sozialministerium (Integrationspolitik) –**
<http://www.hsm.hessen.de/stichworte/index.htm>
- **Integrationsbeauftragte Baden-Württemberg**
<http://www.integrationsministerium-bw.de/pb/,Lde/Startseite/Ministerium/Zustaendigkeiten>
- **Integrationsbeauftragte des Landes Brandenburg**
<http://www.integrationsbeauftragte.brandenburg.de>
- **Integrationsbeauftragter von Nordrhein-Westfalen**
<http://www.integrationsbeauftragter.nrw.de>

- **Landesamt für Asyl- und Flüchtlingsangelegenheiten Mecklenburg-Vorpommern**
http://www.mv-regierung.de/im/pages/lafl/lf_start.htm
- **Landesbeauftragte für Ausländerfragen Rheinland-Pfalz**
<http://mifkjf.rlp.de/landesbeauftragter-fuer-migration-und-integration/>
- **Niedersächsisches Ministerium für Inneres und Sport**
http://www.mi.niedersachsen.de/master/0,,C29772_N13697_L20_D0_I522,00.html
- **Sächsischer Ausländerbeauftragter**
<http://www.fremdenfreundlichkeit-sachsen.de>
- **Zentrale Ausländerbehörde des Landes Hamburg**
<http://www.hamburg.de/auslaenderbehoerde/>

Internationale Organisationen in Deutschland

- **Amnesty international - Sektion der Bundesrepublik Deutschland e.V.**
E-mail: info@amnesty.de
Homepage: www.amnesty.de
- **Informationsverbund Asyl e.V. – Informationszentrum für Asyl**
E-mail: kontakt@asyl.net
Homepage: www.asyl.net
- **Internationale Liga für Menschenrechte**
Hilfe und Unterstützung bei Anfragen zu Menschenrechten und Menschenrechtsverletzungen
E-mail: vorstand@ilmr.de
Homepage: www.ilmr.de
- **IOM International Organization for Migration**
Deutsches Büro des IOM für Fragen zu Migration weltweit sowie grundlegender Art zu Deutschland
E-mail: IOM-Germany@iom.int
Homepage: www.iom.int
- **medico international**
Deutsches Büro von medico international
E-mail: info@medico.de
Homepage: www.medico.de
- **Terre Des Femmes – Deutsches Büro von Terre des Femmes, Sonderarbeitsgruppe für Migrantinnen und Flüchtlingsfrauen**
E-mail: info@frauenrechte.de
Homepage: www.terre-des-femmes.de
- **Terre Des Hommes – Menschenrechtsorganisation Terre des Hommes in Deutschland**
E-mail: terre@t-online.de
Homepage: www.tdh.de
- **UNHCR Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen – Hochkommissar der Vereinten Nationen für Flüchtlinge, deutscher Vertreter**
E-mail: gfrbe@unhcr.org
Homepage: www.unhcr.de

Nicht-Regierungsorganisationen in Deutschland

- **Arbeiterwohlfahrt - AWO Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.**

Arbeiterwohlfahrt Deutschland mit speziellen Programmen für Migranten, Flüchtlinge und Asylbewerber.

E-mail: info@awo.org

Homepage: www.awo.de

▪ **Bundesfachverband Unbegleitete Minderjährige Flüchtlinge e.V.**

Bundesverband für unbegleitete Minderjährige (Flüchtlinge).

E-mail: info@b-umf.de

Homepage: www.b-umf.de

▪ **Der Paritätische Gesamtverband**

Paritätischer Wohlfahrtsverband - Öffentlicher Wohlfahrtsverband mit speziellen Programmen für Migranten und Flüchtlinge einschließlich Familienhilfe.

E-mail: info@paritaet.org

Homepage: www.der-paritaetische.de

▪ **Deutscher Caritasverband - Referat für Flüchtlingsfragen**

Deutscher Caritasverband, Katholisches Sozialwerk, Referat für Flüchtlinge.

E-Mail: Migration.Integration@caritas.de

Homepage: www.caritas.de

▪ **Deutsches Rotes Kreuz – Generalsekretariat**

Sekretariat des Deutschen Roten Kreuzes, auch Ansprechpartner für internationale Suchanfragen.

E-mail: knocek@drk.de

Homepage: www.drk.de

▪ **Diakonisches Werk der EKD**

Diakonieverband Deutschland, Evangelisches Diakoniewerk, spezielle Programme für Migranten, Flüchtlinge, Migrantinnen, Migrantenkinder.

E-Mail: diakonie@diakonie.de

Homepage: www.diakonie.de

▪ **Gesellschaft für bedrohte Völker**

Gesellschaft für bedrohte Völker - Politische Aktions- und Lobbygruppe für Förderprogramme für ethnische Minderheiten und gefährdete(n) Menschen.

E-mail: info@gfbv.de

Homepage: www.gfbv.de

▪ **PRO ASYL**

Pro Asyl Deutschland e.V. - Lobby- und politische Aktionsgruppe zur Unterstützung von Asylbewerbern und Flüchtlingen in Deutschland mit Fokus auf politische und soziale Rechte.

E-mail: proasyl@proasyl.de

homepage: www.proasyl.de

▪ **UNO-Flüchtlingshilfe e.V.** – Flüchtlingshilfe der Vereinten Nationen - Hilfe für Flüchtlinge in Deutschland mit speziellen Programmen zur sozialen, wirtschaftlichen und integrativen Unterstützung mit Schwerpunkt auf Menschenrechten und Individualrechten.

E-mail: info@uno-fluechtlingshilfe.de

Homepage: www.uno-fluechtlingshilfe.de

▪ **Women in Exile e.V. Initiative von Flüchtlingsfrauen**

Women in Exile Association, von Flüchtlingsfrauen geführt, mit Peer-Support-Programmen und Empowerment-Aktivitäten für Flüchtlingsfrauen.

E-mail: info@women-in-exile.net

Homepage: www.women-in-exile.net

Migrantennetzwerke in Deutschland

- **Aktion Courage**
Netzwerk für öffentliches Handeln und zivilgesellschaftliches Empowerment zur Unterstützung von Migranten und Flüchtlingen.
Homepage: <http://www.aktioncourage.org>
- **Antirassistische Initiative e.V.**
Netzwerk für Antirassismus.
Homepage: <http://www.berlinet.de/ari>
- **Asylforschung in Deutschland**
Netzwerk für Asylforschung in Deutschland.
Homepage: <http://www.asylforschung.de>
- **Asylnetz**
Asylnetzwerk Deutschland
Homepage: <http://www.asylnetz.de>
- **Deutscher Anwaltverein Ausländer- und Asylrecht**
Deutsches Netzwerk von Asyl- und Einwanderungsanwälten und Rechtsanwälten.
Homepage: <http://auslaender-asyl.dav.de>
- **EMZ Europäisches Migrationszentrum - Institut für vergleichende Sozialforschung**
European Migration Center - Institut für vergleichende Sozialforschung.
Homepage: <http://www.emz-berlin.de/start/animation.htm>
- **Europäisches Forum für Migrationsstudien**
Europäisches Forum für Migrationsstudien.
Homepage: http://www.uni-bamberg.de/~ba6ef3/ins_d.htm
- **Forschungsgesellschaft Flucht und Migration**
Verein zur Erforschung von Flucht und Migration.
Homepage: <http://www.ffm-berlin.de>
- **Forschungsgesellschaft Weltflüchtlingsprobleme (AWR)**
Verein / Netzwerk für Forschung zu internationaler Migration und Flucht.
Homepage: <http://www.awr-int.de>
- **Forum Menschenrechte**
Netzwerk Deutscher Menschenrechtsorganisationen - Haus der Demokratie und Menschenrechte.
Homepage: www.forum-menschenrechte.de
- **IKOM Altenhilfe für MigrantInnen**
Netzwerk zur Unterstützung von älteren Migrantinnen und Migranten.
Homepage: www.ikom-bund.de
- **Kein Mensch ist illegal**
Netzwerk "Keiner ist illegal".
Homepage: <http://www.contrast.org/borders/kein>
- **Kein Mensch ist Illegal- Netzwerk gegen Abschiebung und Ausgrenzung**
Kein Mensch ist illegal - Netzwerk gegen Abschiebung und Ausgrenzung.
Homepage: www.kmii-koeln.de
- **Landesarbeitsgemeinschaft der Migrantenvertretungen**
Netzwerk der Landesverbände für Migrationsbeauftragte.
Homepage: <http://www.laga-nrw.de>
- **Netzwerk Migration in Europa, Migration und Bevölkerung**
Netzwerk für Migration in Europa, Migration und Demographie.

- Homepage: <http://www.migration-info.de>
- **Observatorium für die Entwicklung der sozialen Dienste in Europa**
Beobachtungsnetzwerk für die Entwicklung von sozialen Dienstleistungen in Europa.
Homepage: <http://www.soziale-dienste-in-europa.de>
- **Rat für Migration e.V.**
Bundesweites Netzwerk von Wissenschaftlern zum Thema Migration und Integration in Deutschland.
Homepage: www.rat-fuer-migration.de
- **Suchhotline Deutschland**
Such-Hotline Deutschland (Personensuche mit Fokus auf Flüchtlinge und Migranten, Unterabteilung des Internationalen Roten Kreuzes).
Homepage: <http://www.suchhotline.de>
- **TraumaNetzwerk der Malteser**
Netzwerk zur Bekämpfung von Traumata der Malteser.
Homepage: <http://www.traumanetzwerk.de/>
- **Vereinigung afrikanischer Netzwerke**
Netzwerk von Netzwerken afrikanischer Migrantinnen und Migranten.
Homepage: <http://www.afrikaverrein.com>
- **Vernetzung gegen Abschiebehaf**
Netzwerk gegen Abschiebung.
Homepage: <http://www.abschiebehaf.de>

Andere Initiativen, die sich für Migrantinnen und Migranten in Deutschland einsetzen

- **AGEF - AG Entwicklung und Fachkräfte für Migration**
Support Center für Training und persönliche Entwicklung von Migrationsexperten.
Homepage: <http://www.agef.de>
- **Arbeiter-Samariter-Bund (ASB)**
Homepage: <http://www.asb-online.de>
- **BAFF - Bundesweite Arbeitsgemeinschaft der Psychosozialen Zentren für Flüchtlinge und Folteropfer**
Bundesweite Arbeitsgemeinschaft der Psychosozialen Zentren für Flüchtlinge und Folteropfer.
Homepage: <http://www.baff-zentren.org>
- **BAG Asyl in der Kirche**
Arbeitsgemeinschaft für Asyl und Kirche.
Homepage: <http://www.kirchenasyl.de>
- **Bundesarbeitsgemeinschaft Jugendsozialarbeit**
Homepage: http://www.bagjaw.de/pub_pos_pospap_jf_u_s.html
- **Bundesfachverband Unbegleitete Minderjährige Flüchtlinge**
Hilfe für unbegleitete Minderjährige und geflüchtete Kinder.
Homepage: <http://www.b-umf.de>
- **DGB-Jugend Migration/Asyl**
Deutsches Gewerkschaftsjugendnetzwerk Migration und Asyl.
Homepage: <http://www.dgb-jugend.de/UNIQ1076946097138490/doc19729A.html>
- **Forum Menschenrechte**
Homepage: <http://www.forum-menschenrechte.de>
- **Interkultureller Rat in Deutschland**
Homepage: <http://www.interkultureller-rat.de>

- **Jesuiten Flüchtlingsdienst Deutschland**
Homepage: <http://www.jesuiten-fluechtlingsdienst.de>
- **MW Malteser Werke**
Homepage: <http://www.malteser.de/1.09.Dienstleistungen/1.09.05.Migranten/Migranten.htm>
- **Netzwerk Migration und Religion**
Homepage: <http://www.migration-religion.net>
- **Refugium-Flüchtlingshilfe**
Unterstützungsprogramme für Flüchtlinge.
Homepage: <http://www.refugium-braunschweig.de>
- **Verband für Interkulturelle Arbeit – VIA**
Verein für interkulturelle Dienstleistungen.
Homepage: <http://www.via-bundesverband.de>

7.5. Cyprus

- **Aequitas**

AQUITAS is a non-partisan, non-profit organization dedicated to the promotion of Human Rights Education, Citizenship Education and Intercultural Education in Cyprus.

At the community level, we pursue the empowerment of individuals and groups as well as their mobilisation, and meaningful participation in all aspects of society. For that purpose, we conduct trainings, workshops, seminars and other capacity building activities to persons of concern, other NGOs and professionals in the field, volunteers and members of local communities, authorities and policy makers.

<https://www.aequitas-humanrights.org/>

- **Caritas**

Caritas Internationalis reflects the social mission and core values of the Catholic Church. We believe in dignity, solidarity and stewardship on behalf of the world's most vulnerable people.

<https://www.caritas.org/>

- **Cyprus Red Cross**

<https://www.redcross.org.cy/en/home>

- **Cyprus Refugee Council**

<https://cyrefugeecouncil.org/>

- **Help Refugees Work**

Help Refugees Work aims to connect job-seeking refugees with employers and organizations interested in providing job skills. **HelpRefugeesWork** is an innovative and free web service that brings motivated refugee job-seekers in contact with employers and training providers in Cyprus in an easy and efficient manner. **HelpRefugeesWork** is an initiative of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) Office in Cyprus, in collaboration with its NGO partner, the Cyprus Refugee Council.

<https://www.helprefugeeswork.org/>

- **International Organisation of Migration (Cyprus Chapter)**

IOM is committed to the principle that humane and orderly migration benefits migrants and society. As the leading international organization for migration, IOM acts with its partners in the international community to: Assist in meeting the growing operational challenges of migration management. Advance understanding of migration issues. Encourage social and economic development through migration. Uphold the human dignity and well-being of migrants.

<https://www.iom.int/countries/cyprus>

- **KISA**

Kisa is a NGO, established in 1998, and its vision is the promotion of an all-inclusive, multicultural society, free of racism, xenophobia and discrimination and where, through the interaction and mutual respect of diverse cultures, there will be equality and respect for the rights of all individuals.

The International Red Cross Red Crescent Movement has recognized and ranked the issue of migration highly on its priorities, as it is one of the main social issues which adversely impacts the quality of life of millions of our fellow people around the world. In relation to humanitarian action for combating of issues affecting vulnerable groups and empowering them for their smooth social integration, the International Federation of Red Cross Red Crescent Societies (IFRC – www.ifrc.org) has proceeded to the creation of the Platform for European Red Cross Cooperation on refugee issues, asylum seekers and migrants (**PERCO - Platform for European Red Cross Cooperation on refugees, asylum seekers and**

migrants) The Cyprus Red Cross Society (C.R.C.S.) participated in PERCO as an observer since 2007, ensuring the ability to be informed and to work alongside the other European National Societies (NS). Immediately after its recognition in 2012, the CRCS fully constitutes as a member of the platform PERCO.

<https://kisa.org.cy/>

8. BIBLIOGRAPHY

1. Aikins, K., White, N., (2011), *Global Diaspora: strategies toolkit*, Dublin: Dublin Printing Works.
2. Bank danych o inżynierach, *Networking* [online]: http://pcz.edu.pl/bk/pliki/materialy_szkoleniowe_networking.pdf [access: 2.10.2020]
3. Biørn-Hansen, A., Majchrzak, T., Grønli, T-M., (2018), Progressive Web Apps for the Unified Development of Mobile Applications, in: Majchak T., et al. (Eds.), *The 13th International Conference Web Information Systems Technology*, Berlin: Springer International Publishing, pp. 64-86.
4. Bosswick, W., Fredrich, H. (2006), *Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities*. Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.
5. Castells, M. (2005), The Network Society: from Knowledge to Policy, in: Castells, M., Cardoso, G., *The Network Society. From Knowledge to Policy*, Washington: The Centre for Transatlantic Relations, pp. 3-22.
6. *Creating mentor networks in the OSCE region. A practical roadmap*, (2014), Vienna: OSCE Secretariat.
7. de Janasz, S. C., Forret, M. L., (2008), Learning The Art of Networking: A Critical Skill for Enhancing Social Capital and Career Success, *Journal of Management Education*, 32 (5): 629-650.
8. Dolan, E., Johnson, D., (2009), Toward of a Holistic View of Undergraduate Research Experiences: an Exploratory Study of Impact on Graduate/Postdoctoral Mentors, *Journal of Scientific Education and Technology*, 18, pp. 487-500.
9. Dumala, H. (2007), Transnarodowe sieci w stosunkach międzynarodowych, in: M. Pietraś (ed.), *Międzynarodowe stosunki polityczne*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
10. Gilchrist, A. (2004), *Dlaczego relacje są ważne? Networking w rozwoju społecznościowym*, Warszawa: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.
11. Hardison, S., Byrd, D. M., Wood, G., Speed, T., Martin M., Livingston, S., (2010), *IBM Lotus Connections 2.5: Planning and Implementing Social Software for Your Enterprise*, IBM Press.
12. Hawker, S., Cowley, Ch. (eds) (1996), *The Oxford Colour Dictionary & Thesaurus*, Oxford; Oxford University Press.
13. Kalogiannakis, M., Papadakis, S. (2017), An Evaluation of Greek Educational Android Apps for Preschoolers, in: ESERA 2017 Conference Dublin City University, pp. 593-603.
14. Kenis, P., Oerlemans, L. (2008), The Social Network Perspective: Understanding the Structure of Cooperation, in: S. Cropper, Ch. Huxham, M. Ebers, and P. Smith Ring, *The Oxford Handbook of Inter-Organizational Relations*, Oxford: Oxford University Press.
15. Kenny, P., Morley, S., Higgins, D. (2015), *Forced Adoption Support Services: Establishing and building networks*, Melbourne: Australian Institute of Family Studies.
16. KVINFO - The Danish Centre for Information on Gender, Equality and Diversity (2014), *Creating Mentor Networks in the OSCE Region: A Practical Roadmap*, Vienna: OSCE Secretariat, OSG/Gender Section.
17. Lexico (2020), *Networking* [online]: <https://www.lexico.com/definition/networking> [access: 2.10.2020]
18. Lin N. (2002), *Social capital: A theory of social structure and action*, Cambridge: Cambridge University Press.
19. Lois, D. (2016), Types of social networks and the transition to parenthood, *Demographic Research*, 34, pp. 657-688.

20. Massi, E., et al. (2013), *Mobile Apps Development: A Framework for Technology Decision Making*, In: D. Uhler, K. Mehta, and J.L. Wong (Eds.), *The 4th International Conference MobiCase 2012*, Heidelberg Dordrecht London New York: Springer, pp. 64–79.
21. McNeill, J.R., McNeill, W.H. (2003), *The Human Web: A Bird's-eye View of World History*, New York, London: W.W. Norton.
22. mentorNET Good Practice Report, (2020).
23. Mill, J.S. (1848), *Principles of political economy with some of their applications to social philosophy*, (ed. W.J. Ashley), London: Longmans, Green and Co.
24. Musiał, K., Kazienko, P., (2013), Social networks in the Internet, *World Wild Web*, 16, pp. 31-72.
25. Noorhidawati, A., Ghalebandi, S., Siti Hajar, R. (2015), How the young children engage with mobile apps? Cognitive, psychomotors, and affective perspective, *Computer and Education* 87, pp. 385-395.
26. Oxford University Press (2020), *Oxford Learner's Dictionary* [online]: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/social-network> [access: 2.10.2020]
27. Phillimore, J., Humphris, R., Khan, K. (2014), *Migration, networks and resources: the relationship between migrants' social networks and their access to integration resources*, Milano: ISMU Foundation.
28. Pillow, M.T., Bond, M. C., Hopson, L. R., & Cabrera, D. (2014), Social Media Guidelines and Best Practices: Recommendations from the Council of Residency Directors Social Media Task Force, *Western Journal of Emergency Medicine*, XV (1): 26-30.
29. Popiuk-Rysińska, I. (2006), Uczestnicy stosunków międzynarodowych, ich interesy I oddziaływania, in: E. Haliżak, R. Kuźniar (eds), *Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
30. Raczyński, R. (2019), Immigration and Integration at a Local Level: The Case of Gdańsk City, in: A. Taranu, (ed.), *Proceedings of the 6th ACADEMOS Conference 2019, Political and Economic Unrest in the Contemporary Era*, Bologna: Filodiritto International Proceedings, pp. 226-235.
31. Rakestraw, T., Eunii, R., Kasuganti, R. (2013), A mobile apps industry: a case study, *Journal of Business Cases and Applications*, pp. 1-26.
32. Rego, A. (2011), *Community to Community Mentoring: Together we can. Handbook for Mentors*, Hyderabad.
33. Selvarajah, et al. (2013), *Native Apps versus Web Apps: Which is Best for Healthcare Applications?*, in: M. Kurosu (Ed.): *Human-Computer Interaction, Part II*, Verlag Berlin Heidelberg: Springer, pp. 189-196.
34. Sturm, U., et al. (2017), Defining principles for mobile apps and platforms development in citizen science, *Research Ideas and Outcomes*, 3, pp. 1-12.
35. Tian, Y., et al. (2015), *What are characteristic of high-rated apps? A case study on free Android applications*, [on-line:] doi [10.1109/ICSM.2015.7332476](https://doi.org/10.1109/ICSM.2015.7332476). [access: 2.01.2020].
36. Traynor, B. (2008), Community building: limitations and promise, in: J. Defillipis, S. Saegert (eds), *The community development reader*, London: Routledge.
37. van Dijk, J. (2006), *The Network Society*, London: SAGE Publications Ltd.
38. Wu, W-L, et al. (2019), A Review of Apps for Programming: programming languages and making apps with apps, *Scientific Phone and Apps and Mobile Devices*, 5 (1), pp. 1-27.
39. Zaho, Z., Balagué, C. (2015), Designing branded mobile apps: Fundamentals and recommendations, *Business Horizons*, 58, pp. 305-315.